

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021-2030



Julkaisija | Helsingin kaupunki / kaupunkiympäristön toimiala
Kannen kuva | Sitowise Oy

ISBN | 978-952-331-809-0 (verkkojulkaisu)
ISSN | 2489-4230 (verkkojulkaisu)

Helsinki

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021-2030

Kaupunkiympäristön julkaisuja 2020:22

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021-2030

Tilaja: Helsingin kaupunki, Kaupunkiympäristön toimiala, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu

Vastuhenkilö: Sofia Kangas

Teksti: Sitowise Oy, Aino Karilas, Laura Turunen, Tiina Tuomola

Taitto: Sitowise Oy, Annika Kemppainen, Laura Turunen

Valokuvat, kuvat ja kartat: Sitowise Oy, Aino Karilas, Laura Turunen

Kannen kuva: Näkymä Haltialan pellolle, Aino Karilas

Sisällys

1 Johdanto	6
2 Suunnittelun lähtökohdat	8
2.1 Suunnittelualueen rajaus	8
2.2 Alueen historia ja nykytilanne lyhyesti	8
2.2.1 Kartanosta Helsingin kaupungin maatilaksi	14
2.2.2 Haltialan ja Niskalan nykyiset toiminnot ja palvelut	15
2.3 Kaavoitus-, maanomistus ja suunnittelutilanne	17
2.4 Kaupungin eri toimialojen roolit alueella	28
2.5 Saavutettavuus, liikenne ja reitit	29
2.6 Alueen arvot	32
2.6.1 Ekologiset verkostot ja luontoarvot	32
2.6.2 Kulttuuriympäristön arvot	44
2.6.3 Maisemalliset arvot ja kasvillisuuden ominaispiirteet	48
2.6.4 Virkistysarvot	53
3 Suunnitelma	56
3.1 Kehittämistarpeet ja tavoitteet	56
3.1.1 Strategisen tason tavoitteet	56
3.1.2 Alueen arvojen vaaliminen	58
3.1.3 Varautuminen kävijämäärän kasvuun	59
3.2 Visio: elävää kulttuurimaisemaa ja luontokasvatusta	60
3.2.1 Vaihtoehdot investointien rahoittamiseen ja palveluiden tuottamiseen	61
3.3 Toimintojen ja palveluiden kehittäminen	70
3.3.1 Haltialan tila	70
3.3.2 Haltialan kartanopuisto	71
3.3.3 Niskalan tila	72
3.3.4 Niskalan arboretum	72
3.3.5 Metsäsaarekkeet	73
3.4 Saavutettavuuden ja reittien kehittäminen	74
3.4.1 Kävely, pyöräily ja hiihto	74
3.4.2 Joukkoliikenne	76
3.4.3 Ajoneuvoliikenne ja pysäköinti	76
3.5 Rakennusten käytön kehittäminen	78
3.6 Maisemanhoito	80
3.7 Uudet rakenteet ja kalusteet, opastuksen ja valaistuksen kehittäminen	82
4 Hankkeet ja kustannukset	86
4.1 Hankkeiden priorisointi	86
4.2 Haltialan kartanopuisto ja tilakeskuksen pihapiiri	87
4.3 Niskalan tila	90
4.4 Kuninkaantammentien ja Laamannintien uusi jalankulkureitti	92
4.5 Metsäsaarekkeet	94
4.6 Peltopolun kunnostus	95
4.7 Kellarimäki	96
4.8 Vieraslajien torjunta	97
5 Lisäselvitys- ja jatkosuunnittelutarpeet	98
Lähteet	99
Liitteet	101

1 Johdanto

Pohjois-Helsingissä Tuomarinkylän kaupunginosassa sijaitseva Haltialan ja Niskalan alue on kokonaisuudessaan Helsingin kaupungin omistama ja ylläpitämä, ja sillä on kulttuurihistoriallisia, luonnonsuojelullisia, maisemallisia, toiminnallisia, vesitaloudellisia ja virkistyksellisiä arvoja. Erityisesti Haltialan tila ympäristöineen on suosittu virkistysalue. Koko suunnittelualueesta sekä Haltialan tilasta vastaa kaupunkiympäristön toimiala sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala ja tilan työntekijät ovat Staran palveluksessa.

Tarve Haltialan ja Niskalan alueen kehittämissuunnitelman laatimiselle tunnustettiin Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelmassa (2018). Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa keskitytään erityisesti alueen kehittämiseen kokonaisuutena. Aluetta koskevien, osittain hajanaistenkin suunnitelmien ja eri toimijoiden tietoja kootaan yhteen. Toimintoja, palveluita, saavutettavuutta ja liikennejärjestelyjä parannetaan alueen arvot ja ominaispiirteet huomioon ottaen. Suunnitelman avulla aluetta voidaan hoitaa ja kehittää entistä vetovoimaisemmaksi, toimivammaksi ja viihtyisämmäksi ulkoilu- ja virkistysalueeksi, joka on omaleimainen, kestävä ja luonoltaan monimuotoinen.

Hoito- ja kehittämissuunnitelmassa määritellään kokonaiskuva siitä, miten aluetta tulee jatkossa suunnitella ja kehittää alueen arvot turvaten, sekä määritellään tarvittavat jatkotoimenpiteet ja hankkeet. Suunnitelmassa on tärkeää vastata kasvavaan virkistyskäyttötarpeeseen ja toisaalta myös varmistaa alueen arvokaiden piirteiden ja luontoalueiden elinvoimaisuuden säilyminen. Suunnitelmassa huomioidaan Haltialan ja Niskalan liittyminen laajempaan virkistysalueiden kokonaisuuteen, joka jatkuu myös Vantaanjoen pohjois- ja eteläpuolella eli Vantaan kaupungin puolella. Suunnitelmaa työstäessä on tehty yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa.

Hoito- ja kehittämissuunnitelma on laadittu vuorovaikutteisesti asukkaiden, alueen käyttäjien ja järjestöjen kanssa. Suunnittelun lähtötiedoiksi on saatu aluesuunnitteluvaiheen vuorovaikutusaineistot. Suunnitelman alustavasta luonnoksesta järjestettiin verkkokysely 9.12.2019 – 13.1.2020 ja suunnittelijat olivat tavattavissa Haltialan joulutapahtumassa 15.12.2019. Vuorovaikutuksessa saatu palaute ja sen vaikutus suunnitelmaan on kuvattu tarkemmin liitteenä olevassa vuorovaikutusraportissa.

Hoito- ja kehittämissuunnitelma on laadittu Helsingin kaupungin Kaupunkiympäristön toimialan kaupunkitila- ja maisemasuunnittelun palvelun toimeksiannosta. Tilaajana on alueellisesta suunnittelusta maisema-arkkitehti Sofia Kangas. Suunnitelman on laatinut Sitowise Oy, jossa työhön osallistuivat maisema-arkkitehdit Aino Karilas, Laura Turunen ja Marja Oittinen. Lisäksi konsultin asiantuntijoina ovat työryhmässä olleet liikennesuunnittelija Tiina Tuomola ja vuorovaikutuksen osalta Tiina Ronkainen. Työ käynnistyi elokuussa 2019 ja valmistui syksyllä 2020.

Työtä on ohjannut ohjausryhmä, johon kuuluivat Helsingin kaupungin

Kaupunkiympäristön toimialalta:

- maisema-arkkitehti Sofia Kangas
- maisema-arkkitehti Milja Halmkrona
- tiimipäällikkö Niina Strengell
- arkkitehti Ann Charlotte Roberts
- liikenneinsinööri Kari Tenkanen
- liikenneinsinööri Eetu Saloranta
- maisema-arkkitehti Maria Hyövälti
- arkkitehti Sakari Mentu
- suunnitteluvastaava Tiina Saukkonen
- luontoasiantuntija Tuuli Ylikotila
- projektisuunnittelija Elina Nummi
- projektipäällikkö Päivi Islander
- puistovastaava Päivi Apajalahti
- ympäristösuunnittelija Hanna Seitapuro
- ympäristötarkastaja Tiia Stén

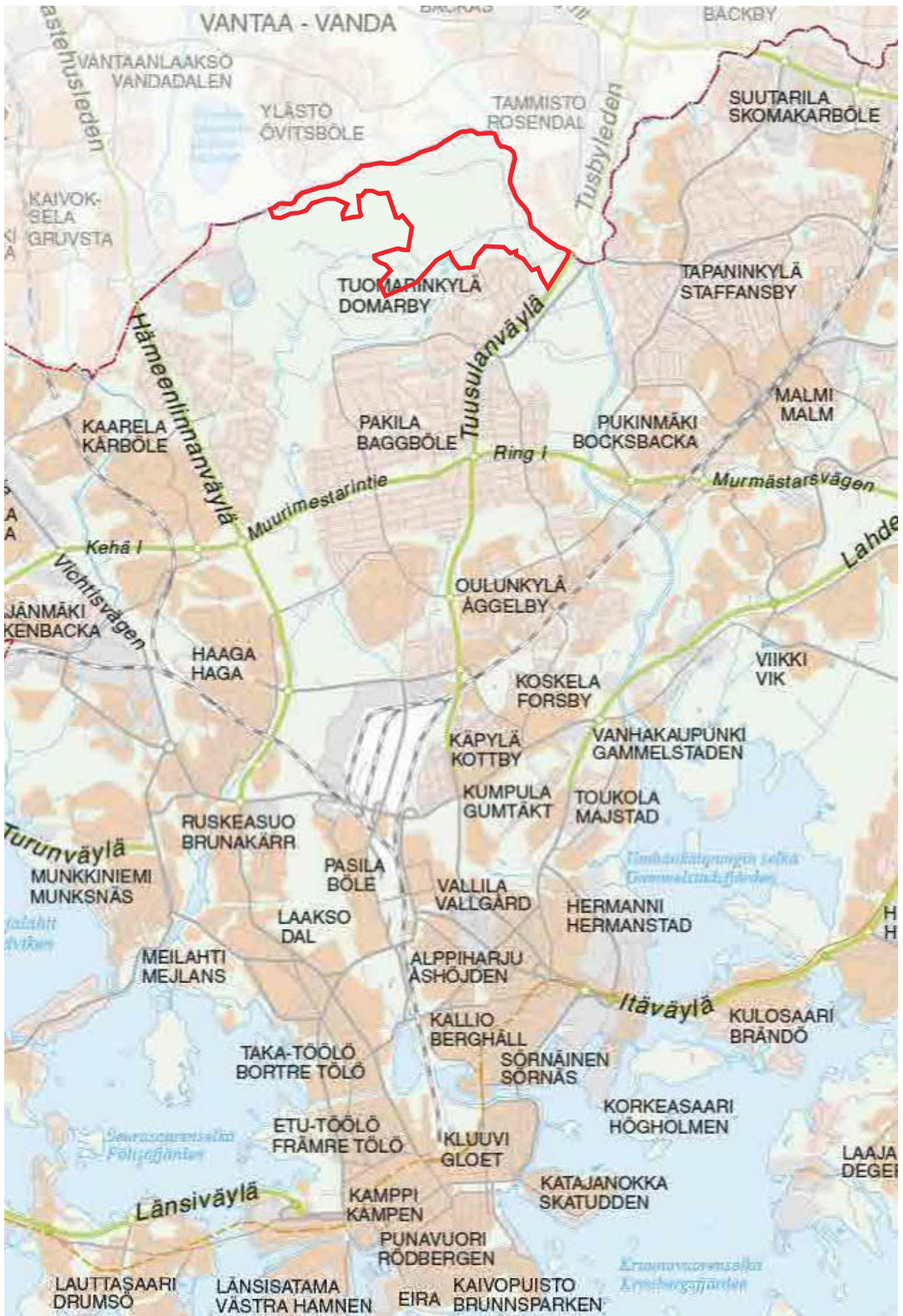
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimialalta:

- projektipäällikkö Hannu Airola
- yksikön päällikkö Petri Angelvuo

Muilta kaupungin toimialoilta:

- erityissuunnittelija Jukka Punamäki
- vastaava luontomestari Jari Kuusinen

Suunnittelun aikana hankkeeseen ovat osallistuneet Helsingin kaupungilta myös insinööri Heikki Takainen, tiimipäällikkö Kaisa Pajanen, projektikoordinaattori Annika Harlio, pedagoginen asiantuntija Ilona Taimela, yksikönjohtaja Jouko Laakso, yritysluotsi Suvi Tuiskunen, kehittämisinsinööri Ismo Aalto sekä Vantaan kaupungin edustajana maisema-arkkitehti Petra Tamisto.



Kuva 1. Suunnittelualue sijaitsee Pohjois-Helsingissä, Helsingin ja Vantaan rajalla.

2 Suunnittelun lähtökohdat

2.1 Suunnittelualueen rajaus

Suunnittelualueita rajaa pohjoisessa ja idässä Vantaanjoki, lännessä Haltialan aarnialue ja Haltialanmetsä sekä muut Keskuspuiston laajat metsäalueet. Etelässä alue rajautuu Paloheinän golfkenttään, Torpparinmäen asuinalueeseen ja Tuusulanväylään.

Suunnittelualueeseen sisältyvät Haltialan kartano- puisto ja tilakeskus sekä Niskalan ja Kellarimäen pihapiirit. Haltialan pellot, metsäsaarekkeet ja Vantaankosken rantavyöhyke kuuluvat myös suunnittelualueeseen. Suunnittelualueen sisällä on kolme luonnonsuojelualuetta: Niskalan arboretum, Ruutinkosken lehto ja Vantaanjoentörmä. Luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmat päivitetään lähivuosina.

2.2 Alueen historia ja nykytilanne lyhyesti

Haltialan ja Niskalan pellot ovat Helsingin vanhimpia yhtäjaksoisesti viljelyssä olleita alueita. Ne ovat olleet niittyinä, laitumina ja peltoina keskiajalta lähtien. Ensimmäiset maininnat Niskalan tilasta (Nackböle) ovat 1400-luvulta. Ensimmäiset maininnat Haltialan tilasta (Tomtbacka) ovat 1500-luvulta. Haltialan ja Niskalan historiaa on kuvattu seuraavan sivun aikajanalla.

Alueen vanhoissa kartoissa ja ilmakuvissa näkyy hyvin, miten avoin peltomaisema on jatkunut nykyistä laajempina kokonaisuutena Vantaanjoen pohjois- ja itäpuolelle sekä Tuomarinkylän kartanon suuntaan. 1950-luvun tienoilla maisema oli huomattavasti nykyistä avoimempi. Vantaanjoen varressa ei ollut puustoa, Haltialan ja Niskalan pihapiirit sekä arboretum ja Potmäen metsäsaareke ovat olleet verraten avoimia.

Vuonna 1967 rakennettiin Tuusulan moottoritie, joka katkaisee nykyisin Haltialan ja Tuomarinkylän historiallisesti merkittävän maisemallisen yhteyden. Tuusulan moottoritien ja Vanhan Tuusulantien väliselle alueelle kehittynyt puusto ja vesakko katkaisevat nykyisin historiallisen peltomaiseman visuaalisen yhteyden.

Kuva 2. Suunnittelualueen rajaus ilmakuvapohjalla.





Kuva 3. Haltialan (Tomtbacka) kartanon päärakennus n. vuonna 1900. (Lähde: Helsingin kaupungin museo, tekijä tuntematon.)



Kuva 4. Valokuva Vantaanjoen ylitse entisen päärakennuksen suuntaan. Haltialan päärakennus purettiin 1960-luvulla. Kartanon puutarha kunnostettiin vuosituhaten vaihteessa ja samalla vanhan päärakennuksen kivijalka kaivettiin esiin. Kuva on otettu suurin piirtein samasta kohtaa kuin yllä oleva kuva 3.

Kuva 5. Haltialan ja Niskalan alueen historia aikajanalla.

Maanviljely

Asutus

Rälssitila
1560-l.

Säteritila
1500-l. loppu

Haltialan tilan omistussuhteet:

Creuzhammarit

Cranzfeltit

useita

← 1400-luku

1500-luku

1600-luku

1700-luku

Nackböle (Niskala)
mainitaan asiakirjoissa
1. kerran v. 1480

Tomtbacka (Haltiala)
mainitaan asiakirjoissa
1. kerran v. 1511



Tiluskartta 1691 (Lähde: Kuisma, M.
Helsingin pitäjän historia II)

Kaavion lähteet:

MA-arkkitehdit Oy. Haltiala - kartanosta kaupungin maatilaksi. 2003.

Tuomarinkylän kartanon historia. Saatavilla: <https://vihreasyliit.fi/tuomarinkylan-kartanon-historia/>

Haltialan kartanon
päärakennus n. 1900.
(Lähde: Helsingin
kaupunginmuseo,
tekijä tuntematon)



Haltialan tilan
peruskunnostus
1997-2002

Puutarhan kukoistuskausi

Haltialan kartanon puinen päärakennus rak. v. 1811

Niskalan tilan nykyinen rakennus rak. 1800-l. loppu

Niskalan tila siirtyi nykyiselle paikalleen

Niskalan arboretum

eri omistajia

Ruuth

Teetgrenit

Silfvast

Kavaleff Helsingin kaupunki

1700-luku

1800-luku

1900-luku

2000-
luku →



Tiluskartta
1770 (Lähde:
Maanmittaus-
hallituksen
maanmittaus-
arkisto)



Senaatin kartta 1872 (Lähde:
Vantaan karttapalvelu)

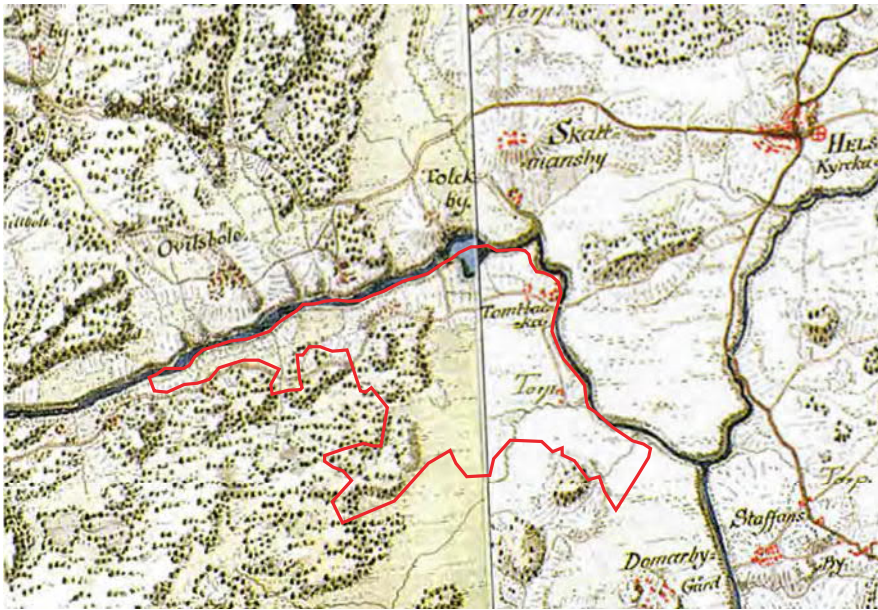


Kuninkaan kartasto 1776-1805
(Lähde: Vantaan karttapalvelu)

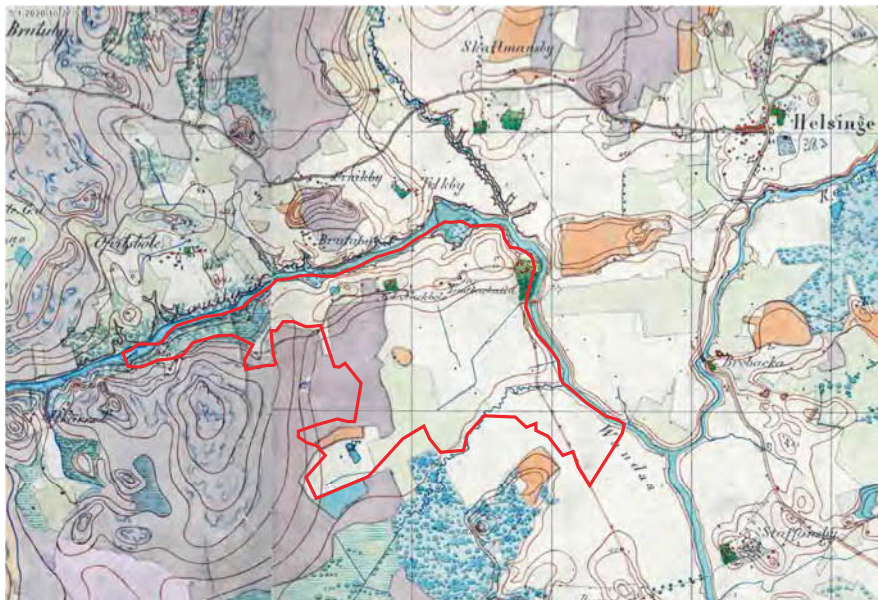


Pitäjän kartta 1933 (Lähde:
Vantaan karttapalvelu)

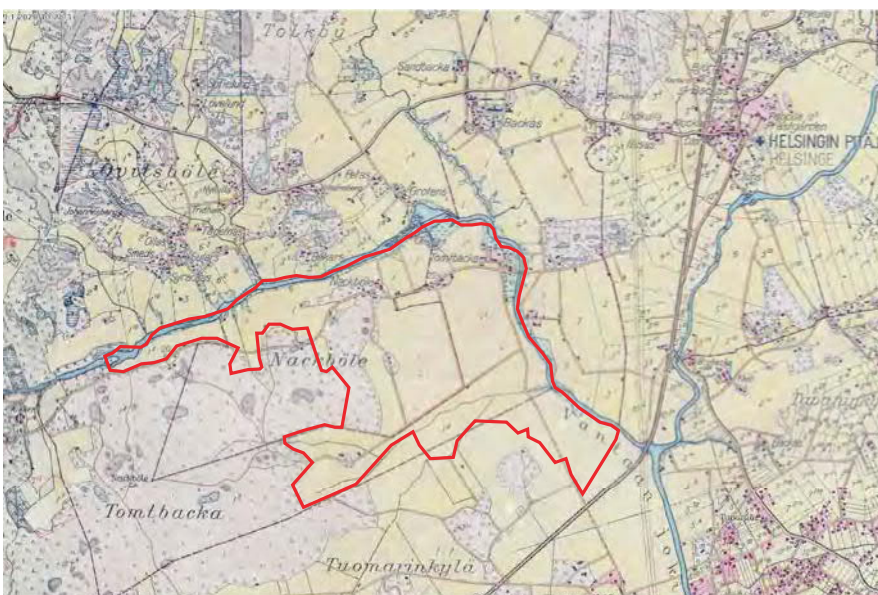
SITOWISE



Kuva 6. Ote Kuninkaan kartastosta 1776-1805. Haltialan tila (Tomtbacka) on merkitty Vantaanjoen mutkaan. Kuninkaantammentien ja Laamannintien historiallinen tielinjaus on nähtävissä. (Lähde: Vantaan karttapalvelu)



Kuva 7. Ote Senaatin kartasta 1872. Haltialan ja Niskalan tilakeskukset erottuvat vihreällä. (Lähde: Vantaan karttapalvelu)



Kuva 8. Ote Pitäjänkartasta 1933. Haltialan, Niskalan ja Kellarinmäen rakennukset ja reitistö vastaavat pitkälti nykyistä tilannetta. (Lähde: Vantaan karttapalvelu)



Kuva 9. Ilmakuva 1943. Haltialan ja Niskalan tilojen sekä Niskalan arboretumin alueet ja Vantaanjoen rannat ovat huomattavasti nykyistä avoimempia. Potmäen ja Mombbergin metsäsaarekkeilla sijaitsee rakennuksia. Sota-aikana Keskuspuiston metsäalueita hakattiin polttopuiksi. (Lähde: Helsingin karttapalvelu)



Kuva 10. Ilmakuva 1950. Niskalan arboretumin eteläpuoleisella metsäalueella on tehty avohakkuita. Suunnittelualueen ympärillä Tammiston ja Torpparinmäen asuinalueet ovat alkaneet rakentua. (Lähde: Helsingin karttapalvelu)



Kuva 11. Ilmakuva 1969. Tuusulanväylän moottoritie rakennettiin vanhan Tuusulantien viereen 1964-1967. (Lähde: Helsingin karttapalvelu)

2.2.1 Kartanosta Helsingin kaupungin maatilaksi

Vuonna 1934 Haltialan ja Niskalan tilat siirtyivät Helsingin kaupungin omistukseen. Vanhat tilatiet ja peltotiet ovat vuosikymmenien aikana muuttuneet vilkkaassa käytössä oleviksi ulkoilureiteiksi. Haltialan tila on nykyisin suunnittelualueen toiminnallinen keskus. Se on Helsingin kaupungin omistama, Staran ylläpitämä Haltialan kotieläintila, jonka pihapiirissä on myös leikkipaikka. Tilaa kehystää idässä historiallinen kartanopuutarha, idässä ja pohjoisessa Vantaanjoen rantamaisema. Lännessä ja etelässä Haltiala rajautuu avoimeen peltomaisemaan.

Haltialan kunnostussuunnitelma ja kunnostuksen toteutus 1997-2002:

Vuosituhanen vaihteessa Haltialan tilaa ympäristöineen kehitettiin virkistyskäyttöä varten paremmin yleisöä palvelevaksi kotieläintilaksi ja laadittiin kunnostussuunnitelma umpeenkasvaneelle kartanon puutarhalle. Toimenpiteet keskittyivät tilan pihapiiriin ja historialliseen puutarhaan.

Haltialan kunnostussuunnitelman suunnittelutyö alkoi vuonna 1997. Toteutussuunnitelma ja hoitosuunnitelma valmistuivat vuonna 1999, suunnitelmat päivitettiin vuonna 2001. Kunnostussuunnitelmaan sisältyi mittavia toimenpiteitä, mm. uusia rakennuksia pihapiiriin. Kunnostussuunnitelman mukaiset työt valmistuivat vuonna 2002.

Kunnostussuunnitelman tilaajina olivat Helsingin kaupungilta Tuuli Ylikotila ja Birgitta Rossing. Ohjausryhmä oli hyvin laaja. Konsulttina toimi MA-arkkitehdit, suunnittelijoina Marja Mikkola ja Kaisu Hynynen. Rakennukset suunnitteli Eeva-Liisa Rautalahti. Historiavaiheita selvitettiin myös haastattelujen avulla, Alexis Kavaleffin haastattelut tehtiin vuosina 1998 ja 2001.

Kunnostussuunnitelman mukaan Haltialaan toteutettiin:

- uusi varasto- ja eläinsuojarakennus
- uusi leikkipaikka
- asuinrakennuksien ympäristöä rajattiin pensasaidoin ja vanha tilanhoitajan asunnon pihan kuusiaita istutettiin uudelleen
- kahvilan ympärille istutettu pensaskaari
- vanha huussi kunnostettiin käyttöön
- vanhan puutarhan käytävät otettiin esiin ja kunnostettiin
- Haltialan vanhan päärakennuksen kivijalan kunnostus
- vaarallisen huonokuntoisia puita poistettiin ja nuoria puita poistettiin säilytettävien vanhojen puiden viereltä
- kaikki jalopuut säilytettiin, jotka ei olleet vaarallisen huonokuntoisia
- osaan uusista istutuksista lisättiin kasveja vanhojen istutusten pistokkaista, mm. syreenejä
- uusi pysäköintialue rakennettiin tilan länsipuolelle ja tielinjaus pysäköintialueelle
- uudet opastaulut, jätekatos, laiturit ja aidat



Kuva 12. Kunnostussuunnitelman yleissuunnitelma-kartan pienennös (MA-arkkitehdit).

2.2.2 Haltialan ja Niskalan nykyiset toiminnot ja palvelut

Haltialan tila ja kartanopuisto

Haltialan tilaan kuuluu nykyisin yhteensä n. 200 ha viljelykäytössä olevaa peltoa. Kaupungin pelloilla ei ole varsinaisia tuottotavoitetta ja siksi niitä kutsutaan maisemapelloiksi. Viljely ja eläintenpito tehdään kulttuuri-maisemien ylläpitämiseksi ja ihmisten virkistykseksi.

Haltialan naudat ja lampaat hoitavat avointa perinnetilaa laiduntamalla. Tilan eläinmäärä vaihtelee vuodenaikojen ja poikimisten mukaan. Emolehmiä on noin 20 ja uuhia noin 30. Kesäaikaan lampaita on yhteensä noin 100. Ratsupoliisin hevoset ja Helsingin nuorisosiainkeskuksen Fallkullan kotieläintilan ponit ovat kesäisin muutamia viikkoja kesälaitumella Haltialassa.

Pelloilla viljellään esim. kotimaisia viljalajeja, kauraa, ruista, ohraa ja vehnää. Pelloilla on kesäisin kaupunkilaisten käyttöön itsepoimintapelloja (mm. auringonkukkia ja herneitä). Torpparinmäen itäpuolella olevilla pelloilla on myös Helsingin yliopiston koeviljelmiä.

Haltialassa Staran työntekijöillä päätyönä viljelytyöt, rakennusten ja eläinten huolto, mutta opastusten osuus ja vierailijoiden kysymyksiin vastaamisen työmäärä on kasvanut viimeisen vuosikymmenen aikana jatkuvasti. Koulu- ja päiväkotiryhmiä käy alueella erityisesti keväisin ja syksyisin. Tilalla vierailee myös maatalouden ammattilais- ja opiskelijaryhmiä.

Tilan pihapiirissä on leikkipaikka, grilli- ja oleskelupaikka, pyöräpaikkoja sekä pysäköintialue. Tilan yhteydessä sijaitsee yrittäjän pitämä kahvila-ravintola. Kahvilalla on pitkät aukioloajat ympäri vuoden. Asiakasmäärät ovat suuria etenkin kauniina kesäpäivinä.

Haltialan kartanopuisto on pääosin hyvässä kunnossa ja vanha kivijalka on tasoitettu kivituhkakentäksi. Kahvilan ympäristössä historiallisen puutarhan vanhojen puiden alla nurmi kuluu tallauksesta. Rannassa sijaitsee ränsistynyt oleskelulaituri.



Kuva 13. Haltialan tilalla järjestetään vuosittain erilaisia tapahtumia: countrybilet, joulutapahtuma ja avoimet ovet keväällä.

Viljelyssä vuonna 2019:

(peltolohkojen kasvit vaihtuvat vuosittain)

- rypsi
- rapsi
- ohra
- kaura
- ruis
- syys- ja kevätvehnä
- härkäpapu
- heinänurmi

Maisemakasvit:

- auringonkukka
- hunajakukka
- malva
- ampiaisyrtti
- sokeriherne

Haltialan kotieläintilan eläimet:

- naudat
- lampaat
- kanat
- vuohet
- possut (kesällä)
- hevoset (kesällä)



Kuva 14. Haltialan kartanon historiallisesta puutarhasta avautuu näkymä Vantaanjoelle.

Niskala ja Niskalan arboretum

Tuomarinkylän ja Haltialan kartanon isäntä Jakob Kavaleff perusti Niskalan arboretumin vuonna 1905. Se siirtyi Helsingin kaupungin omistukseen vuonna 1961. Osa arboretumista rauhoitettiin luonnonsuojelualueeksi vuonna 1984. Arboretum on teemoiteltu erilaisiin osa-alueisiin kasvupaikkojen ja kasvien alkuperän mukaan. Kulttuurihistoriallisesti ja kasvitieteellisesti arvokkaassa kokoelmassa on yli 700 kasvilajia- ja lajiketta.

Arboretumin opasteet on uusittu vuonna 2016, jolloin järjestettiin myös arboretumin avajaiset. Kaupunki järjestää arboretumissa vuosittain opastettuja kierroksia. Arboretum on suosittu ja monipuolinen vierailukohde.

Arboretumin itäpuolella sijaitseva Niskalan päärakennus on vuokrattu asuinkäyttöön ja Niskalan pihapiiri on rajattu vuokralaisten käyttöön yksityisalueeksi. Aiemmin puistometsämäisenä kasvanut pihapiirin puutarha ja metsäsaareke on osittain umpeenkasvanut.

Niskalan arboretumin ja Niskalan pihapiirin välissä, Kuninkaantammentien ja Fallintien risteyskohdalla on asemakaavasta poikkeava epävirallinen pysäköintipaikka, Niskalaa ja Keskuspuistoa koskevat erilliset pääopasteet, ulkokuntoilupaikka ja oleskelupaikka.

Yhteenveto suunnittelualan nykyisistä palveluista ks. s. 54-55.



Kuva 16. Niskalan arboretumin polkuja ja Puukirjasto-taideteos.



Kuva 15. Niskalan päärakennus.

2.3 Kaavoitus-, maanomistus ja suunnittelutilanne

Yleiskaava

Helsingin yleiskaavassa (2016) suunnittelualue on pääosin viheraluetta. Torpparinmäen pohjois- ja itäpuolella on yleiskaavassa merkintä uudesta rakentamisesta nykyisin peltona oleville alueille. Yleiskaavan toteuttamishjelmassa näiden Torpparinmäen laidoilla olevien alueiden rakentaminen on ajoitettu kolmanteen vaiheeseen (vuoden 2040 jälkeen), jolloin toteutus liittyy Raidejokeri 2 -pikaraitiotien toteutukseen.

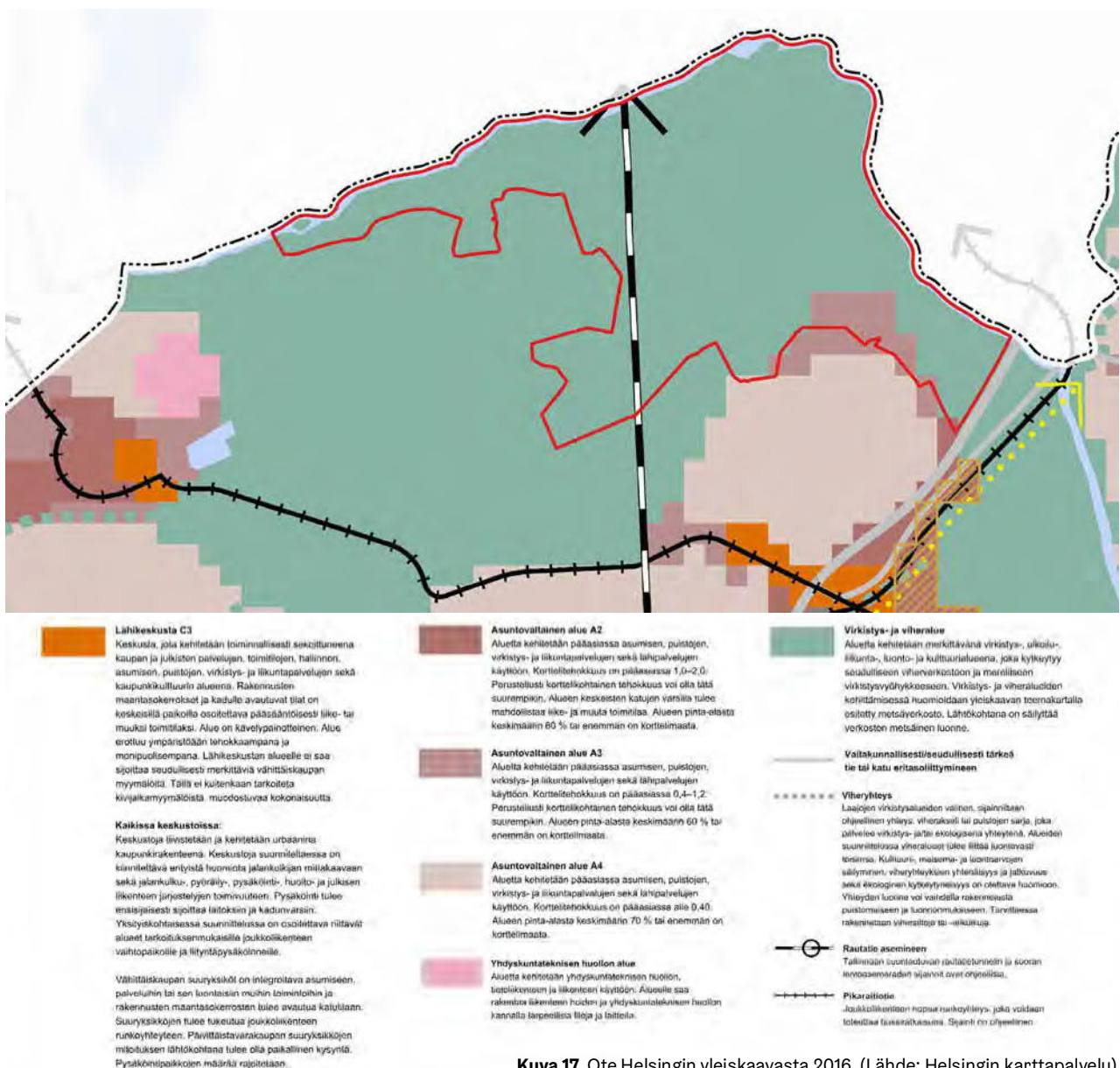
Yleiskaavan virkistys- ja viheralueita sekä kulttuuriympäristöä koskevat määräykset:

Yleiskaavan teemakartat ovat oikeusvaikutteisia ja ohjaavat tarkempaa suunnittelua. Yleiskaavan Virkistys- ja viherverkosto-teemakartassa Haltialan ja Niskalan kohdalla on Helsingipuistoa koskeva merkintä: ”Keskuspui-iston ja Helsingipuiston yhtenäisyys ja arvot turvataan”.

Yleiskaavan Kaupunkiluonto-teemakartassa Haltialan ja Niskalan alue on määritelty vihersormi-merkinnäl-

lä: ”Vihersormet muodostavat rungon ekologiselle verkostolle. Alueet ovat monipuolisia virkistys- ja ulkoilualueita, joilla on merkittäviä luonto-, kulttuuri- ja maisema-arvoja”. Vantaanjoki ja Näsinoja ovat merkinnällä ”Merialueen, merenlahtien, jokien, lampien, purojen, avo-ojien, rantabiotooppien sekä merenalaisen luonnon muodostama ekologinen verkosto, jota kehitetään ottaen huomioon luontoarvot”. Vantaanjoen varsi on merkitty kehitettäväksi metsäverkoston yhteydeksi välillä Pitkähoski-Haltiala. Haltialanmetsä on merkinnällä ”Kaupunkiluonnon ydinalueet ja ekologisen kytkeytyneisyyden kannalta tärkeät yhteydet”.

Yleiskaavan Kulttuuriympäristö-teemakartassa on esitetty valtakunnallisesti merkittävän maisema-alueen rajaus, joka kattaa koko suunnittelualueen ja ulottuu yhtenäisenä Haltialanmetsän ja Tuomarinkylän kartanon alueelle. Aluetta koskee merkintä ”Valtakunnallisesti merkittävillä maisema- ja kulttuuriympäristöalueilla

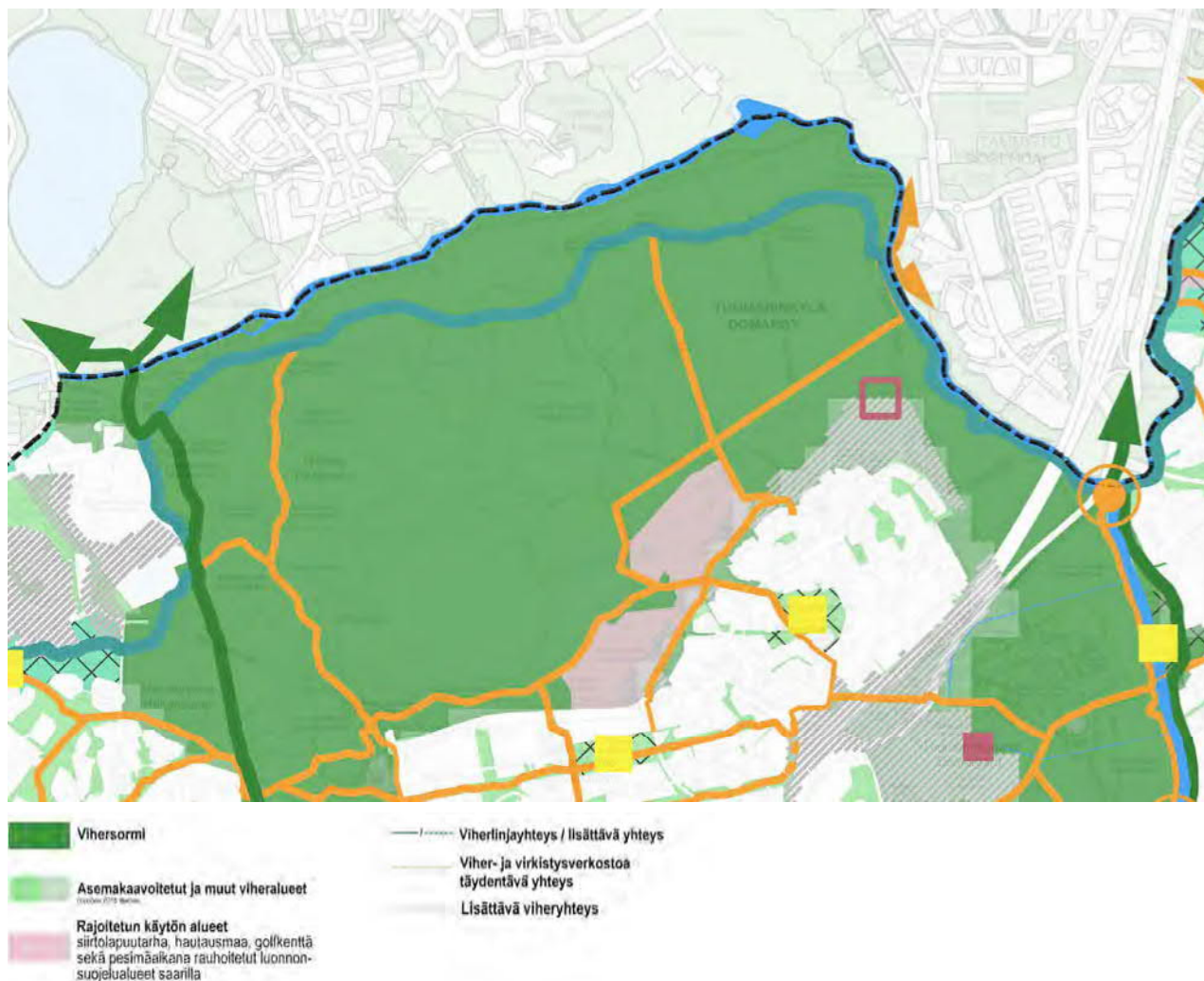


Kuva 17. Ote Helsingin yleiskaavasta 2016. (Lähde: Helsingin karttapalvelu)

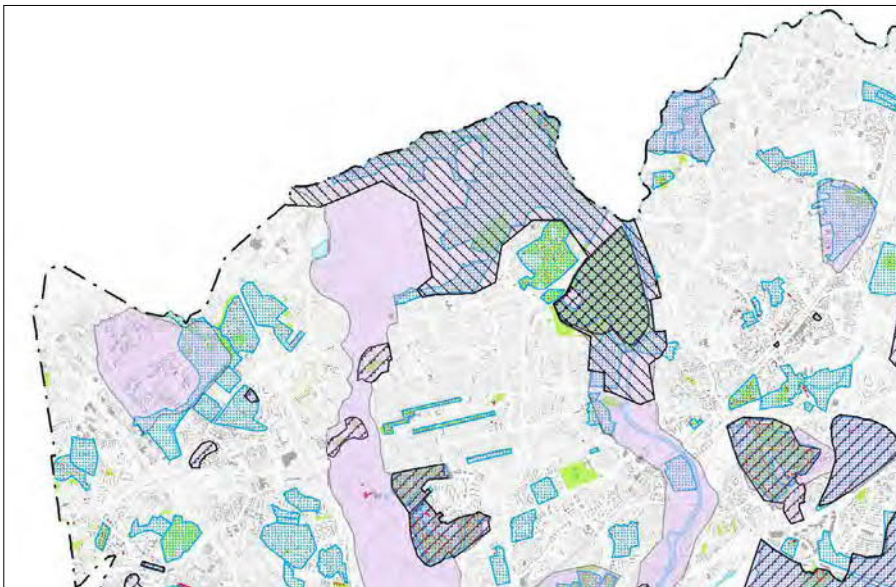
valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon suunnittelussa. Suunnittelussa on sovittava yhteen kaavassa osoitettu maankäyttö ja maisema- ja kulttuuriympäristöarvot. Yksityiskohtaisessa suunnittelussa tulee selvittää ajankohtainen päätöstilanne.” Lisäksi suunnittelualuetta koskee merkintä ”Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävät alueet (vuoden 2002 selvitys).”

Yleiskaavan toteuttamishjelman pohjaksi laaditussa VISTRA II:ssa on määritelty Helsingin merkittävät vihersormet ja niiden väliset virkistysreitit eli viherlinjat.

Haltialan ja Niskalan alue sijaitsee kahden vihersormen, Keskuspuiston ja Helsingipuiston yhtymäkohdassa. Kuninkaantammentie on osa ulointa viherlinjaa, joka ulottuu Kuninkaantammesta Jakomäkeen. Haltialan ja Niskalan alue yhdistyy myös Vantaan puolella sijaitseviin laajoihin viheraluekokonaisuuksiin. Kaupungin rajat ylittävät virkistysreitit yhdistyvät Vantaan puolelle Korkmaninpolun ja Pitkälän siltojen kautta. Nykyisin Vantaan puolella ei kulje Vantaanjoen varrella virkistysreittejä, mutta joenvarteen on merkitty reitti yhteys Vantaan yleiskaavaehdotuksessa 2020.



Kuva 18. Ote Helsingin viher- ja virkistysalueiden kehittämissuunnitelma VISTRA II:sta. Vihreällä viivalla on merkitty vihersormen pääreitit. Sinisellä viivalla on merkitty Kuninkaantammentien ja Laamannintien kautta kulkeva Kuninkaantammi-Jakomäki viherlinja. Oranssilla viivalla on merkitty viher- ja virkistysverkkoa täydentävät yhteydet. (Lähde: Helsingin karttapalvelu 1.9.2019. Ajantasaiset tiedot ja kartta-merkkien selitykset karttapalvelussa kartta.hel.fi)



Pääkartan kulttuuriympäristöä koskevan määräyksen valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohteet. Teemakartta on oikeusvaikutteinen näiltä osin.

De nationellt betydande landskapsmiljöobjekt och de kulturmiljöobjekt av riksintresse som huvudkartans bestämmelser gällerande kulturmiljöer avser. Teemakartan har rättsverkan till dessa delar.

Valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöalueet (RKY 2009 -säte)
 Betygdd kulturmiljö av riksintresse (RKY 2009 -område)
 Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (nattonuostorn periköpsualla 1990)
 Nationellt värdefull landskapsområde (skärskadet område 1995)

Läsnäköalasta merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristöalueet vakuuskunnalliset inventoinnit jostaan huomioon suunnitella. Suunnittelussa on sovellettava yhteen kaavoissa olemassa olevaa maankäyttöä ja maisema- ja kulttuuriympäristöaluetta. Yhtäaikaan suunnittelussa tulee ottaa huomioon alueellisen ja paikallisen suunnittelun ja suunnittelun väliset yhteydet.

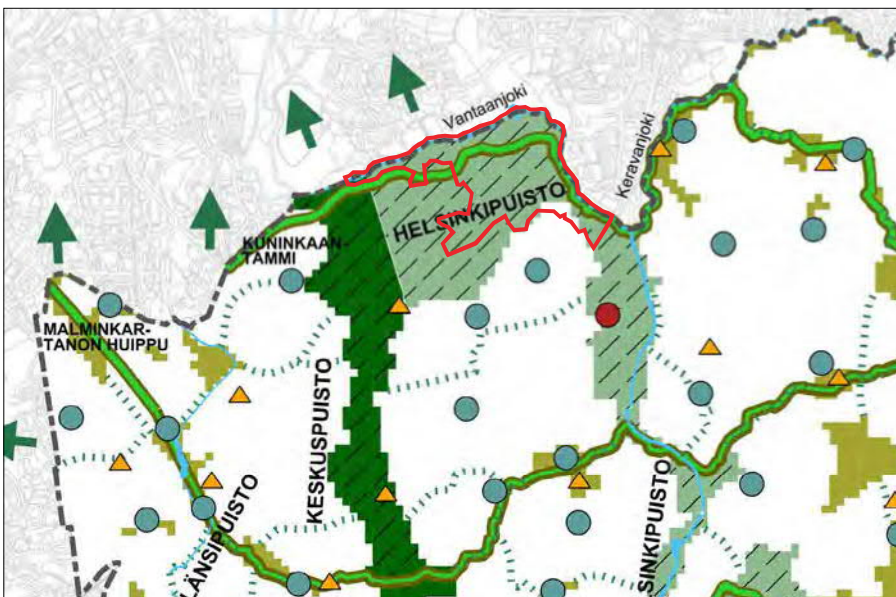
På nationellt betydande landskapsområden och på kulturmiljöområden av riksintresse ska de huvudkartans inventeringar beaktas vid planering. Vid planering ska även utvärderas eventuella markförändringar och landskaps- och kulturmiljöförändringar utifrån de bestämmelser som gäller för de utvärderade planeringarna och den lokala planeringsnivån.

Muut merkinnät ja suunnittelukohteet:

- Maakuntainventoinnin kohteet (Länsimaa kulttuuriympäristöt -selvitys 2012)
Kulttuuriympäristöjen kohteet otetaan huomioon suunnitella. Yhtäaikaan suunnitella tulee ottaa huomioon alueellisen ja paikallisen suunnittelun väliset yhteydet.
- Asemakaavulla suojeltu rakennus (päivitetty 31.07.2015)
- Asemakaavulla suojeltu tai säilytettävä alue (vuonna 20.06.2013)
- Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittävät alueet (vuonna 2002 selvitys)

Koko Helsingin kulttuuriympäristöä koskeva kuvaus on kaupunkien maaston ja kulttuuriympäristöä koskeva (Helsingin kaupunkisuunnitteluviranjoituksen yhteisrajoitussuunnitelma vuodelta 2014-17)

Kuva 19. Ote yleiskaavan kulttuuriympäristöt-teemakartasta. Suunnittelun alueen raja on esitetty punaisella viivalla. Suunnittelun alue sijoittuu valtakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle sekä maakunnallisesti arvokkaalle kulttuuriympäristöalueelle (Vantaanjokilaakso). Lisäksi suunnittelun alue kuuluu Helsingin kulttuurihistoriallisesti, rakennustaiteellisesti ja maisemakulttuurin kannalta merkittäviin alueisiin, ja sen alueella sijaitsee asemakaavalla suojeltuja tai säilytettäviä rakennuksia ja alueita.



MANTEREEN VIRKISTYSVERKOSTO ELI "VIHREÄ VERKKO"

Vihersormet ja laajat vihervuorat
 Aluetta kehitetään monipuolisena virkistys-, ulkoilu-, liikunta-, kulttuuri- ja kulttuurin alueen osana. Alueella on kulttuurin ja luonnon alueita, jotka ovat tärkeitä alueita luonnon monimuotoisuuden, ekologian ja kulttuurin kannalta tärkeitä alueita. Alueita kehitetään ekoyhteisöiksi.

Vihersormet jatkuvat seuduille ja liittyvät toisiinsa. Vihersormien toiminnallisuutta, visuaalisuutta ja ekologisuutta jatkuvuudesta huolehditaan. Vihersormille laaditaan yhteisnimeä, josta parannetaan toiminnallisuutta ja saavutettavuutta sekä turvataan alueiden arvot. Tärkeiksi rakennetaan siltoja ja alkulujia.

Keskuspuisto ja Helsinki-puisto
 Keskuspuiston ja Helsinki-puiston yhteydessä ja arvit turvataan.

Seudulliset viheryhteydet

Viheryhteydet
 Laajien virkistysalueiden välinen, sijaintiaan ohjeellinen yhteys, viherakseli tai puistoyhteys, joka pohjautuu virkistys- ja ekologisiin yhteyksiin.

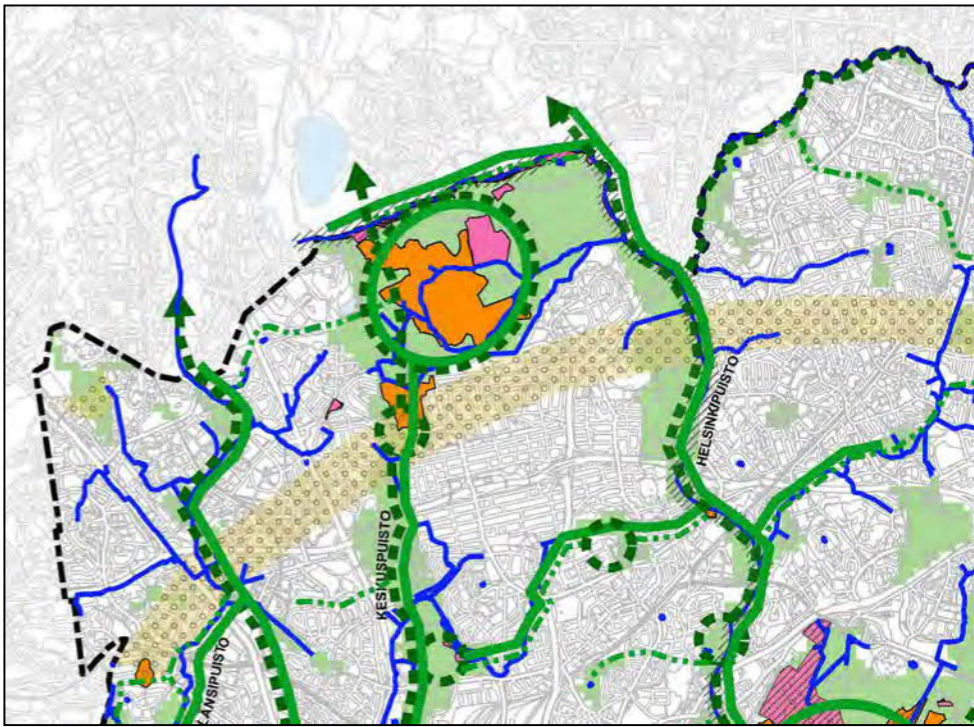
Viherrintat
 Poikkeukselliset virkistysreitit yhdistävät ää- ja suurtaajasta yhteyttä vihersormiin ja ne parantavat virkistysalueiden saavutettavuutta kaupunkialueilla. Yhteyden luonne voi vaihdella kävelyreitistä puistoreitistä ja kaupunkimetsästä ja on suunniteltava ohjeellisesti. Tärkeiksi rakennetaan siltoja ja alkulujia.

KUNINKAANTAMMI — JAKOMAKI
MALMINKARTANON HUIPPU — VUOSAAREN HUIPPU
PIKKU-KUOPALAHTI — STRÖMSINLAHTI
RAJASAARI — MUSTIKKAMAAN

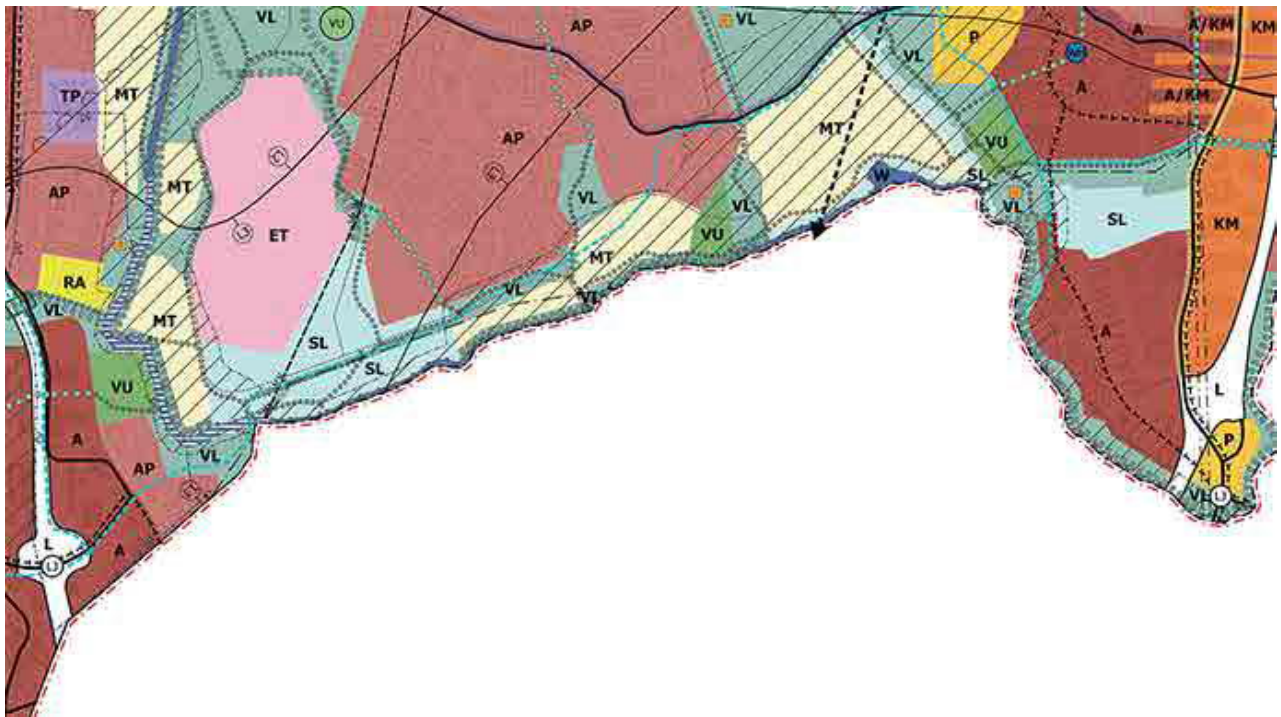
Kaupunginosapuisto / Kaupunginosapuiston tarve
 Asuinalueita koskeva, keskeinen ja helposti saavutettava puistoalue, jota kehitetään toiminnallisesti monipuolisiksi siltoja, että se palvelee eri ikäryhmiä ja vahvistaa alueen identiteettiä. Puistojen luonne vaihtelee rakennetusta luonnonmaisemasta ja kuvastaa alueen ominaispiirteitä ja urbaanin elämän arvoja. Kaupunginosapuistojen suunnittelussa tulee ottaa huomioon laadunvarmistuksen myötä kasvava käytännöllisyys. Yhteydet kaupunginosapuistoon tulee suunnitella turvallisiksi ja miellyttäviksi.

Liikuntapuistoverkosto
 Lähipuistoverkosto
 Keskusta- ja asuinalueilla alueita tulee olla kattava ja helposti saavutettava lähipuisto-, virkistys- ja liikuntapuistoverkosto sekä toimivat virkistysyhteydet.

Kuva 20. Ote yleiskaavan virkistys- ja viherverkosto 2050-teemakartasta. Suunnittelun alueen raja on esitetty punaisella viivalla. Suunnittelun alue sijoittuu Keskuspuiston ja Helsinki-puiston vihersormien yhtymäkohtaan. Suunnittelun alueen läpi kulkee Kuninkaantammesta Jakomäkeen asti ulottuva poikittainen viherrintaa. Suunnittelun alueelta on osoitettu seudullinen viheryhteydetarve Vantaan puolelle.



Kuva 21. Ote yleiskaavan kaupunkiluonto-teemakartasta. Suunnittelualueen rajaus on esitetty punaisella viivalla. Suunnittelualueella sijaitsee luonnonsuojelu- ja Natura 2000 -verkostoon kuuluvia alueita. Suunnittelualue on osa laajaa viheraluekokonaisuutta, ja se on merkittävä kaupunkiluonnon, ekologisten yhteyksien sekä metsä-, niitty- ja siniverkoston kannalta.



- Strategiset kehittämissuunnitelmat**
- Joen varren virkistyskäytön kehittämissuunnitelma**
- Merkinnällä osoitetaan ensisijaiset virkistyskäyttöön kehitettävät ojeen rannat. Rantoja kehitetään siten, että veden äärelle pääsee helposti ja monenlainen ulkoilu ja virkistys on mahdollista.
- Maankäyttömerkinnät**
- Asuinalue**
- Alue varataan monipuoliseen asumiseen. Alueelle saa rakentaa kaikkia talotyyppejä.
- Pientaloalueen uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia olemassa olevan ympäristön arvokkaita ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Pientaloalueen rakennetta muutattavaksi suunniteltavissa tulee laatia riittävän laajana kokonaisuutena. Tonttikohdistaisten hankkeiden suurin sallittu rakennuskorkeus pientaloalueella on kolme kerrosta.
- Alueen kehittämisessä ja täydennysrakentamisessa tulee parantaa kaupunkikiljan viihtyisyyttä sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksia. Alue tulee toteuttaa viherhelokkaasti. Alueella tulee olla riittävät virkistysalueet.
- Alueella saa sijoittaa asunoympäristöön ja paikalliseen aikakeskukseen soveltuvia palveluita sekä toimilaitteita. Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palveluverkon riittävyys ja palveluiden saatavuus kestävässä kulkumuodossa. Alueella voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä ja alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kaupaa.
- Alueella on suositeltavaa tehokkaita pysäköintiratkaisuja.
- Pientalovaltainen asuinalue**
- Alue varataan asumiseen. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti erilaisia pientalotyyppejä ja lähipalveluita. Uudis- ja täydennysrakentamisessa tulee vaalia olemassa olevan ympäristön ominaispiirteitä sekä rakentamisen tapoja. Alueella tulee säilyttää riittävät virkistysalueet.
- Asemakaavoituksen yhteydessä tulee varmistaa palvelujen riittävyys ja niiden saatavuus kestävässä kulkumuodossa. Alueella voidaan sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä ja alittavaa lähialueen asukkaita palvelevaa kaupaa.
- Rakentamista säädelään yleiskaavalla, kunnes alueelle on laadittu asemakaava. Mikäli rakentaminen ei vaikeuta alueen tulevaa asemakaavoitusta, alueelle sallitaan rakentaminen 6-8 1953 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
- yksi asunto 0,2-2 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 - kaksi asuntoa 2-3 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 - kolme asuntoa yli 3 hehtaarin suuruisilla tiloilla.
- Palveluiden ja hallinnon alue**
- Alue varataan monipuolisille julkisille ja yksityisille palvelutoiminnoille, sekä niitä palveleville asuin- ja huoltoiltoille. Rakentaminen tulee toteuttaa ympäristöön sopeutuen. Alueelle ei saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksiköitä. Alueella olevaa asumista saa ylläpitää ja täydentää harkitusti.
- KAUPALLISTEN PALVELUIDEN ALUE**
- Alue varataan kaupallisille palveluille ja ympäristöarvoja aineuttamattomille erikeinotomoinnoille. Alueelle saa sijoittaa merkityksellään seudullisia keskuksia kaupunkikeskustaan suuryksiköitä, jotka eivät kilpaile keskuksaan sijoittuvan kaupan kanssa. Alueen toteutuksessa tulee kiinnittää erityistä huomiota kaupunkikiljan viihtyisyyteen sekä kävelyn ja pyöräilyn mahdollisuuksiin, erityisesti joukkoliikenteen runkoyhteyksien alueella. Alue tulee toteuttaa viherhelokkaasti.
- Kaupallisten alueiden aluekohtaiset määräykset: Vantaanportti, Tammisto ja Porttipuisto
- Alueella saa sijoittaa merkityksellään seudullisia keskuksia kaupunkikeskustaan suuryksiköitä ja sellaisia uusia vähittäiskauppoja, joka tukee ja vahvistaa palvelurakennetta läheiset keskustaloitintojen alueet huomioon ottaen.
 - Alueella ei saa sijoittaa päivittäistavarakaupan suuryksiköitä
 - Vantaanporttiin saa sijoittaa päivittäistavaramyymälöitä yhteensä 2000 k-m². Porttipuistossa päivittäistavarakauppa tulee sijoittaa A/KM-alueelle.
- YHÖSKUNTATEKNISEN HUOLLON ALUE**
- Alue varataan yhdyskuntateknisen huollon tarpeisiin.
- URHEILU- JA VIRKISTYPALVELUIDEN ALUE**
- Alue varataan liikunnan, urheilun ja virkistysten vapaa-ajantoimintoihin. Alueella sallitaan näihin toimintoihin liittyvä rakentaminen, ei kuitenkaan suurten urheilukenttien rakentamista.
- Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasotamis- ja täyttämistä, mikäli alueelle tuodaan maamassoja.
- URHEILU- JA VIRKISTYPALVELUIDEN PAIKKA**
- Oikeellinen sijainti liikunnan, urheilun ja virkistysten sijainti ja laadun määrittelyä jatkosuunnittelussa. Jos nykyisten paikkojen päälle rakennetaan, tulee paikoille etsiä korvaava sijainti.
- VIILJELPAISTOJA**
- Oikeellinen sijainti viljelypaistoille, joiden lopullinen sijainti ja laadun määrittelyä jatkosuunnittelussa. Jos nykyisten paikkojen päälle rakennetaan, tulee paikoille etsiä korvaava sijainti.
- LÄHIVIRKISTYSALUE**
- Alue varataan virkistyskäyttöön. Alueella ylläpidetään ja kehitetään yhtenäisistä, hyvin saavutettavina sekä toimintomiljoonaa ja luonnonympäristöään monipuolisia virkistys- ja viheralueita. Alueella ja sen toimintoihin tarkemmin suunniteltaessa ja lupamenetelmän yhteydessä tulee ottaa huomioon luontoarvot, kultuurihistorialliset ja maisemalliset arvot, varmistaa ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus sekä turvata ekosysteemiä palveluita. Alueella sallitaan ulkoilu tai muuta yleistä virkistystoimintaa palvelevaa rakentamista.
- Alueella olevat asunorakennukset voidaan säilyttää. Rakennusten perusparantaminen, korjaaminen ja vähäinen laajentaminen ovat sallittuja. Mikäli asukäytössä oleva rakennus tuhoutuu, voidaan se korvata uudisrakennuksella. Asuntojen määrä alueella ei saa lisää.
- Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maanmassa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.
- VIIRKISTYSALUEYHTEYS**
- Laajaja virkistysalueita yhdistävä virkistysalueiden sarja, ulkoilureitti tai viheralue. Yhteyden tulee olla jatkuva ja sen luonne voi vaihdella rakennetusta luonnonmukaiseen.
- Kaupunkikeskustoissa ja niiden läheisillä asuinalueilla merkinnän varrella olevat julkiset ulkoilutoteutetaan vähäisenä ja viihtyisinä, toisinaan kytkettyinä kaupunkikiljoon.
- LUONNONSUOJELUALUE**
- Luonnonsojeluain nojalla suojeltava tai rauhoitettava luonnonsojelualue. Alueen suojele turvataan maankäyttö- ja rakennuslain nojalla, kunnes luonnonsojeluainnsäädännön mukainen rauhoitus astuu voimaan. Luonnonsojelualueen tarkka rajaus määrittyy rauhoituspaikoissa.
- Alueella sallitaan ainoastaan sen käyttöarvoista palvelevaa vähäisen rakentaminen. Alueella sallitaan ulkoilureittien perustaminen siten, että alueen suojelevaru ei vaarannu.
- Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee maanmassa muuttavaa maanrakennustyötä, puiden kaatamista tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.
- NATURA 2000-VERKOSTON ALUE**
- Merkinnällä osoitetaan Natura 2000- verkostoon kuuluvat alueet.
- Ekologinen runkoyhteys**
- Yhteys turvaa eläinlajien liikkumista ja luonnon monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.
- Ekologisen runkoyhteyden sijainti on ohjeellinen ja tarkentuu jatkosuunnittelussa. Yhteyden hoidossa, käytössä ja yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon luontoarvot, kultuurihistorialliset ja maisemalliset arvot ja varmistaa, että ekologinen yhteys säilyy tai kehityy luonnon olosuhteitaan monipuolisen ja mahdollisimman leveänä.
- Ohjeellinen ulkoilureitti**
- Ulkolureitti voidaan toteuttaa ulkoilureitin tai ulkoilupaikuna. Retin sijainti on ohjeellinen. Ulkoilureitin sijainti ja tyyppi tarkentuvat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa.
- Ohjeellinen ratsastusreitti**
- Ratsastusreitit toteutettaviksi on varattava tilaa jatkosuunnittelussa. Ratsastusreitit sijainti on ohjeellinen.
- Vesialue**
- Vesialue, jonka lähialueella rakennettaessa vesistön ja sen rantojen luontoarvot ja ekosysteemiä palvelevat tulee ottaa huomioon, säilyttää ja hyödyntää siten, että pitkäaikainen hyvä tila säilyy tai saavutetaan vesienhoidossuunnitelman mukaisessa aikataulussa.
- Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee ruoppausta, kaivamista ja täyttämistä.
- Maatalousvaltainen alue**
- Alue varataan maatalouteen. Alueella sallitaan tilalla harjoitettavaa maataloutta palvelevaa rakentamista 6-8 1953 mukaisilla tiloilla seuraavasti:
- kaksi asuntoa 2-5 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 - kolme asuntoa 5-20 hehtaarin suuruisilla tiloilla
 - lisäksi yksi asunto kutakin tilan pinta-alan täyttä kahtakymmentä hehtaaria kohti.
- Lisäksi sallitaan ulkoilu, virkistys ja matkailua palvelevaa vähäisen rakentaminen.
- Rakentaminen on ensisijaisesti sijoitettava tilakeskusten yhteyteen tai suunniteltava AT- tai AP-alueille. Ulkoilureittien ja ekologisen verkoston jatkuvuus tulee turvata.
- Arvokas kulttuuriympäristö**
- Valtakunnallisesti, maakunnallisesti tai paikallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Alueiden käytössä on varmistettava, että kulttuuriympäristön arvot säilyvät. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa, rakentamisessa ja käytössä on vaalittava kulttuuriperintön ominaispiirteitä. Kulttuuriympäristöä kehitettäessä on sen arvot otettava huomioon ja sovitettava yhteen yleiskaavassa osoitetun käyttötarkoituksen mukaisen maankäytön kanssa.
- Tarkennat määräykset ympäristötyypin mukaan on annettu, ja valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriperintön kohteet on esitetty oikeusvaikutteisella liitekartalla.
- Alueella on voimassa maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 128 §:n mukainen toimenpiderajoitus, joka koskee kaivamis-, louhimis-, tasotamis- ja täyttämistä tai muuta näihin verrattavaa toimenpidettä.
- Liikennealue**
- Alue varataan valtakunnallista tai seudullista liikennettä palvelevalle väylälle.
- Liikenneyhteys**
- Tärkeä paikallista liikennettä palveleva väylä, jolle on tehtävä riittävä tilavaraus.
- Raskaan raide liikenteen tunnelin yhteystarve**
- Raskaan raide liikenteen tunnelin ohjeellinen linjaus. Radat on rakennettava niin, ettei liikennöinti niillä häiritse olemassa olevaa eikä yleiskaavassa osoitettua maankäyttöä. Linjausten tarkentaminen edellyttää seudullisen maankäytön ja liikenteen selvityksiä.
- Tärkeä joukkoliikenteen vaihtopaikka**
- Ohjeellinen sijainti tärkeälle joukkoliikenteen vaihtopaikalle. Vaihtoyhteydet tulee toteuttaa laadukkaina.
- Joukkoliikenteen runkoyhteys**
- Ohjeellinen sijainti joukkoliikenteen runkoyhteydelle, joka voidaan toteuttaa raitioilla. Yhteydellä on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus.
- Pyöräilyn baana**
- Ohjeellinen sijainti pyöräilyn baanalle, joka on jatkuvasti käytössä. Baanalle on jatkosuunnittelussa tehtävä riittävä tilavaraus ja se tulee toteuttaa arvoisen korkeatasoisena.
- Lentomeluviikote 2 (LDEN 55-60 dB)**
- Alueelle ei saa sijoittaa uusia asuinalueita eikä melulle herkkiä toimintoja. Nykyisen asuinalueiden ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelu vastaan tulee olla vähintään 35 dB.
- Lentomeluviikote 3 (LDEN 50-55 dB)**
- Asumiseen ja muuhun melulle herkkiin toimintoihin käytettävien rakennusten ulkoilukorona ääneneristävyyden ΔL lento- ja liikennemelu vastaan tulee olla vähintään 30 dB.

Kuva 22. Ote Vantaan yleiskaavaehdotuksesta 2020. Vantaan puolella Vantaanjoen varrelle on osoitettu uusia, suunniteltuja kävelyn ja pyöräilyn yhteyksiä.

Asemakaava

Suunnittelualueella on voimassa kaksi asemakaavaa. Pääosaa suunnittelualueesta koskee asemakaava vuodelta 1992. Pienehkö alueenosa suunnittelualueen länsiosassa kuuluu vuonna 2012 voimaan tulleeseen asemakaavaan. Suunnittelualueella ei ole asemakaavoittamatonta aluetta. Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelman valmistelun aikana alueella ei ole ollut vireillä asemakaavamuutoksia.

Haltialan kartanopuistoon, pihapiiriin ja pelloille on asemakaavassa osoitettu käyttötarkoituksimerkintä E, erityisalue virkistystä ja maanviljelystä varten, jossa alueella ovat sallittuja vain sellaiset virkistykseen ja maanviljelykseen liittyvät toimenpiteet, jotka edistävät avoimen kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien rakennusten säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistamista ja, jossa alueelle voidaan sijoittaa ympäristöön soveltuvia polkuja, ulkoilu- ja ratsastusteitä sekä alueen käyttöä palvelevia kevyitä rakennelmia, kuten uimapaikka, kalastus-, melonta- ja näköalapaikan rakennelmia. Niskalan pihapiiriin on osoitettu käyttötarkoituksimerkinnällä VU, urheilu- ja virkistyspalvelualue. Haltialan kartanopuutarhaa ja pihapiiriä sekä Niskalan pihapiiriä ja Kellarimäen etelärinnettä koskee asemakaavamerkintä sy, alueen osa, jolla ympäristö säilytetään. Kuninkaantammentien ja Laamannintien historiallinen tielinjaus on suojeltu merkinnällä s, Suojeltava alue. Potmäen ja Mobergin metsäsaarekkeet on huomioitu merkinnällä s, alueen osa, jossa on maisemallisesti arvokas puusto.

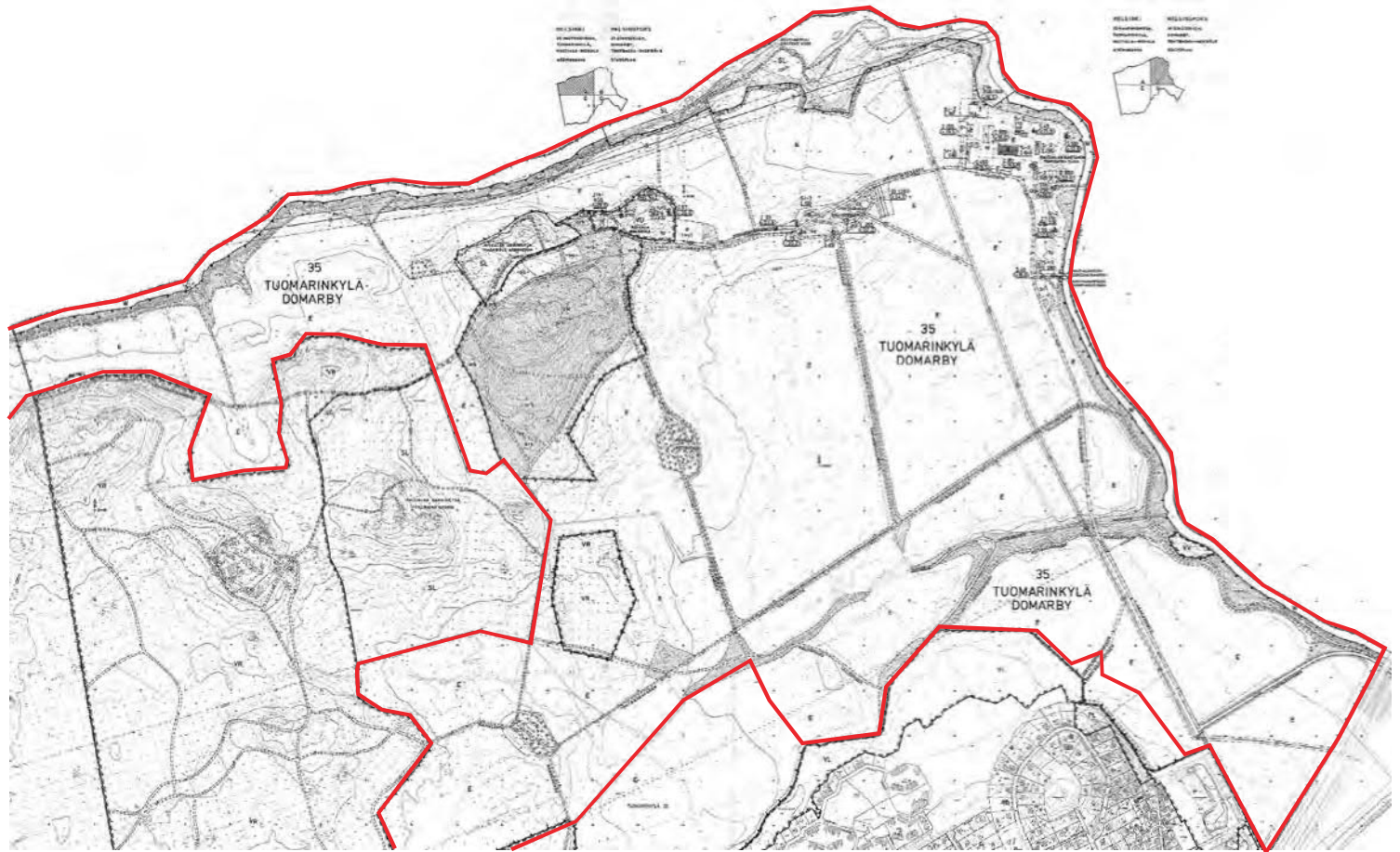
Niskalan arboretumia ja Ruutinkosken lehtoa koskee käyttötarkoituksimerkintä SL, luonnonsuojelualue. Vantaanjoentörmän suojelualue on perustettu 2012, joten se on huomioitu vuoden 2012 voimassa olevassa asemakaavassa käyttötarkoituksimerkinnällä SL-1, luonnonsuojelulain perusteella suojeltavaksi tarkoitettu alue. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi. Ko. asemakaavassa törmän läntiselle alueelle on osoitettu merkintä SL, luonnonsuojelualue. Vantaanjoen rantavyöhyke on merkitty kaut-

taaltaan vuoden 1992 asemakaavaan merkinnällä s, likimääräinen alueen osa, jolla on joenrantavyöhykkeen ja sen suojavyöhykkeen kasvillisuus. Olemassa olevaa kasvillisuutta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että sen maisemallinen ja ekologinen merkitys säilyy.

Voimassa olevassa asemakaavassa vuodelta 1992 suuri osa rakennuksista on suojeltu merkinnällä sr-2. Suojelumerkinnällä on osoitettu suojeltava rakennus, joka on kulttuurihistoriallisesti arvokas eikä sitä saa purkaa ilman pakottavaa syytä. Rakennuksessa ei myöskään saa suorittaa sellaisia lisärakentamistai muutostöitä, jotka tarvelevät julkisivujen tyyliä ja vesikaton perusmuotoa. Haltialan rakennuksista pääosa on suojeltuja. Suojelumerkintää ei ole esitetty saunalle, varikkoalueen talousrakennukselle ja vuonna 2002 Laamannintien varteen rakennetulle uudelle talousrakennukselle. Kellarimäen rakennuksista on suojeltu asuinrakennus ja sauna. Niskalan rakennuksista päärakennus ja vaalea, tiilinen talousrakennus ovat suojeltuja.

Voimassa oleva asemakaavassa on Haltialan pihapiirissä rakennusaloja uusille talousrakennuksille ja yhdelle asuinrakennukselle. Asemakaava mahdollistaa myös uuden rakennuksen rakentamisen Haltialan vanhan puretun päärakennuksen paikalle. Niskalassa on osoitettu rakennusala kahdelle uudelle rakennukselle. Sekä Haltialan vanhan päärakennuksen kohdalle merkitylle rakennusosalalle että Niskalan Kuninkaantammentien varressa sijaitsevalle rakennusosalalle on osoitettu merkintä y, rakennusala, jolle saa sijoittaa tiloja julkisille palveluille sekä enintään kaksi asuntoa henkilökuntaa varten.

Pysäköintialueet eivät ole täysin toteutuneet asemakaavan mukaisesti. Suurin poikkeama on Niskalan epävirallisen pysäköintialueen kohdalla, jossa asemakaava osoittaa paikoitusalueen Niskalan itäpuolelle peltoalueelle. Vantaanjoen yli on merkitty sillan paikka Niskalan ja Pitkäkosken välille.



Urheilu- ja virkistyspalvelualue.



Retkeily- ja ulkoilualue.



Erityisalue virkistystä ja maanviljelystä varten.
- Alueella ovat sallittuja vain sellaiset virkistykseen ja maanviljelykseen liittyvät toimenpiteet, jotka edistävät avoimen kulttuurimaiseman ja siihen liittyvien rakennusten säilymistä ja olennaisten piirteiden vahvistamista.
- Alueelle voidaan sijoittaa ympäristöön soveltuvia polkuja, ulkoilu- ja ratsastusteitä sekä alueen käyttöä palvelevia kevyitä rakennelmia, kuten uimapaikan, kalastus-, melonta- ja näköalapaikan rakennelmia.



Luonnonsuojelualue.



Vesialue.



3 metriä sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.



Kaupungin ja kaupunginosan raja.



Alueen raja.



Eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.



Ohjeellinen eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.

35

TUO

KUNINK

Kaupunginosan numero.

Kaupunginosan nimi.

Tien tai paikan nimi.

360/60

Ensimmäinen luku osoittaa rakennusalalla sallitun rakennus-oikeuden kerrosalaneliömetreinä, jälkimmäinen luku osoittaa yhden rakennuksen enimmäiskerrosalan.

II

Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

I1/2

Murtoluku roomalaisen numeron jäljessä osoittaa, kuinka suuren osan rakennuksen suurimman kerroksen alasta saa kaavassa lukumäärältään mainittujen kerrosten yläpuolella olevasta tilasta kerrosluvun estämättä käyttää kerrosalaan laskettavaksi tilaksi.

+16.5

Rakennuksen harjansuuntaisen julkisivupinnan ja vesikatkon Teikkaukohdan ylin korkeusasema.



Rakennusala.



Rakennusala, jolle saa sijoittaa tiloja julkisille palveluille sekä enintään kaksi asuntoa henkilökuntaa varten.



Rakennusala, jolle saa sijoittaa asuntoja.



Rakennusala, jolle saa sijoittaa talusrakennuksen.



Rakennusala, jolle saa sijoittaa kioskin.



Ohjeellinen rakennusala, jolle saa sijoittaa pumppamon.



Rakennuksen harjansuuntaa osoittava viiva.



Nuoli osoittaa rakennusalan sivun, johon rakennus on rakennettava kiinni.



Alueen osa, jolla ympäristö säilytetään. Osoitetuille rakennusaloille saa rakentaa maanviljelystä, eläintenhoitoa sekä virkistystä palvelevia yleisö-, toimisto- ja huoltotiloja sekä asuntoja välttämättömää henkilökuntaa varten. Alueen hoidossa ja kunnallistekniikkaa rakennettaessa on otettava huomioon maisemalliset ja kulttuurihistorialliset arvot.



Likimääräinen maisemallisista syistä avoimena säilytettävä alueen osa.



Likimääräinen alueen osa, jolla on joenrantavyöhykkeen ja sen suojavyöhykkeen kasvillisuus. Olemassa olevaa kasvillisuutta tulee hoitaa ja uudistaa siten, että sen maisemallinen ja ekologinen merkitys säilyy.



Ohjeellinen arboretumia varten varattu alueen osa.



Ohjeellinen istutettava alueen osa.

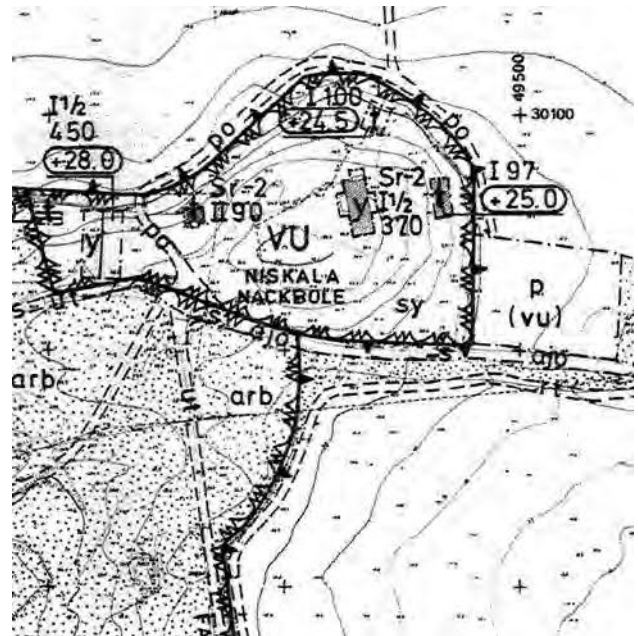


Alueen osa, jossa on maisemallisesti arvokas puusto. Puustoa tulee hoitaa elinvoimaisena ja uudistaa siten, että sen maisemallinen merkitys säilyy.

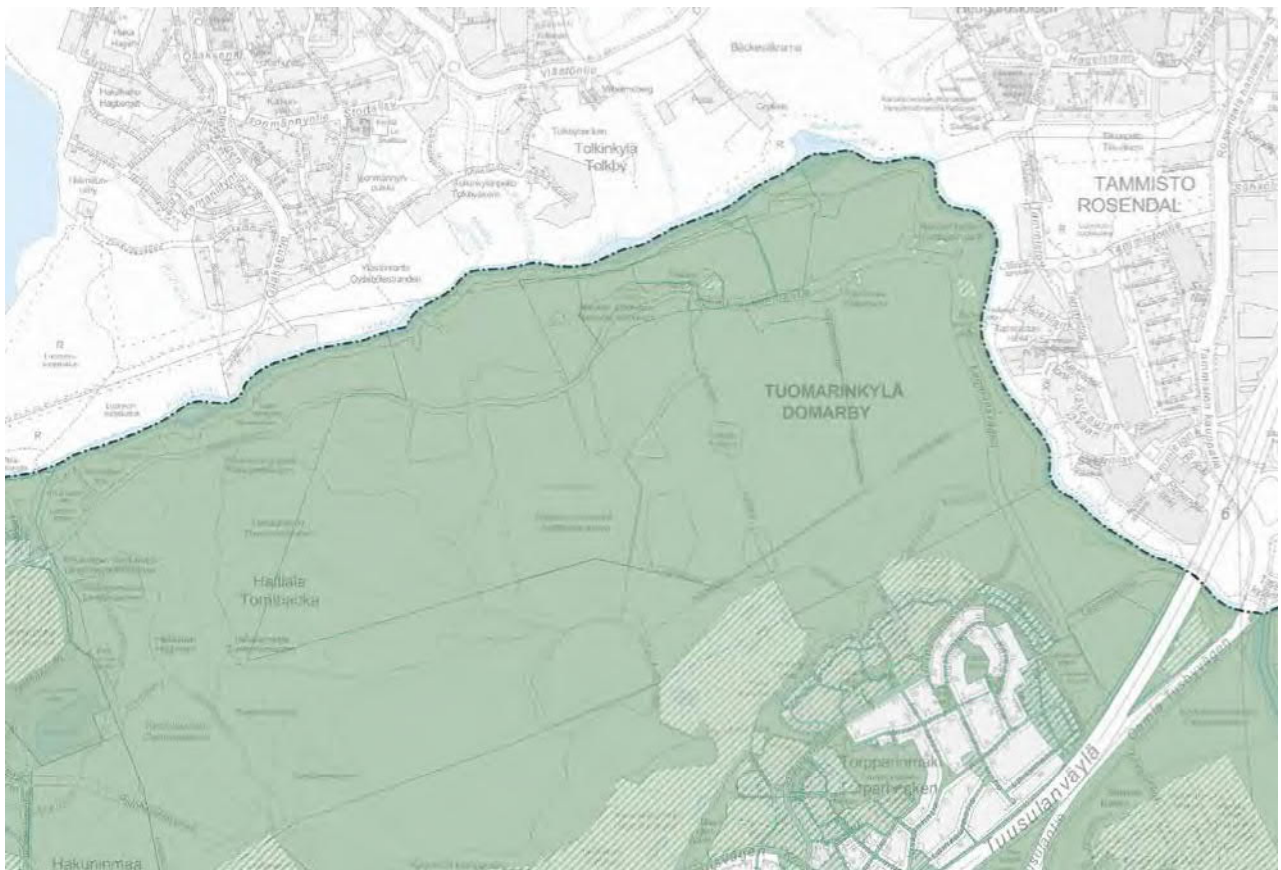
Kuva 25. Suunnittelualueella voimassa oleva asemakaava vuodelta 1992. Suurin osa Haltialan ja Niskalan rakennuksista on suojeltu. (Lähde: Helsingin karttapalvelu)



Kuva 23. Ote asemakaavasta Haltialan tilan alueelta.



Kuva 24. Ote asemakaavasta Niskalan tilan alueelta.



Kuva 26. Maanomistus- ja vuokrausalueet.

Maanomistus ja vuokraussuhteet

Helsingin kaupunki omistaa suunnittelualan maat. Haltialan, Niskalan ja Kellarimäen rakennuksia ja niiden ympäristöä on vuokrattu maatalouskäyttöön Staralle ja asuinkäyttöön. Yksi Haltialan rakennuksista on vuokrattu yritykselle kahvilatoimintaa varten.

Suunnittelutilanne

Suunnittelualue on osa Helsingin puiston vihersormea. Helsingin puistolle on laadittu yleissuunnitelma vuonna 2012. Haltialan ja Tuomarinkylän kulttuurimaisema on merkitty yleissuunnitelmassa yhtenäisenä kehitettäväksi aluekokonaisuudeksi. Tärkeiksi kehittämis-kohteiksi on merkitty Haltialan ja Niskalan tilat sekä metsäsaarekkeet ja avoin peltomaisema Haltialantien kohdalla, Haltialan ja Torpparinmäen välillä. Tärkeiksi sisääntulopaikoiksi on nostettu Haltialan alueen sisään tulot Tuusulanväylän suunnalta, Korkmaninpolun sillalta ja Pitkäkoskelta. Laamannintie ja Kuninkaantammentie ovat osa Helsingin puiston sinisenä runko-reittinä kehitettävää pääreittiä.

Helsingin puiston kehittämisen yleisenä periaatteenä mainitaan: ”Tavoitteena on, että Helsingin puiston alueella sijaitsevat kaupungin omistamat rakennukset ovat yleisölle avoimessa käytössä ja tukevat Helsingin puiston virkistyspalveluja.”

Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelma on laadittu vuonna 2018. Aluesuunnitelmassa (karttaote seuraavalla sivulla) on määritelty tavoitteet yleisten alueiden kehittämiselle. Haltialan ja Niskalan pellot on merkitty avoimena hoidettavaksi maisemaksi. Tuusulanväylän kohdalla nykyisin osittain puustoinen alue on merkitty kehitettäväksi avoimena. Se on luonteva tavoite Haltialan ja Tuomarinkylän välisen historiallisen yhteyden ja avoimen maisematilan palauttamiseksi. Toisaalta vuonna 2020 valmistuneessa metsä- ja puustoisien verkoston selvityksessä Tuusulanväylän kohdalle on merkitty alueellinen puustoinen yhteys.

Aluesuunnitelmassa Haltialaan on merkitty maatalaympäristön ja kaupunkitapahtumien painopiste, Niskalaan luonto- ja ympäristökasvatuksen painopiste. Vantaanjoen varrella, peltöjen reunassa kulkeva reitti on määritelty kehitettäväksi virkistysreitiksi. Asemakaavan mukaisen uuden sillan kohdalle on merkitty kehitettävä virkistystarve. Laamannintien Tuusulanväylän suuntaisen osuuden kohdalle on myös merkitty kehitettävä virkistysyhteystarve. Kuninkaantammen-

tie ja Laamannintie on korostettu osana Kuninkaantammi-Jakomäki viherlinjan reittiä.

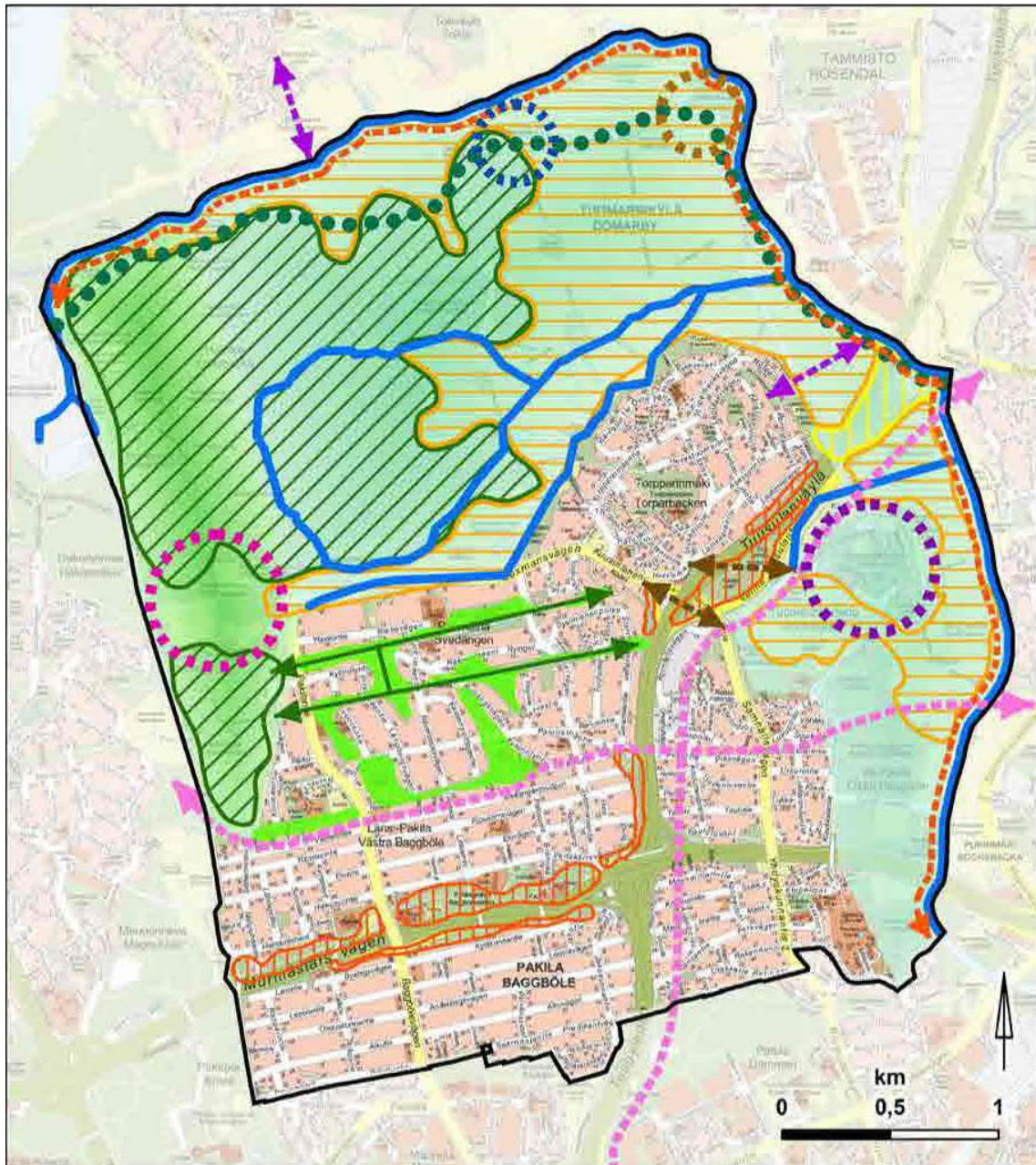
Vantaanjoki ja Haltialan peltöjen etelälaidalla virtaava Näsinoja on esitetty aluesuunnitelmassa merkinnällä kehitettävä ja säilytettävä puro- ja jokimaisema.

Alueella on käynnissä tämän työn laatimisen kanssa samanaikaisesti useita suunnitteluhankkeita. Eri suunnitteluhankkeiden välillä tehdään yhteistyötä ja yhteensovittamista. Keskuspuiston opastussuunnitelma 2020 on luonnosvaiheessa. Suunnittelualueen länsipuolelle ollaan perustamassa uutta, laajaa Haltialan metsän luonnonsuojelualuetta. Kaupunginhallitus päätti kokouksessaan 24.2.2020 esittää Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, että se perustaa Haltialan metsän luonnonsuojelun alueen sekä vahvistaa alueen hoito- ja käyttösuunnitelman.

Suunnittelualueen eteläpuolelle tehdään parhaillaan Pakilan ja Tuomarinkylän luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmaa, jossa määritellään kuviokohtaisesti luontotoimien ja maiseman hoito. Ruutinkosken lehdon, Vantaanjoentörmän ja Niskalan arboretumin hoito- ja käyttösuunnitelmat tullaan päivittämään lähivuosina.

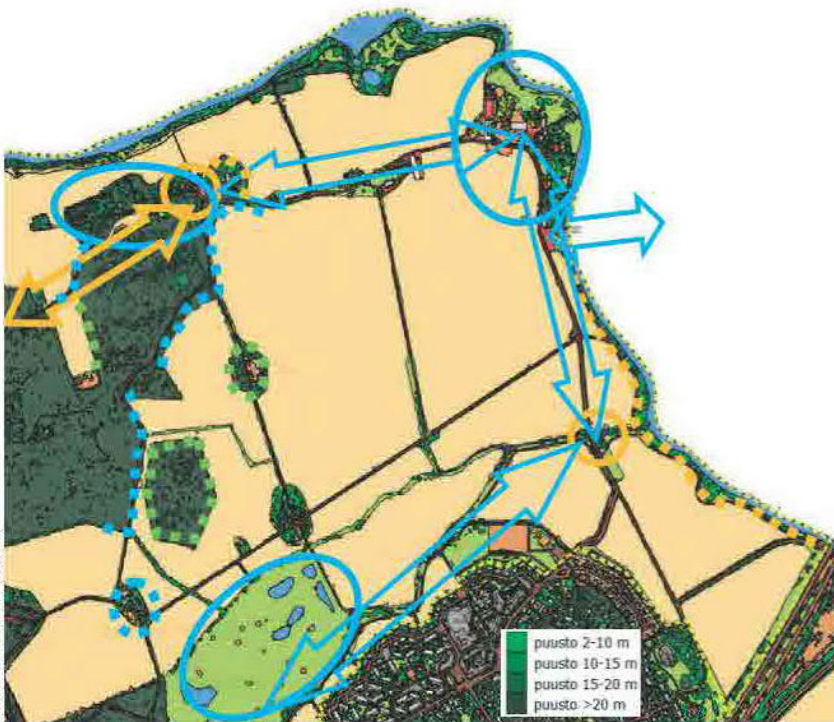
Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma sisältää tavoitteet luonnonhoidon piirissä olevien alueiden osalta metsien, niittyjen ja maisemapeltojen hoitamiseksi myös Haltialan ja Niskalan alueella. Tässä suunnitelmassa esitetään täydentäviä tarkennuksia Haltialan ja Niskalan maisemanhoidon osalta sekä alueen uusiin hankkeisiin liittyen.

Haltialan ja Niskalan eteläpuolella sijaitsevan Tuomarinkylän kartanon alueelle on laadittu vuonna 2015 hoito- ja kehittämissuunnitelma ja vuonna 2019 hankeohjelma kunnostustoimenpiteistä. Se kattaa Tuomarinkylän kartanopuiston kunnostuksen sekä alueen reitistön, opastuksen, kuivatuksen, valaistuksen kehittämistä. Kunnostustoimenpiteet vaativat aluksi yleis- ja toteutus suunnittelua.



- | | | | |
|--|---|--|---|
| | Liikunta- ja ulkoilu ympäristö | | Kehitettävä ja säilytettävä puro- tai jokimaisema |
| | Kulttuurihistoriallisena kartanomiljöönä kehitettävä liikunta- ja ulkoilu ympäristö | | Vierlinja Kuninkaantammi-Jakomäki |
| | Luonto- ja ympäristökasvatuksen painopiste | | Avoimena hoidettava maisema |
| | Maatilaympäristö ja kaupunkitapahtumat | | Avoimeksi kehitettävä alue |
| | Kehitettävä virkistysreitti | | Metsäisenä säilytettävä alue |
| | Kehitettävä virkistysyhteystarve | | Tärkeä suojaviheralue ja ekologinen yhteys |
| | Tavoitteellinen baana | | Tärkeä metsäinen ja puustoinen yhteys |
| | Tärkeä virkistys- ja ekologinen yhteys | | Vihersormen osa: Helsingipuisto |
| | Viheryhteyksiä täydentävä katu yhteys | | Vihersormen osa: Keskuspuisto |

Kuva 27. Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelman 2018-2027 yleisten alueiden kehittämisen strateginen kartta. Haltialaan on merkitty maatilaympäristön ja kaupunkitapahtumien painopiste, Niskalaan luonto- ja ympäristökasvatuksen painopiste. Vantaanjoen varrella, peltojen reunassa kulkeva reitti on määritelty kehitettäväksi virkistysreitiksi.

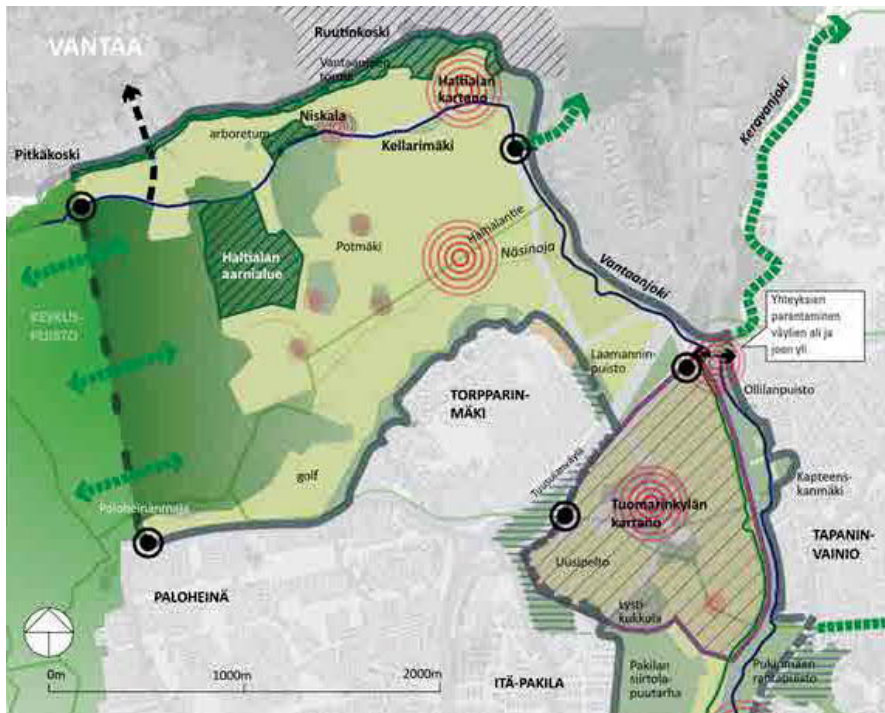


Kehittämiskohteet Haltialan kulttuurimaisema-alue

- Toiminnallinen painopistealue; Haltialan tila, Niskalan arboretum, golf
- Tärkeä ympärivuotinen ulkoilureittiyhteys
- Kehitettävä ympärivuotinen ulkoilureittiyhteys
- Kehitettävä porttikohta
- Kehitettävä maiseman reunavyöhyke; puoliavoin, sulkeutunut, ryhmittäinen
- Avoin maisematila, pelto, laidun
- Avoin maisematila, golfkenttä
- Avoin maisematila, jokialue
- Puoliavoin maisematila, rantaniitty
- Suljettu maisematila, metsä

Ulkoilureitti (punainen viiva), katu (ruskea viiva), suunnittelualueen raja (keltainen katkoviiva)

Kuva 28. Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelmassa 2018-2032 (luonos) esitetyt kehittämiskohteet Haltialan kulttuurimaisema-alueella.



- Helsinki puiston ydinalue
- tarkastelualue
- luonnonsoojelualue
- RKYalue
- RKY Helsinki puiston tarkastelu-alueella
- tärkeät kehittämiskohteet
- puustoa yhdistävä vesiliikenne
- ohjeelliset tärkeät sisääntulopaikat
- sininen runkoreitti
- Vanhankaupunginseudun keskus
- vihreä runkoreitti
- runkoreittien täydennystarve
- yhteystarve
- tärkeät viheryhteydet
- tärkeät Helsinki puiston ydinalueita yhdistävät alueet

Kuva 29. Ote Helsingin yleissuunnitelmasta 2012. Haltialan ja Tuomarinkylän kulttuurimaisema on merkitty yhtenäisenä kehitettäväksi aluekokonaisuudeksi.

2.4 Kaupungin eri toimialojen roolit alueella

Suunnittelualueella toimii rinnakkain useita Helsingin kaupungin toimialoja, jotka huolehtivat alueesta eri näkökulmista. Alueen suunnittelu ja hoito on pirstaloitunut erilaisiin osakokonaisuuksiin. Tämän työn keskeinen tavoite on koota eri toimialojen tarpeet ja toiveet yhteen ja sitouttaa eri toimijat alueen kehittämiseen.

KYMP

Kaupunkiympäristön toimiala (KYMP) huolehtii alueen kaavoituksesta, suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta. Kaupunkiympäristön toimialalla maankäytön ja kaupunkirakenteen (MAKA) edustajat laativat aluetta koskevia suunnitelmia. Haltialassa ja Niskalassa MAKAn edustajat laativat maiseman- ja luonnonhoidon suunnittelua. Rakennusten ja yleisten alueiden eli RYAn edustajat tilaavat alueen hoitoluokkien mukaisen kunnossapidon sekä kotieläintilan maataloustyöt ja eläinten hoidon Staralta.

KYMPin yksikkö rakennetun omaisuuden hallinta eli ROHA edustaa rakennusten omistajia ja Tilapalvelut vastaa kaupungin omistuksessa olevien rakennusten vuokraamisesta. ROHA vastaa myös rakennusten peruskorjauksesta.

KYMPin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö valmistelee luonnonsuojelualueiden rauhoitusesityksiä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmia, jotka Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus vahvistaa.

KUVA

Kulttuuri ja vapaa-ajan toimialan (KUVA) liikuntapaivelukokonaisuus vastaa liikunnasta, liikuntapolitiikasta, liikunnan järjestämisestä ja liikuntapaikoista sekä leirintäalueesta. Haltialan ja Niskalan alueella KUVA vastaa ulkokuntoilupaikkojen, ulkoilureittien ja hiihtolatuksen ylläpidosta.

KASKO

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala (KASKO) huolehtii kaupungin varhaiskasvatuksesta, esiopetuksesta, perusopetuksesta ja lukiokoulutuksesta, suomenkielisestä ammatillisesta koulutuksesta sekä vapaasta sivistystyöstä. KASKOlla ei tällä hetkellä ole toimintaa Haltialan ja Niskalan alueella, mutta tarvetta ja kiinnostusta ympäristökasvatustoiminnan kehittämiseksi on.

Stara

Stara on Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitos. Stara toteuttaa alueen ylläpitoa, viljelyä ja kotieläinten hoitoa KYMPin / RYAn tilauksesta. Stara vuokraa maatalousrakennuksia KYMPin ROHALta / Tilapalvelulta.

Kaupunkiympäristön toimiala KYMP

Maankäyttö ja kaupunkirakenne MAKA

- Maankäytön yleissuunnittelu MYLE
- Asemakaavoitus ASKA
- Maanomaisuuden kehittäminen ja tontit MAKE
- Liikenne ja katusuunnittelu LIKE
- Kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu KAMU

Palvelut ja luvat PALU

- Kaupunkiympäristön asukas- ja yrityspalvelut ASPA
- Kaupunkimittaus KAMI
- Pysäköintivalvonta ja pysäköintipalvelut PYVA
- Rakennusvalvonta RAVA
- Ympäristöpalvelut YMPA

Rakennukset ja yleiset alueet RYA

- Rakennetun omaisuuden hallinta ROHA
- Tilapalvelut TILA
- Ylläpito YLPI
- Rakennuttaminen RAKE
- Asuntotuotanto ATT

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala KUVA

Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala KASKO

Stara

Kuva 30. Kaavio kaupungin eri toimialojen rooleista alueella. Mustalla tekstillä on esitetty suunnittelualueen kanssa tekemisissä olevat toimijat.

2.5 Saavutettavuus, liikenne ja reitit

Kävely, pyöräily ja hiihto

Suunnittelualueen kävely- ja pyöräilyreitit kulkevat suureksi osaksi vanhoja tila- ja peltoteitä pitkin. Vantaanjoen rannassa ja luonnonsuojelualueilla kulkee pieni-piirteinen polkureitistö. Vantaanjoen varrella peltojen suojavyöhykkeellä kulkee tallautunut peltopolku, joka on paikoitellen hyvin kulunut. Ruutinkosken lehdon luonnonsuojelualueen läpi kulkee kivituhkapintainen luontopolku, jossa on myös siltamaisia osuuksia. Vantaanjoentörmän luonnonsuojelualueella on laiturimaisia katselupaikkoja, sekä epävirallisia kuluneita polkuja. Luonnonsuojelualueella kulkeva luontopolku yhdistyy peltoalueen kohdalla ylempänä kulkevaan peltopolkuun. Yhdistymiskohta on peltopolun osalta epämääräinen. Pyöräily on kielletty luonnonsuojelualueilla kulkevilla reiteillä kulumisen estämiseksi.

Laamannintie ja Kuninkaantammentie ovat tärkeitä pyöräilyreittejä osana laajempaa pyöräilyreittien verkostoa. Pyöräiliikenteen tavoiteverkossa (Pyöräiliikenteen tavoiteverkko esikaupunkialueille 2016) kuvataan Helsinkiin suunnitellut pyöräiliikenteen baanayhteydet, pääreitit sekä muut reitit. Tavoiteverkossa määritellään verkkohierarkian lisäksi tavoiteltava pyöräiliikenteen järjestely (yksi- tai kaksisuuntainen). Helsingin pyöräilyn tavoiteverkossa Laamannintie on merkitty Tuusulanväylältä Korkmaninpolulle asti pyöräilyn baanayhteydeksi, ja Korkmaninpolulta Pitkäkoscalle päin Laamannintie ja Kuninkaantammentie on merkitty pyöräilyn pääreitiksi. HSL:n baanakonseptioppaassa Kuninkaantammentietä pitkin kulkeva itä-länsi suun-

tainen yhteys on nimetty Myyrmäen-Tikkurilanbaanaksi ja Laamannintien suuntainen pohjois-etelä suuntainen yhteys on nimetty lentoasemanbaanaksi. Baanalla tarkoitetaan laadukasta ja yhtenäistä pyöräilyreittiä.

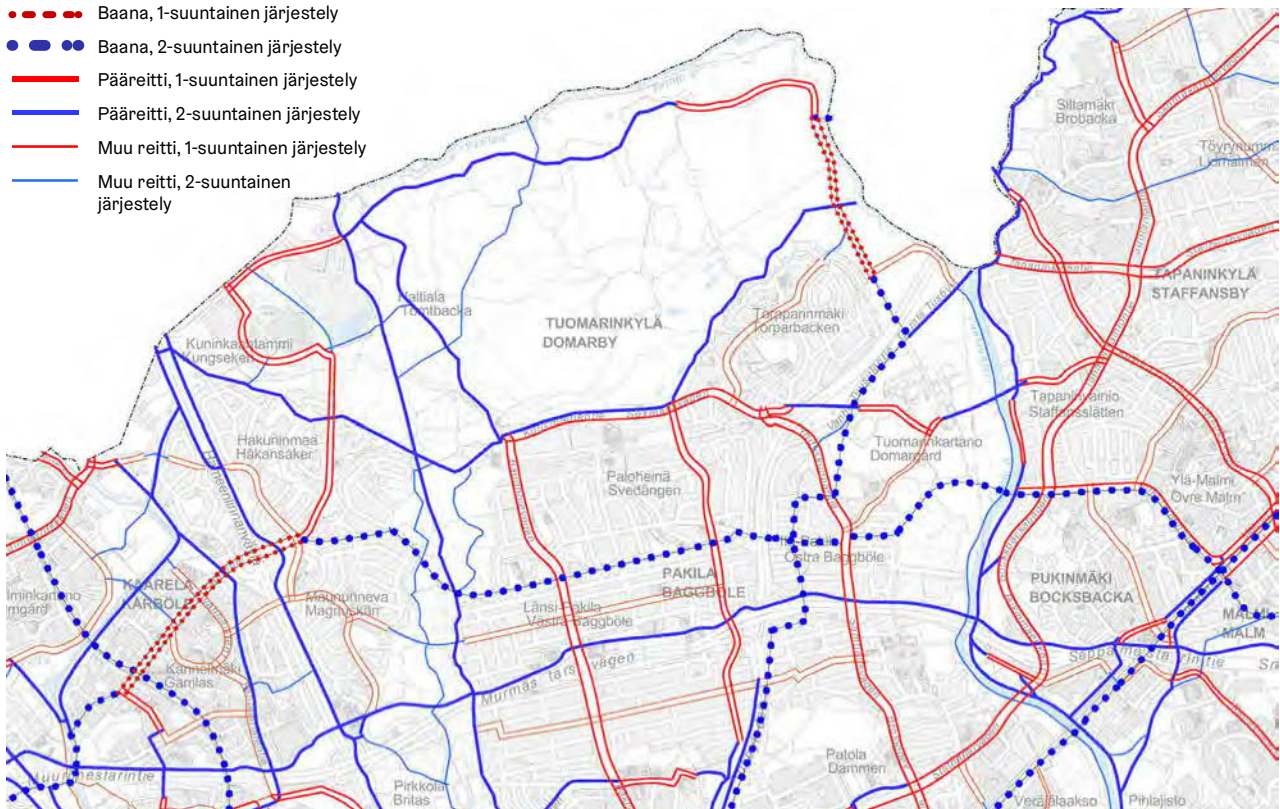
Kuninkaantammentien ja Laamannintien varressa ei ole erillistä jalankulunväylää vaan jalankulku, pyöräily ja moottoriajoneuvoliikenne on osoitettu samalle ajoväylälle. Kuninkaantammentien ajoradan leveys on noin 4,5 metriä, Laamannintien leveys on noin 5,5-6 metriä.

Haltialan tilan pihapiirissä ei ole eroteltu jalankulun-alueita maatalouden huoltoliikenteestä. Torpparinmäestä ei ole virallista ajoneuvoliikenteen reittiä, vaan Torpparinmäenpolku on jalankulunyhteys, huoltoreitti ja tulvatilanteiden poikkeusreitti.

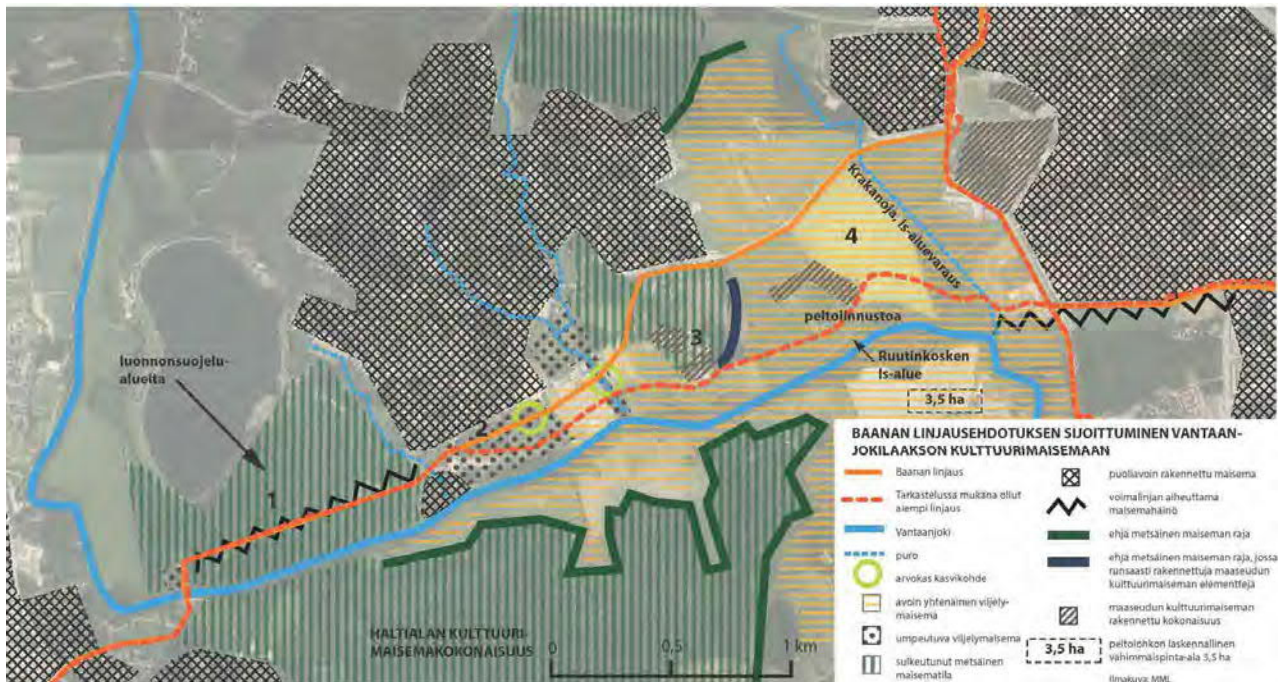
Suunnittelualueella kulkee talvisin hyvin suosittuja, KU-VAn ylläpitämiä hiihtolatuja, jotka yhdistyvät Paloheinän ja Keskuspuiston laajempaan latuverkostoon. Osa laduista kulkee virkistysreiteillä, jotka ovat hiihtokaudella varattu hiihtokäyttöön. Osa laduista kulkee pelloilla.

Haltialan alueelle on tehty kevyen liikenteen liikennelaskentaa kaupungin toimesta vuosina 2018 ja 2019. Laskentapiste sijoittui Kuninkaantammentieltä jatkuvalla reitillä lähelle Pitkäkösken majaa. Kävijämäärissä näkyy selvät piikit hyvien hiihtokelien aikana. Haltialan ajoneuvoliikennemäärät ovat maltilliset arkipäivisin sesonkivuodenaikojen ulkopuolella.

- ● Baana, 1-suuntainen järjestely
- ● Baana, 2-suuntainen järjestely
- Pääreitti, 1-suuntainen järjestely
- Pääreitti, 2-suuntainen järjestely
- Muu reitti, 1-suuntainen järjestely
- Muu reitti, 2-suuntainen järjestely



Kuva 31. Pyöräilyreittien ja baanaverkoston tavoiteverkko. Pyöräiliikenteen tavoiteverkossa kuvataan Helsinkiin suunnitellut pyöräiliikenteen baanayhteydet, pääreitit sekä muut reitit. Tavoiteverkossa määritellään verkkohierarkian lisäksi tavoiteltava pyöräiliikenteen järjestely. (Lähde: Pyöräiliikenteen tavoiteverkko esikaupunkialueille, Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto, liikennesuunnitteluosasto.)



Kuva 32. Ote Baanaverkko Vantaalla -selvityksestä. Myyrmäki-Tikkurila -baanan linjauksen sijoittuminen maisemaan suunnittelalueen kohdalla Vantaan puolella. (Lähde: Vantaan kaupunki ja WSP Finland Oy 2019.)

Joukkoliikenne

Lähimmät julkisen liikenteen bussipysäkit sijaitsevat Tammistossa ja Torpparinmäessä. Kävelyetäisyys Tammistontien pysäkeiltä Haltialan tilalle Vantaanjoen ylittävän sillan kautta on 800 m ja vastaavasti Torpparinmäen pysäkiltä 1,4 km. Torpparinmäestä ei ole erillistä jalankulunreittiä. Helsingin keskustasta Tammistontielle arkisin kulkee mm. linja 614 ja 615 vuorovälillä 5-10 min ja viikonloppuisin 15 min vuorovälillä. 615 linja kulkee väliä Tammisto-Helsinki-Vantaan lentokenttä. Torpparinmäen pysäkillä kulkee linja 67 Helsingistä vuorovälillä 10-15min (20min). Joukkoliikenteen pysäkeiltä ei ole nykyisin opastusta Haltialan tilalle, Haltialan ulkoilualueelle tai Keskuspuistoon.

Ajoneuvoliikenne ja pysäköinti

Liikenteellisesti suunnittelualue sijoittuu Hämeenlinnanväylän, Kehä III:n, Tuusulanväylän ja Kehä I:n risteyskohtaan. Suunnittelualueen ainoa ajoväylä kulkee Laamannintietä ja Kuninkaantammentietä pitkin. Niskalan kohdalla Kuninkaantammentie muuttuu kävelyn ja pyöräilyn reitiksi, mutta läpiajoa ei ole estetty puomein. Ajoneuvoliikenteen yhteys alueelle kulkee Vanhan Tuusulantien kautta Tuusulanväylän ali. Tuusulanväylän alikulku ei sovellu vapaan korkeuden puolesta joukkoliikenteen busseille ja raskaalle liikenteelle. Niiden reitti kulkee alueelle Torpparinmäen kautta, Torpparinmäenpolkua pitkin. Haltialan ulkoilualueelle on yhteydet Hämeenlinnanväylän suunnasta, Pitkälän majalta ja Kehä I:n suunnasta Paloheinän ulkoilualueen kautta.

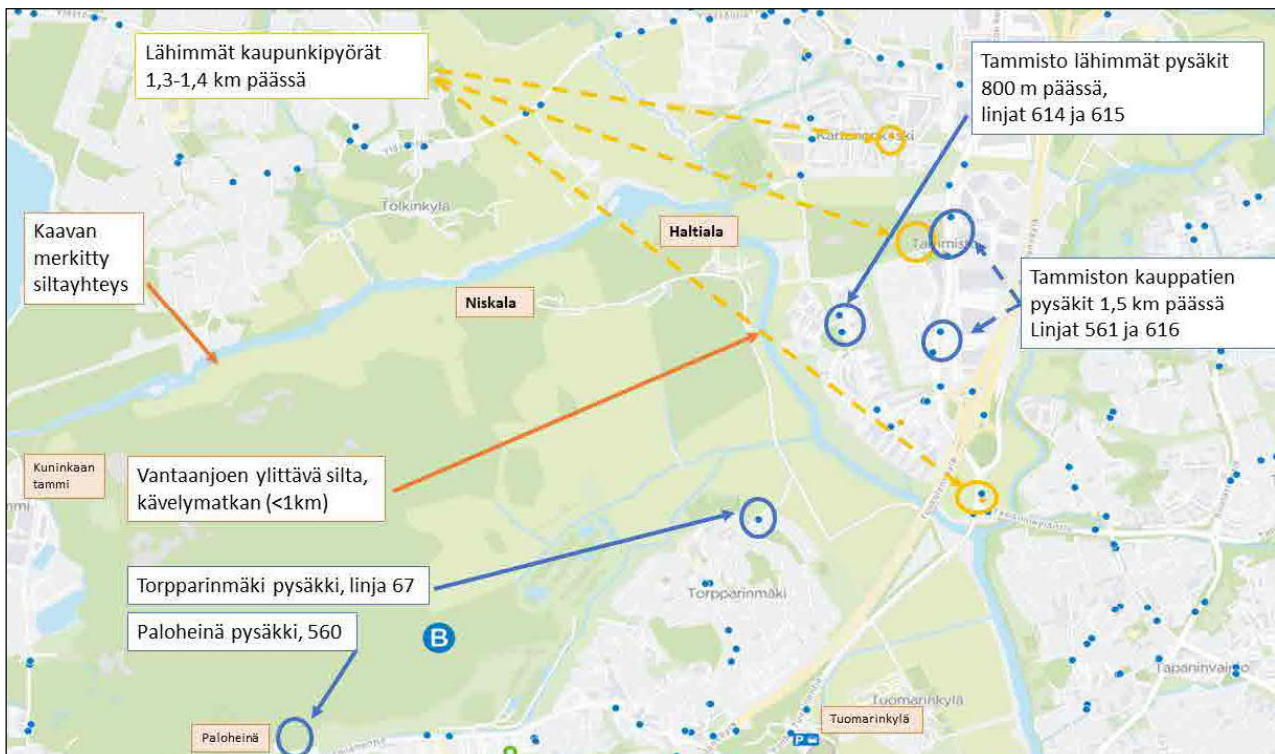
Maatalouteen liittyvää huoltoajoa on etenkin Haltialan tilan pihapiirissä, Kuninkaantammentiellä ja Laamannintiellä. Maatalouskoneilla liikutaan lisäksi harvakseltaan kaikilla alueen peltoteillä, jotka toimivat nykyisin kävely- ja pyöräilyreitteinä. Haltialan piha-alueella on myös kahvilan huoltoajoa.

Suunnittelualueen sisällä sijaitsee kolme pysäköintialuetta:

- Korkmaninpolun vieressä, Vantaanjoen ylittävän sillan kupeessa (35 autopaikkaa)
- Haltialan tilan länsipuolella (28 autopaikkaa)
- Niskalan tilan ja arboretumin välissä (epävirallinen pysäköintipaikka, 14 autopaikkaa)

Lisäksi alueella on mahdollisuus pysäköintiin Laamannintien varressa sen leveämmillä osuuksilla. Lähimmät pysäköintialueet suunnittelualueen ulkopuolella sijaitsevat Pitkälän ulkoilumajalla, Paloheinän majalla, Paloheinän golfkentällä, Tuomarinkylän vinttikoirakeskuksella ja Kartanonkosken liikuntapuistossa.

Pysäköintialueet kaipaavat jäsentelyä ja selkeytystä. Talvella ja yleisötapahtumien aikaan liikennemäärät kasvavat valtavasti. Ruuhka-aikaan pysäköintikapasiteetti ja liikennejärjestelyt eivät ole riittävät.



Kuva 33. Julkisen liikenteen saavutettavuus nykytilassa.

2.6 Alueen arvot

Haltialan ja Niskalan alue on kokonaisuudessaan erilaisten arvojen tiivistymä- ja solmukohta. Seuraaville aukeamille on koottu tietoa alueen arvoista teemakarttojen muodossa.

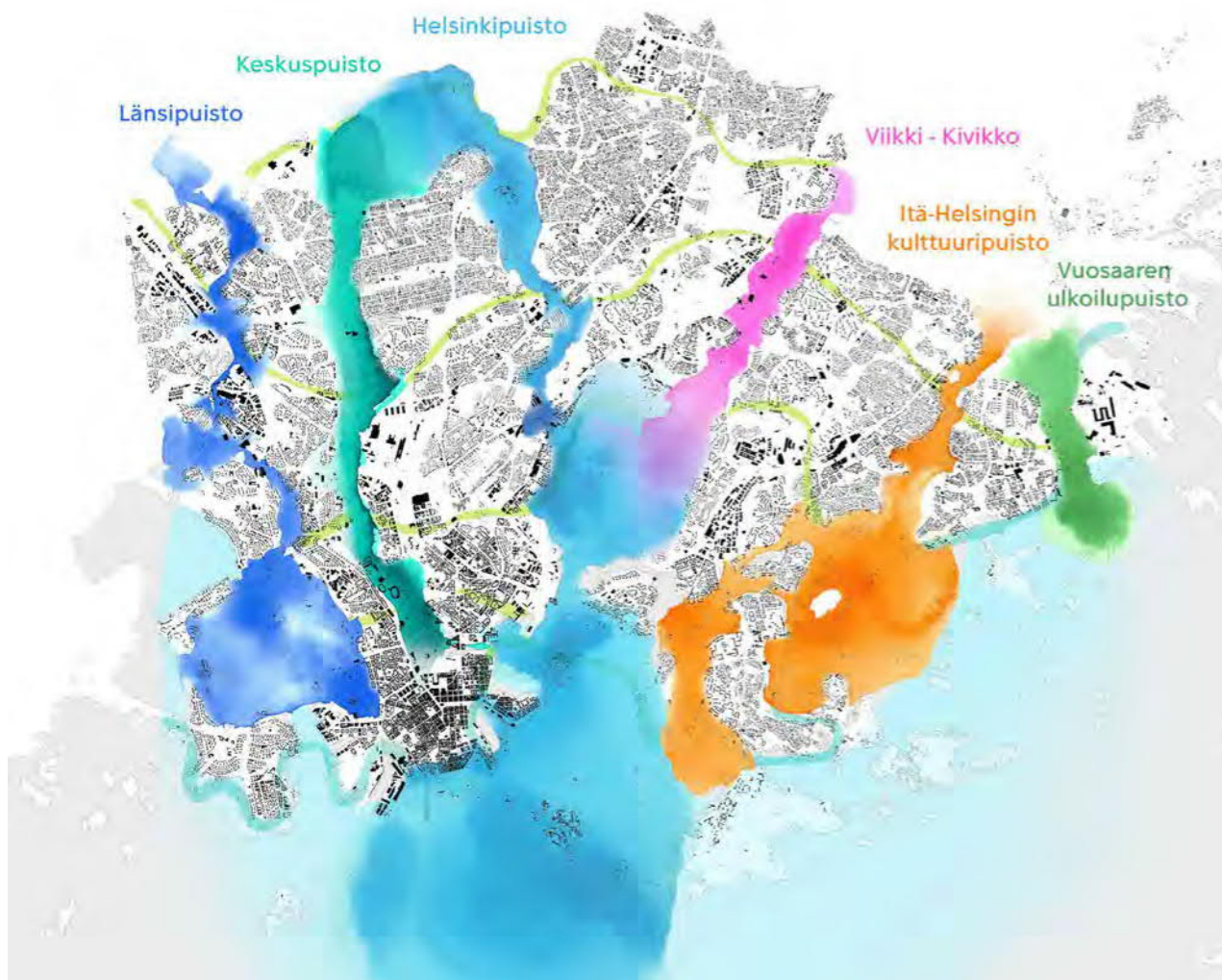
2.6.1 Ekologiset verkostot ja luontoarvot

Haltialan ja Niskalan alue muodostavat yhdessä Keskuspuiston kanssa Helsingin laajimman viheralueen. Luonnon monimuotoisuuden kannalta elinympäristöjen laatu, laajuus ja kytkeytyneisyys ovat olennaisimpia tekijöitä. Yleiskaavan toteuttamisohjelman pohjaksi laaditussa VISTRA II:n Tavoitteellinen viher- ja virkistysverkko -teemakartassa näkyy hyvin Haltialan ja Niskalan alueen laajuus ja kytkeytyneisyys.

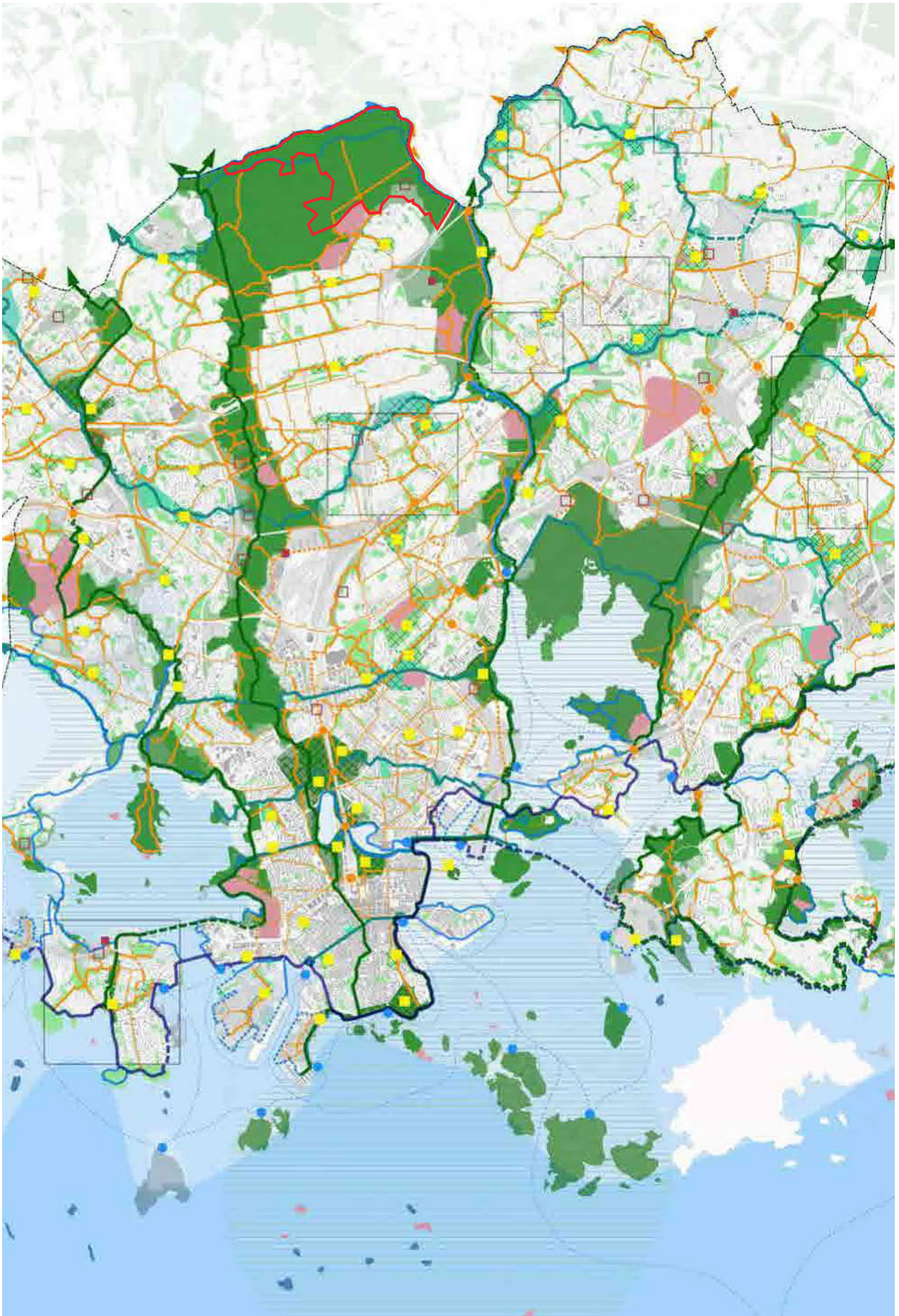
Haltialan ja Niskalan alue on sekä metsä- ja puustoisien verkoston että niittyverkoston ydinaluetta. Helsingin metsä- ja puustoisessa verkostossa Keskuspuiston yhteys on ainoa runkoyhteys, joka jatkuu yhtenäisenä Vantaan puolelle. Lisäksi alue on tärkeä eri verkostojen ja eri suuntaisten yhteyksien risteämäkohta.

Niittyverkoston ydinalue jatkuu Haltialasta pohjoiseen Vantaan Backaksen suuntaan ja etelään Tuomarinkylän suuntaan. Sinisen verkoston runkoyhteytenä toimii Vantaanjoki koskineen ja tulva-alueineen. Näsiä on merkittävä pienvesi.

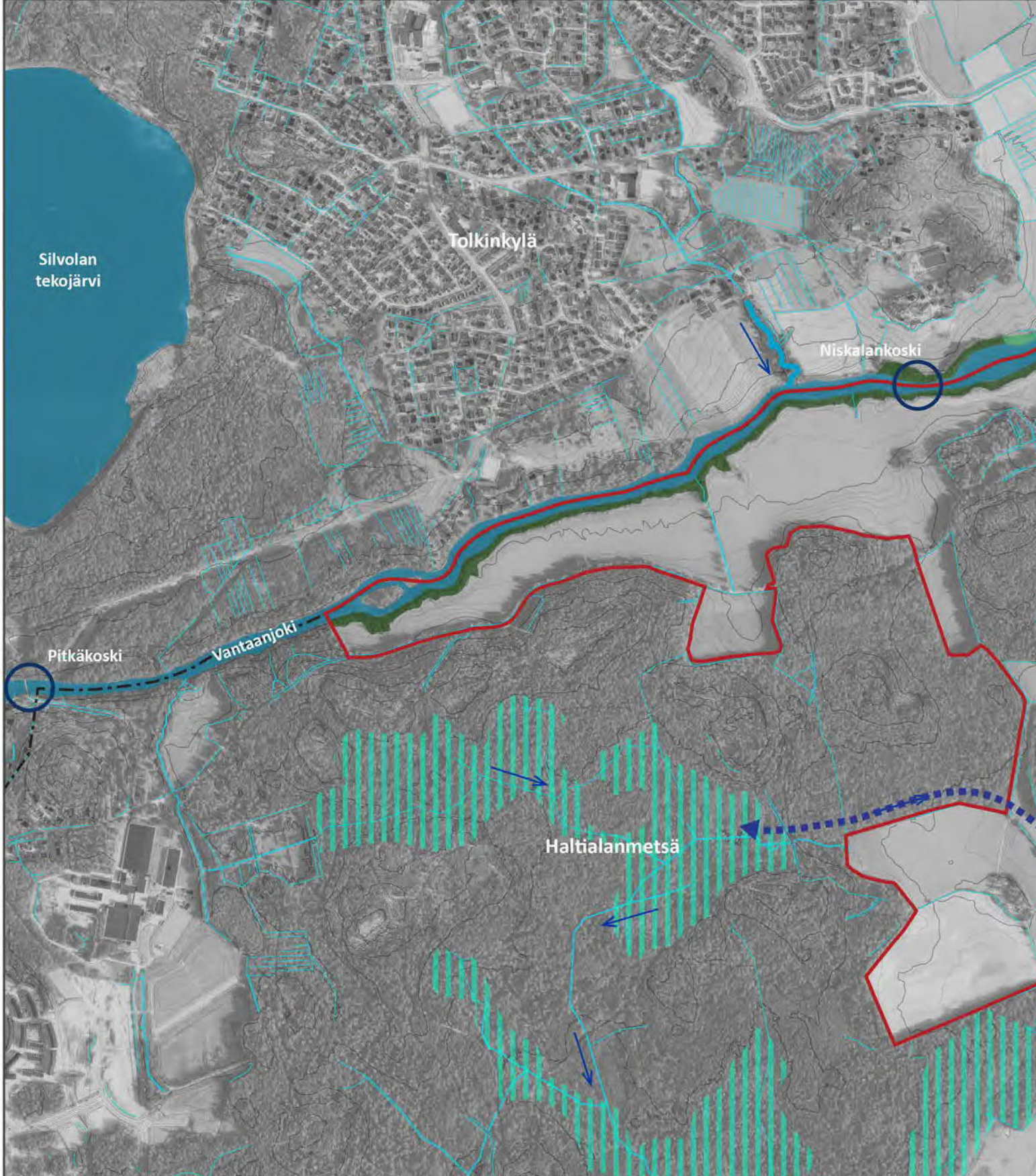
Suunnittelualueelle keskittyy useita luontoarvoja, jotka kuvaavat hyvin sen korkeaa laatua elinympäristönä ja merkitystä kaupunkiluonnon monimuotoisuuden kannalta. Vantaanjokilaakso kuuluu Natura 2000 -verkostoon. Luonnonsuojelualueita ovat Niskalan arboretum, Vantaanjoentörmä, Ruutinkosken lehto ja Haltialan aarnialue. Ruutinkosken lehdon luonnonsuojelualueen etelälaidalla kasvaa luonnonmuistomerkkinä rauhoitettu kynäjalavaryhmä. Ruutinkosken lehto on tärkeä matelija- ja sammakkoeläinten esiintymisalue. Vantaanjokilaakson peltoalueet ovat arvokkaita lintukohteita. Vantaanjoenvarsi Pitkälän ja Ruutinkosken välisellä osuudella sekä Niskalan arboretum ja sen eteläpuoleinen metsäalue ovat tärkeitä lepakkoalueita. Suunnittelualueella sijaitsee myös arvokkaita metsä- ja kasvikohteita sekä geologisia kohteita, arvoniittyjä ja -metsiä sekä lahokaviosammalen esiintymäalueita ja liito-oravia.













Kuva 34. Suunnittelualue sijoittuu Keskuspuiston ja Helsinki-puiston viherkorkeusalueiden yhtymäkohtaan. (Lähde: Kaupunkisuunnitteluviraston ympäristötoimisto 2016.)



Kuva 35. Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma VISTRA II.



Ekologiset verkostot, sininen verkosto 1:12 000

- | | | | |
|---|-----------------------------------|---|-----------------------------|
|  | Suunnittelualueen raja |  | Tulvaniitty |
|  | Järvi, joki |  | Kosteikko |
|  | Puro/luonnonmukainen uoma |  | Metsäinen ranta |
|  | Oja/rakennettu uoma |  | Vahvistettava vesistöyhteys |
|  | Virtaussuunta | | |
|  | Koski | | |
|  | Golf-kentän rakennetut vesiaiheet | | |

Kartan aineistot ©:
 Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
 Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019

Paloheinä



Kartanonkoski

Ruutinkoski

Niskala

Haltiala

Tammisto

Keravanjoki

VANTAA
HELSINKI

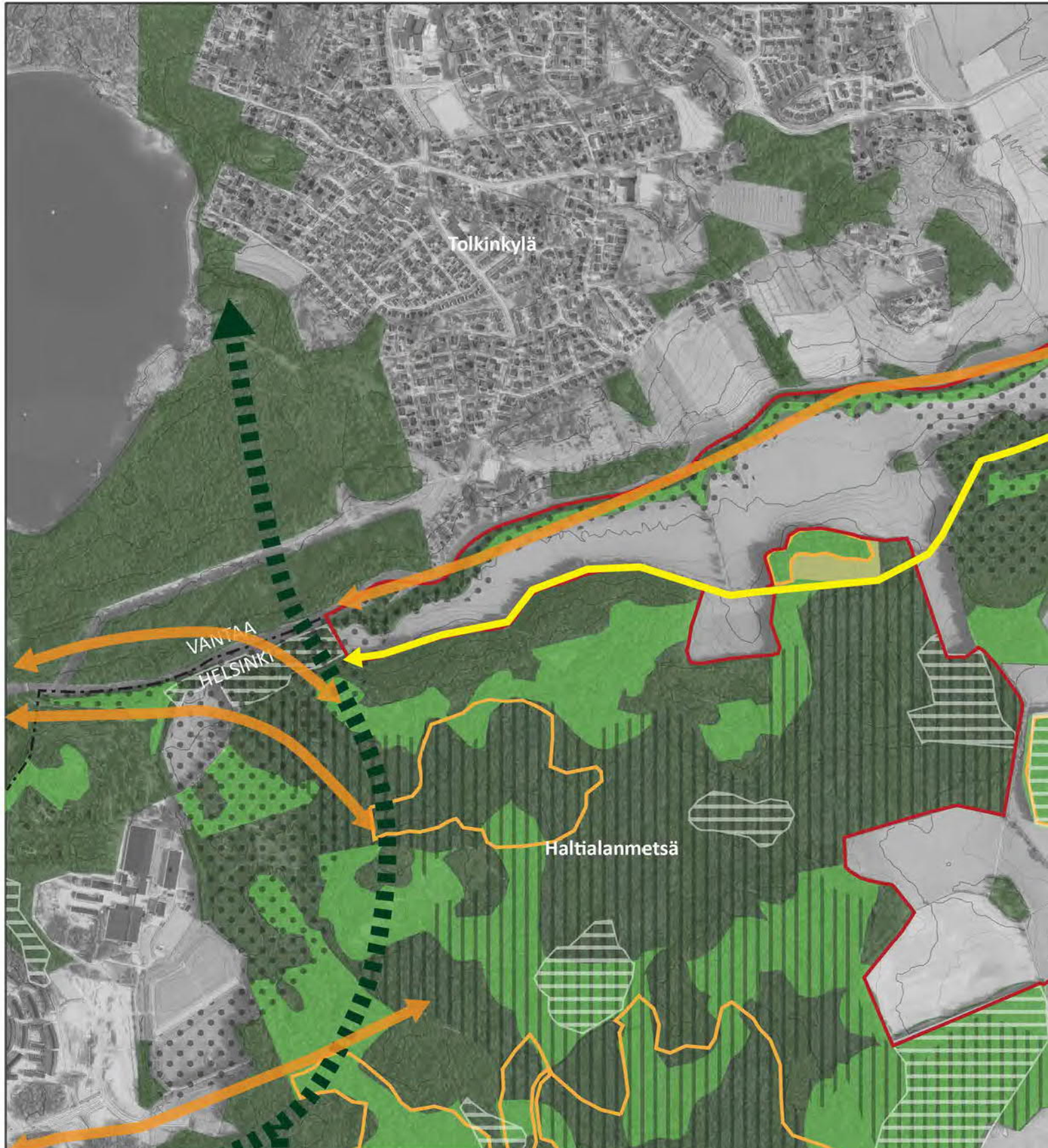
Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano

Vantaanjoki

0 100 250 500 m





EKOLOGISET VERKOSTOT, METSÄ- JA PUUSTOINEN VERKOSTO (tilanne 28.1.2020) 1:12 000

- Suunnittelualueen raja
- Metsä/puustoinen alue
- Arvokas metsäkohde
- Tärkeä lepäkköalue
- Arvokas kääpäkohde
- Liito-oravan ydinalue
- Lahokaviosammalen elinympäristö/tukialue

- Metsä- ja puustoinen verkoston yhteydet:
- Runkoyhteys
 - Alueellinen puustoinen yhteys
 - Paikallinen puustoinen yhteys
 - Kehitettävä paikallinen puustoinen yhteys

Kartan aineistot ©:
 Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
 Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019
 Ekologisten yhteyksien verkosto, Helsingin luonnonsuojeluohjelma
 2015-2024 metsäverkostoeselvitys, Helsingin kaupunki 2015
 Luontokohteet, Helsingin kaupunki, luontotietojärjestelmä 2019
 Metsä- ja puustoinen verkosto, Helsingin kaupunki 2020

Paloheinä

Kartanonkoski

SITOWISE

Haltiala

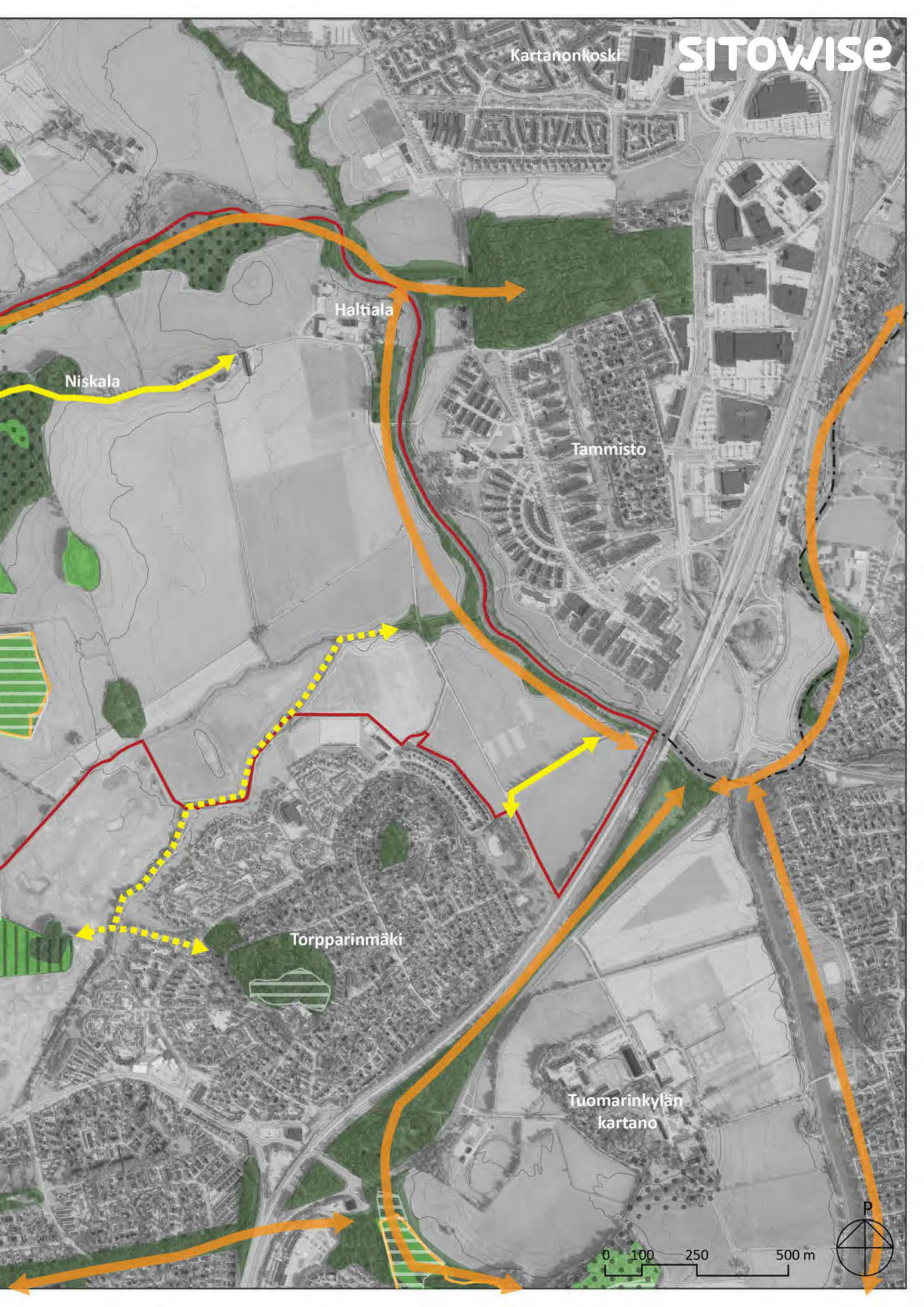
Niskala

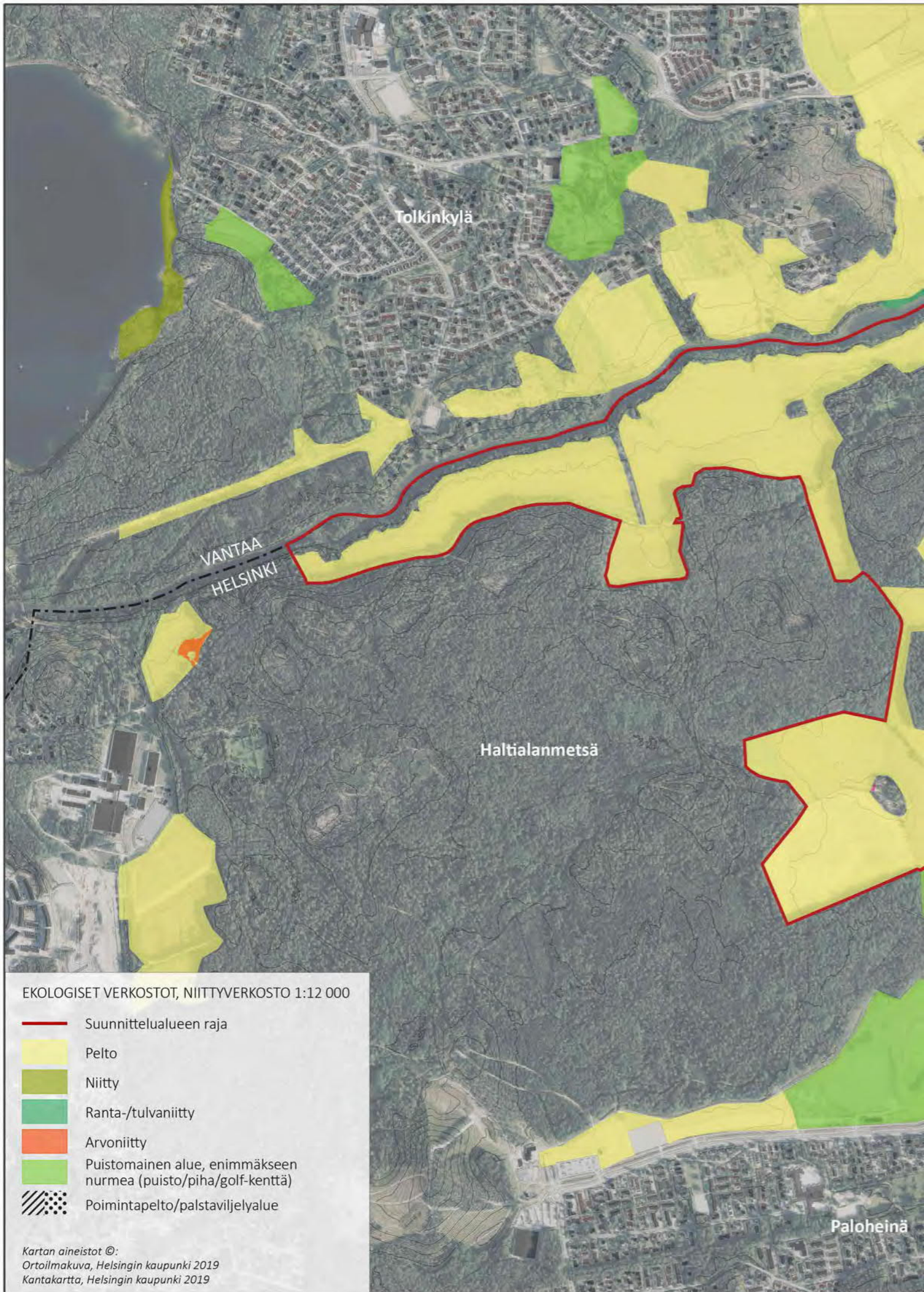
Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano

0 100 250 500 m





EKOLOGISET VERKOSTOT, NIITTYVERKOSTO 1:12 000

- Suunnittelualueen raja
- Pelto
- Niitty
- Ranta-/tulvaniitty
- Arvoniitty
- Puistomainen alue, enimmäkseen nurmea (puisto/piha/golf-kenttä)
- Poimintapelto/palstaviljelyalue

Kartanonkoski

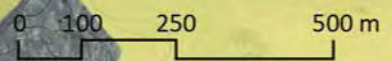
Haltiala

Niskala

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano





EKOLOGISET VERKOSTOT, SINI- JA VIHERRAKENNE 1:12 000

— Suunnittelualueen raja

Sininen verkosto:

— Sinisen verkoston alueet/
uomaverkosto

— Vahvistettava
vesistöyhteys

Metsä- ja puustoinen verkosto:

— Metsä- ja puustoinen
verkoston alueet

— Runkoyhteys

— Alueellinen puustoinen
yhteys

— Paikallinen puustoinen yhteys

— Kehitettävä paikallinen
puustoinen yhteys

Niittyverkosto:

— Niittyverkoston
alueet

Kartan aineistot ©:
Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019

Paloheinä

Kartanonkoski

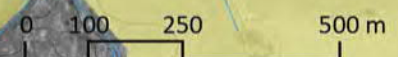
Haltiala

Niskala

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano





LUONTOARVOT (tilanne 28.1.2020) 1:12 000

- | | | | | | |
|--|--------------------------------------|--|--|--|------------|
| | Suunnittelualueen raja | | Arvokas lintukohde | | Arvoniitty |
| | Luonnonsuojelualue | | Arvokas eläinkohde | | |
| | Luonnonsuojeluohjelman alue | | Arvokas puroympäristö | | |
| | Natura2000-kohde, viivamainen | | Tärkeä lepäkoalue | | |
| | Luonnonmuistomerkki, kynäjalavaryhmä | | Tärkeä matelija- ja sammakkokohde | | |
| | Arvokas kasvikohte | | Arvokas kääpäkohde | | |
| | Arvokas metsäkohde | | Liito-oravan elinympäristö/ydinalue | | |
| | Arvokas geologinen kohde | | Lahokaviosammalen elinympäristö/tukialue | | |

Kartan aineistot ©:
 Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
 Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019
 Muut kohteet, Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmä 2019
 Vantaan kohteet, Vantaan kaupunki 2019
 SYKE 2019

Kartanonkoski

Niskala

Haltiala

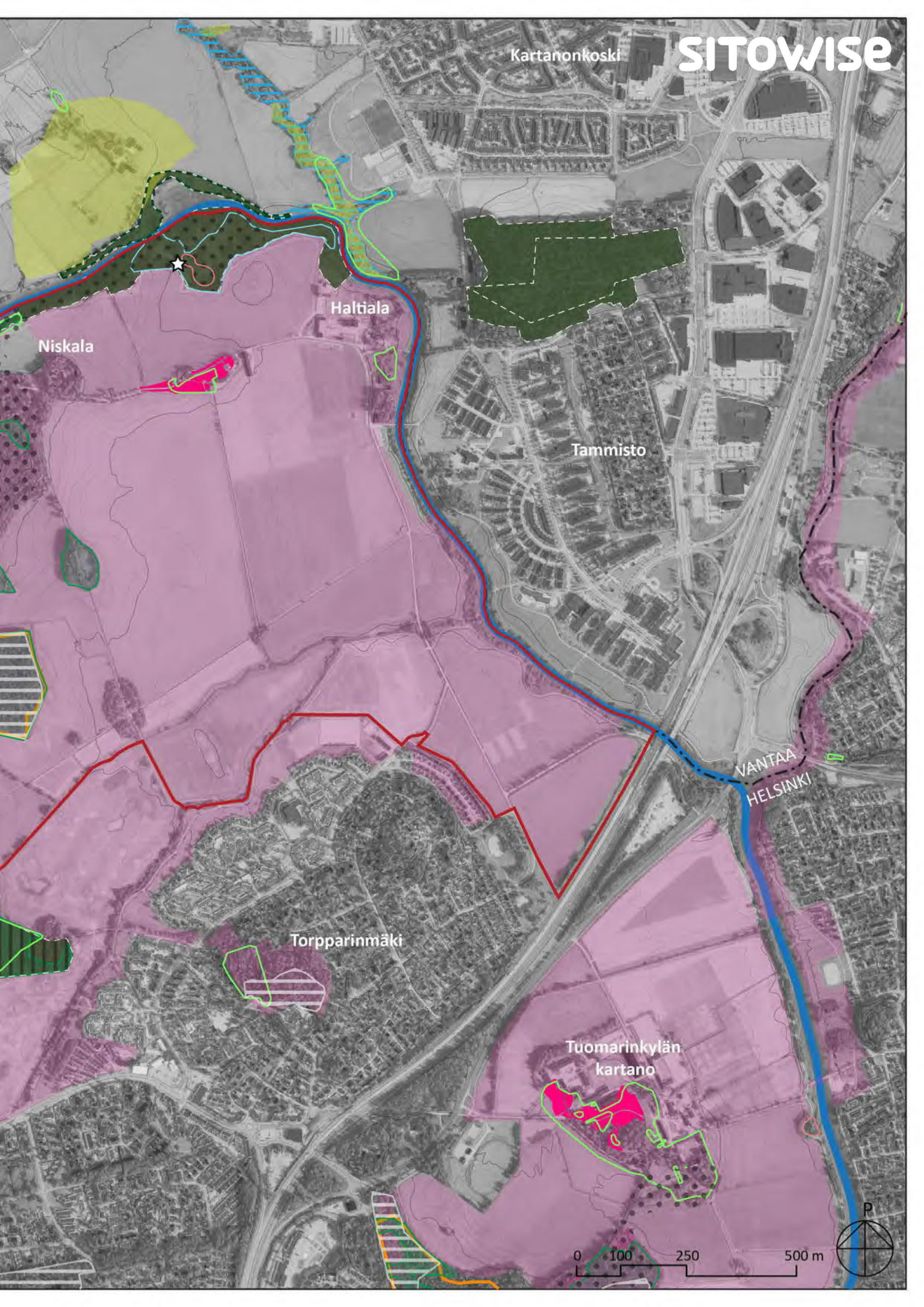
Tammisto

VANTAA
HELSINKI

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano

0 100 250 500 m



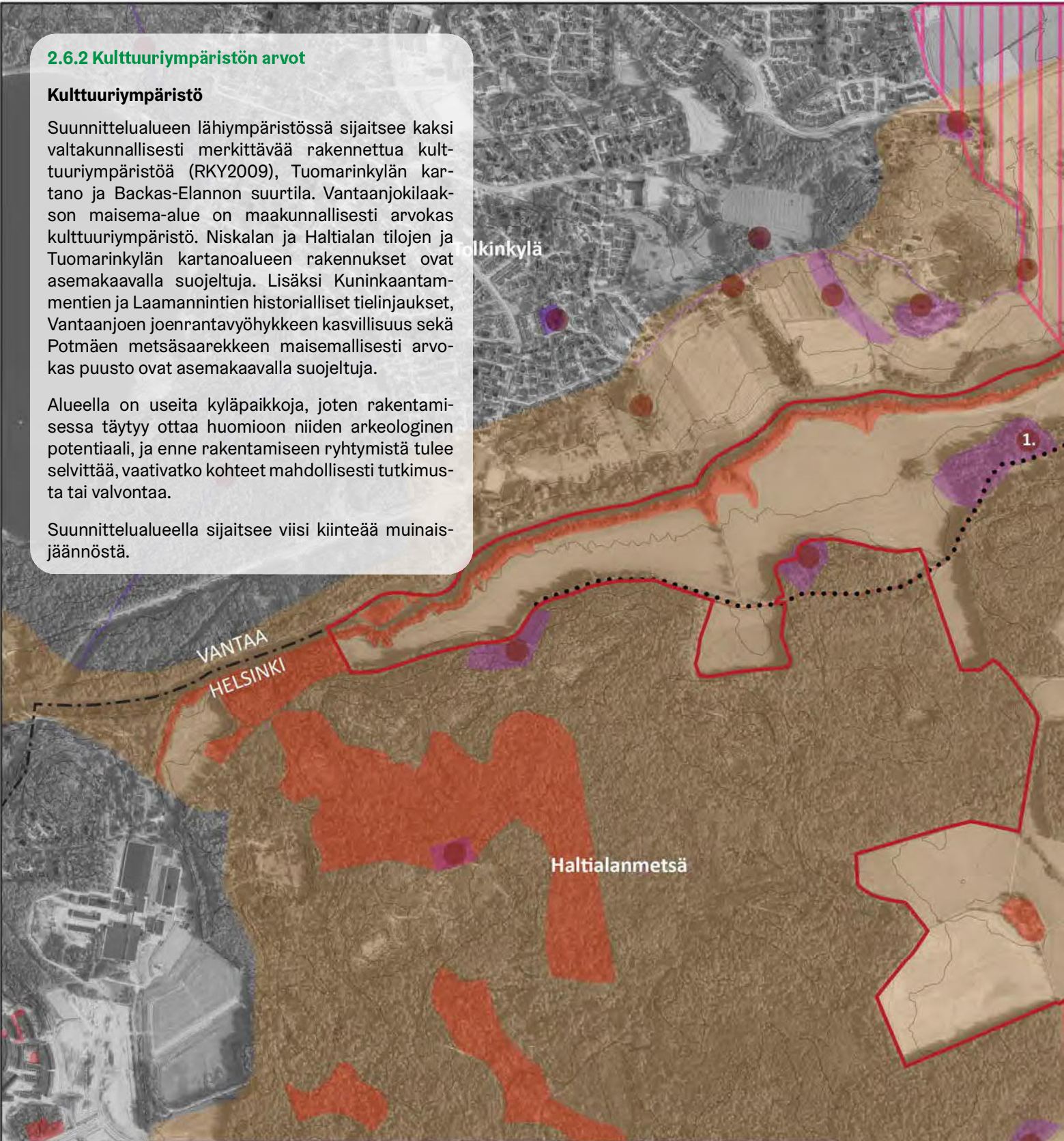
2.6.2 Kulttuuriympäristön arvot

Kulttuuriympäristö








Suunnittelualueen lähiympäristössä sijaitsee kaksi valtakunnallisesti merkittävää rakennettua kulttuuriympäristöä (RKY2009), Tuomarinkylän kartano ja Backas-Elannon suurtila. Vantaanjokilaakson maisema-alue on maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö. Niskalan ja Haltialan tilojen ja Tuomarinkylän kartanoalueen rakennukset ovat asemakaavalla suojeltuja. Lisäksi Kuninkaantammentien ja Laamannintien historialliset tielinjaukset, Vantaanjoen joenrantavyöhykkeen kasvillisuus sekä Potmäen metsäsaarekkeen maisemallisesti arvokas puusto ovat asemakaavalla suojeltuja.

Alueella on useita kyläpaikkoja, joten rakentamisessa täytyy ottaa huomioon niiden arkeologinen potentiaali, ja enne rakentamiseen ryhtymistä tulee selvittää, vaativatko kohteet mahdollisesti tutkimusta tai valvontaa.

Suunnittelualueella sijaitsee viisi kiinteää muinaisjäännöstä.



KULTTUURIYMPÄRISTÖ 1:12 000

- | | | | |
|--|--|---|--|
|  | Suunnittelualueen raja |  | Kaavassa suojeltu alue |
|  | Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö (RKY 2009),
① Backas - Elannon suurtila
② Tuomarinkylän kartano |  | Kuninkaantammentien ja Laamannintien historiallinen tielinjaus |
|  | Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, Vantaanjokilaakson maisema-alue | | |
|  | Muinaisjäännösalue | | |
|  | Muinaisjäännöskohde
1. Granböle, kiinteä muinaisjäännös
2. Nackböle, kiinteä muinaisjäännös
3. Tomtbacka, kiinteä muinaisjäännös
4. Tomtbacka gård, kiinteä muinaisjäännös
5. Tomtbacka Pottbacka, kiinteä muinaisjäännös | | |

Kartan aineistot ©:

Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019

Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019

RKY-alue, Museovirasto

Maakunnallisesti arvokas kulttuuriympäristö, Uudenmaan liitto

Muinaisjäännösalue ja -kohde, Museovirasto

Kaavassa suojeltu alue, Helsingin kaupunki

Paloheinä

Kartanonkoski

1.

2.

Niskala

Haltiala

4.

Kuninkaantammentie

3.

Laamennentie

Tammisto

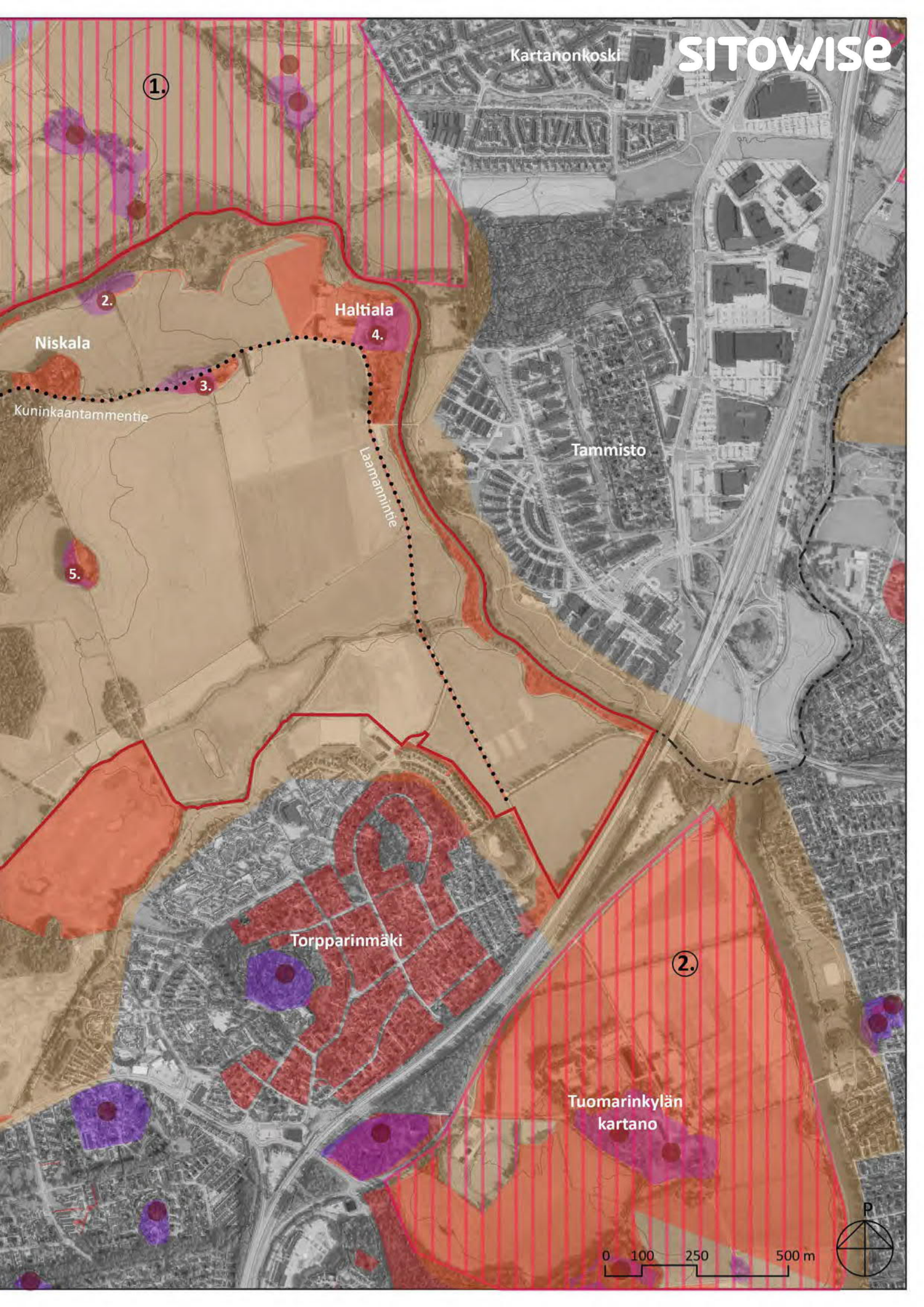
5.

Torpparinmäki

2.

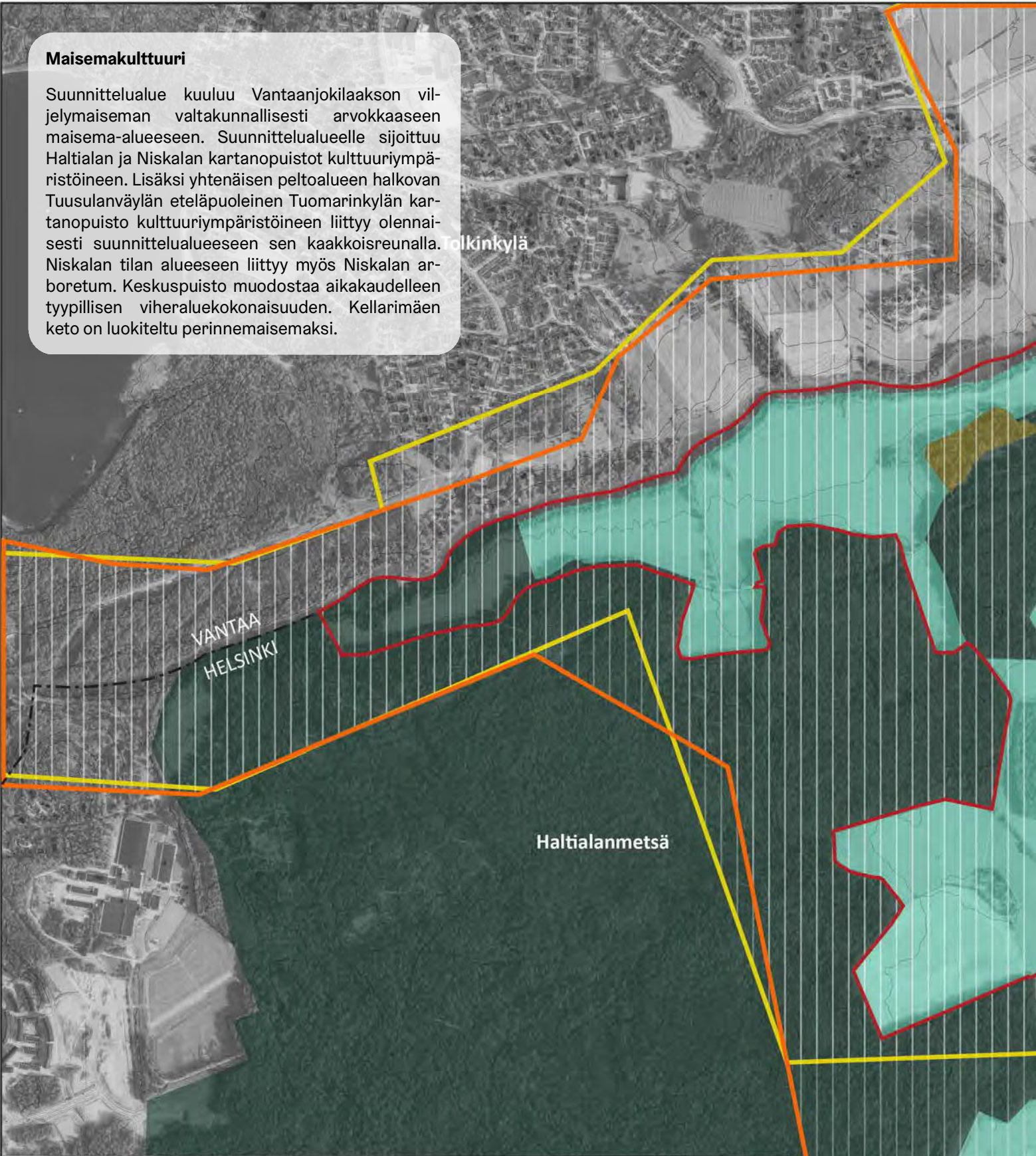
Tuomarinkylän kartano

0 100 250 500 m











Maisemakulttuuri

Suunnittelualue kuuluu Vantaanjokilaakson viljelymaiseman valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen. Suunnittelualueelle sijoittuu Haltialan ja Niskalan kartanopuistot kulttuuriympäristöineen. Lisäksi yhtenäisen peltoalueen halkovan Tuusulanväylän eteläpuoleinen Tuomarinkylän kartanopuisto kulttuuriympäristöineen liittyy olennaisesti suunnittelualueeseen sen kaakkoisreunalla. Niskalan tilan alueeseen liittyy myös Niskalan arboretum. Keskuspuisto muodostaa aikakaudelleen tyypillisen viheraluekokonaisuuden. Kellarimäen keto on luokiteltu perinnemaisemaksi.



MAISEMAKULTTUURI 1:12 000

-  Suunnittelualueen raja
-  Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue (valtioneuvoston periaatepäätös 5.1.1995), Vantaanjokilaakson viljelymaisema
-  Päivitysinventoinnin mukaisesti ehdotettu uusi valtakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen raja (2016)
-  Aikakaudelleen tyypillinen puisto, puistikko tai aukio, Keskuspuisto
-  Perinnemaisema, Kellarinmäen keto

-  Kartanopuisto/tilakeskus
 1. Haltiala
 2. Niskala
 3. Tuomarinkylä
-  Kartano- ja tilakeskusten kulttuuriympäristöt
-  Niskalan arboretum

Kartan aineistot ©:
Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019
Valtakunnallisesti arvokas maisema-alue, Ympäristöhallinto
Muut kohteet, Helsingin kaupunki

Paloheinä

Kartanonkoski

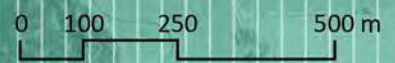
Haltiala
1.

Niskala
2.

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano
3.

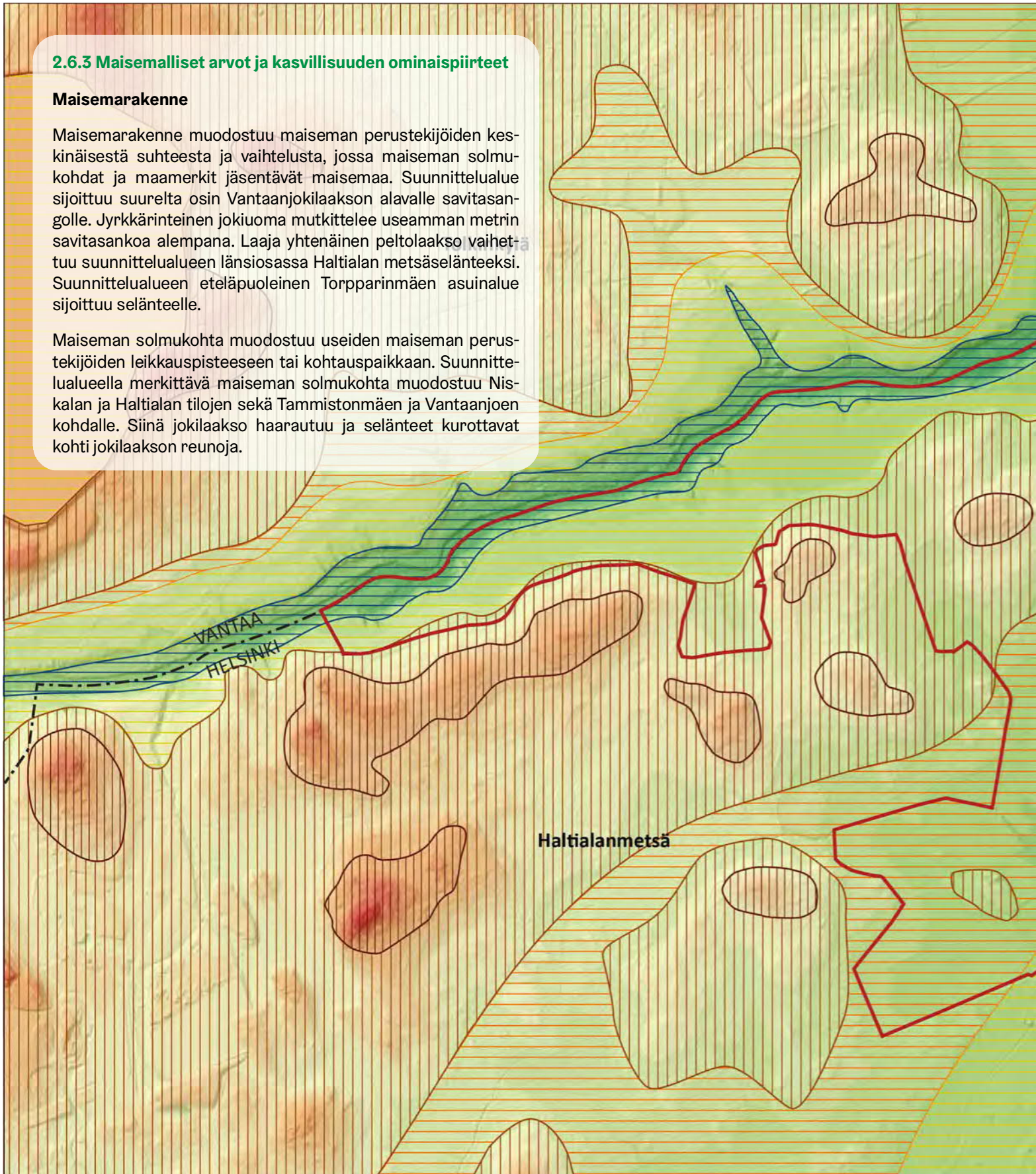


2.6.3 Maisemalliset arvot ja kasvillisuuden ominaispiirteet

Maisemarakenne




Maisemarakenne muodostuu maiseman perustekijöiden keskinäisestä suhteesta ja vaihtelusta, jossa maiseman solmukohtat ja maamerkit jäsentävät maisemaa. Suunnittelualue sijoittuu suurelta osin Vantaanjokilaakson alavalle savitasangolle. Jyrkkärinteinen jokiuoma mutkittelee useamman metrin savitasankoa alempana. Laaja yhtenäinen peltolaakso vaihtuu suunnittelualueen länsiosassa Haltialan metsäselänteeksi. Suunnittelualueen eteläpuoleinen Torpparinmäen asuinalue sijoittuu selänteelle.

Maiseman solmukohta muodostuu useiden maiseman perustekijöiden leikkauspisteeseen tai kohtauspaikkaan. Suunnittelualueella merkittävä maiseman solmukohta muodostuu Niskalan ja Haltialan tilojen sekä Tammistonmäen ja Vantaanjoen kohdalle. Siinä jokilaakso haarautuu ja selänteet kurottavat kohti jokilaakson reunoja.



MAISEMARAKENNE 1:12 000

-  Suunnittelualueen raja
-  Jokilaakso
-  Laakso
-  Vaihettumisvyöhyke
-  Selänne
-  Selänteen lakialue

-  Maiseman solmukohta
- Korkeussuhteet:
 -  <5 m mpy -
 -  >55 m mpy

Kartan aineistot ©:
Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019
Vinovalovarjoste, Maanmittauslaitos 2019
Korkeusmalli, Maanmittauslaitos 2019

Kartanonkoski

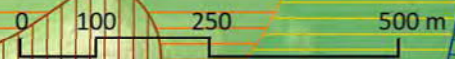
Haltiala

Niskala

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano



Maiseman tilallisuus

Suunnittelualueen maisematilaa hallitsee yhtenäinen avoin viljelymaisema. Itäosastaan suunnittelualue rajautuu Haltialan sulkeutuneeseen metsäkokonaisuuteen. Pihapiirit, joenrantavyöhykkeet ja puustoiset saarekkeet muodostavat alueelle puoliavoimia maisematiloja. Peltoaukeat rajautuvat Haltialan metsäkokonaisuuden ja metsäsaarekkeiden muodostamiin yhtenäisiin puustoiisiin reunavyöhykkeisiin. Peltoaukeiden poikki ja reittejä pitkin avautuu useita merkittäviä avoimia näkymälinjoja. Torpparinmäen, Tammiston ja Kartanonkosken asuinalueet muodostavat yhtenäisiä rakennettuja reunavyöhykkeitä.

VANTAA
HELSINKI

Tolkinkylä

Haltialanmetsä

Paloheinä

MAISEMATILA 1:12 000

	Suunnittelualueen raja		Puoliavoin maisematila; rakennettu alue
	Vesi		Sulkeutunut maisematila; metsä
	Avoin maisematila; pelto, niitty		Merkittävä puustoinen reunavyöhyke
	Avoin maisematila; puisto, golf-kenttä		Merkittävä rakennettu reunavyöhyke
	Avoin maisematila; väylä		Merkittävä näkymälinja
	Puoliavoin maisematila; pihapiiri		Merkittävä rakennus näkymälinjan päätteenä
	Puoliavoin maisematila; puisto		
	Puoliavoin maisematila; puustoinen alue		
	Puoliavoin maisematila; ranta, uoman varsi		

Kartan aineistot ©:
Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019

Kartanonkoski

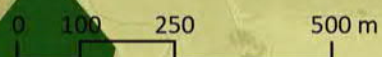
Haltiala

Niskala

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
kartano





Kasvillisuus

Suunnittelualueen kasvillisuus koostuu pääosin peltojen viljellystä kasvillisuudesta, laitumien ja pientareiden niityistä, Haltialan ja Niskalan pihapiirien kulttuurikasveista. Yhdessä Niskalan arboretumin kanssa ne muodostavat merkittävän ja vaihtelevan kulttuurikasvillisuuden kokonaisuuden. Kellarimäen kohdalla on monimuotoista ruohovartista kasvillisuutta sisältävä arvoniitty. Haltialan ja Niskalan alue kuuluu Uudenmaan arvokkaiisiin perinnebiotooppeihin.

Joenvarren metsäiset rinteet ja metsäsaarekkeet ovat kasvillisuudeltaan rikkaita ja vaihtelevia. Joenvarressa vaihtelua lisää rantatöyrään jyrkkyyden vaihtelu. Tasaisemmillä osuuksilla esiintyy herkkää lehtomaista niittyä.

Haitalliset vieraslajit luontoarvojen uhkana

Alueen kasvillisuudessa on huomattavasti leviämään päässeitä haitallisia vieraslajeja, enimmäkseen ruohovartistia kasveja. Vieraslajit ovat levinneet etenkin joenvarressa, ojen kohdalla ja pientareilla. Vieraslajeja on torjuttu poistamalla kasveja hoitotoimenpiteiden yhteydessä ja laidunnuksen avulla. Ruutinkoskella on myös järjestetty vieraslajien torjuntatalkoita. Haitallisten vieraslajien torjuntaa tarvitaan, jotteivät ne heikennä alueen nykyisiä luontoarvoja. Syksyllä 2019 tehdyn, kasvillisuutta koskevan vieraslajikartoituksen kartta liitteenä 1.

Laidunnus on auttanut rannoilla esimerkiksi hillitsemään pajuasterin leviämistä. Toisaalta laidunnus on myös tiivistänyt maaperää ja kuluttanut pois herkkää lehtomaista kasvillisuutta.

Vieraslajikartoituksessa syksyllä 2019 havaitut kasvilajit:

- isotuomipihlaja (*Amelanchier spicata*)
- jättipalsami (*Impatiens glandulifera*)
- jättitatar (*Fallopia sachalinensis*)
- kanukka (*Cornus alba* ssp. *stolonifera* ja ssp. *alba*)
- karhunköynnös (*Calystegia sepium*)
- komealupiini (*Lupinus polyphyllus*)
- kurtturehtiruusu (*Rosa rugosa*)
- pajuangervo (*Spiraea* spp. *Sektio Spiraria*)
- pajuasteri (*Aster x salignus*)
- rehuvuohenherne (*Galega orientalis*)
- rohtoraunioyrtti (*Symphytum* var. *officinale* ja var. *bohemicum*)
- ruttojuuri (*Petasites hybridus*)
- terttuselja (*Sambucus racemosa*)
- viitapihlaja-angervo (*Sorbaria sorbifolia*)



Kuva 36. Laiduntamisella on hillitty joidenkin vieraslajien leviämistä etenkin ranta-alueilla.



Kuva 37. Haitallista vieraslajia, voimakkaasti leviävää kurtturehtiruusua Laamannintien varrella.

Kuva 38. Kellarimäen arvonniittyä.



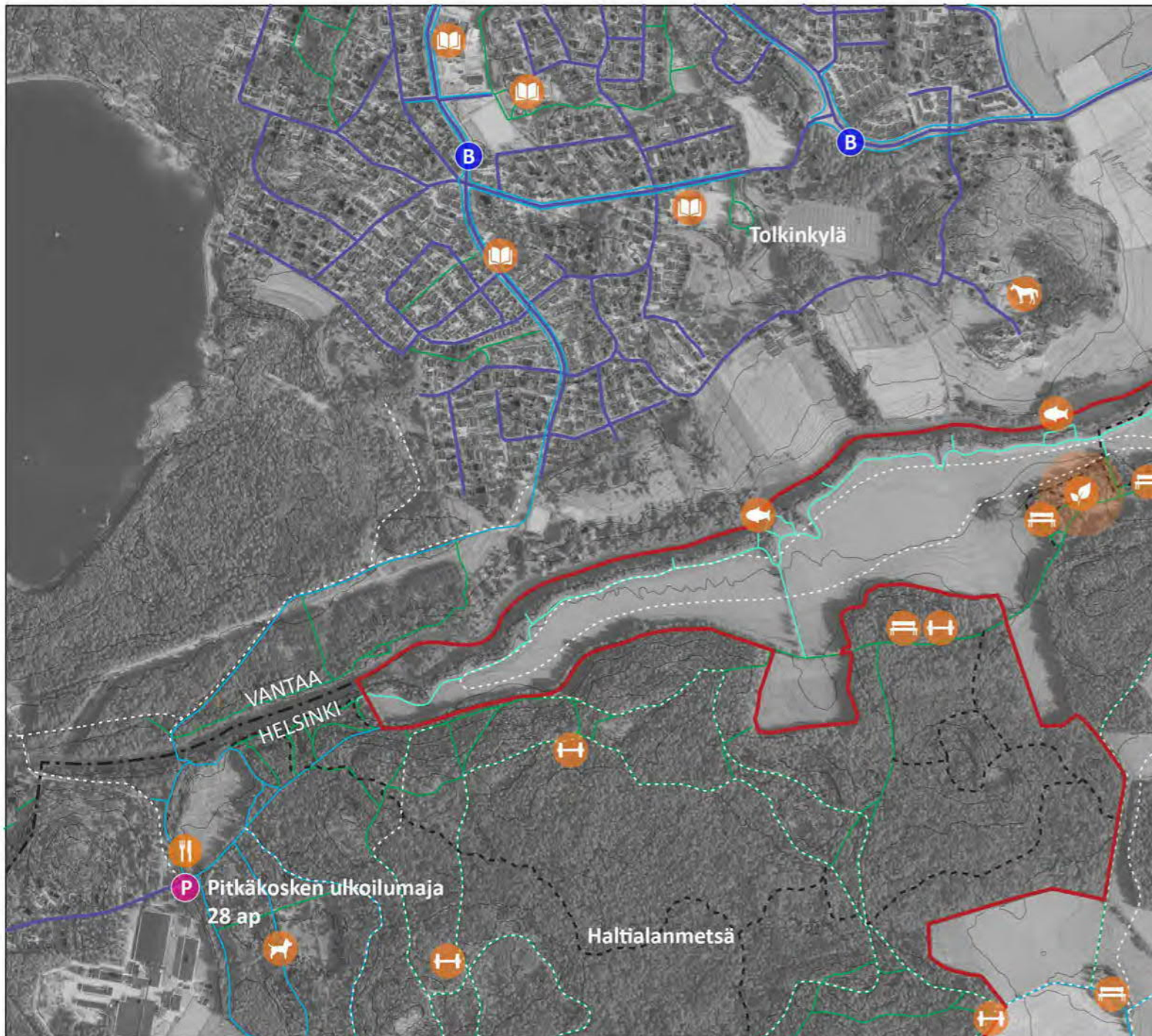
2.6.4 Virkistysarvot

Haltialan ja Niskalan alue on Helsingin laajin yhtenäinen virkistysalue. Kytkeytyminen Keskuspuiston ja Helsinginpuiston vihersormiin ja muihin virkistysalueisiin myös Vantaan puolella ovat tärkeitä tekijöitä virkistysarvojen kannalta. Viheralueiden palveluihin kuuluvat muun muassa levähdys-, ulkoliikunta- ja kalastuspaikat. Kalastus on sallittua tietyin rajoituksin Vantaanjoella. Haltialan tila tarjoaa kaupunkilaisille tärkeän mahdollisuuden tutustua maanviljelyyn ja kotieläinten hoitoon. Kotieläintila on etenkin lapsiperheiden suosima vierailukohde.

Alueen vaihteleva maasto ja kasvillisuus sekä avoimet näkymät lisäävät alueen kiinnostavuutta. Luonnonsuojelualueiden polut ja pääsy Vantaanjoen varteen lisäävät alueen vetovoimaa. Eri tyyppiset reitit ja reittisuudet lisäävät virkistyskäytön mahdollisuuksia. Alueella on hyvät mahdollisuudet lyhyisiin pistäytymisiin, eri pituisiin rengasreitteihin ja myös pidempiin retkiin. Lisäksi alueen läpi kulkee suosittuja juoksu- ja pyöräilyreittejä. Alueen läpi kulkevilla reiteillä järjestetään vuosittain erilaisia ulkoilu- ja urheilutapahtumia. Talvisin lumitilanteen sallissa Haltialan pelloille tehtävät ladut ovat erittäin suosittuja, jopa ruuhkaisia.

Suunnittelualueen ulkopuolelle sijoittuvaan palveluverkostoon kuuluvat esimerkiksi alueen koulut, päiväkodit, ratsastustallit, liikuntapuistot ja golfkenttä. Merkittävä urheilu- ja virkistyspalveluiden keskittymä on suunnittelualueen länsipuolella Paloheinässä.

Helsingin matkailun edistämisen My Helsinki -sivustolla kerrotaan Haltialan ja Niskalan tiloista osana Keskuspuistoa. Sen ohjaamana alueella käy harvakseltaan turistiryhmiä.



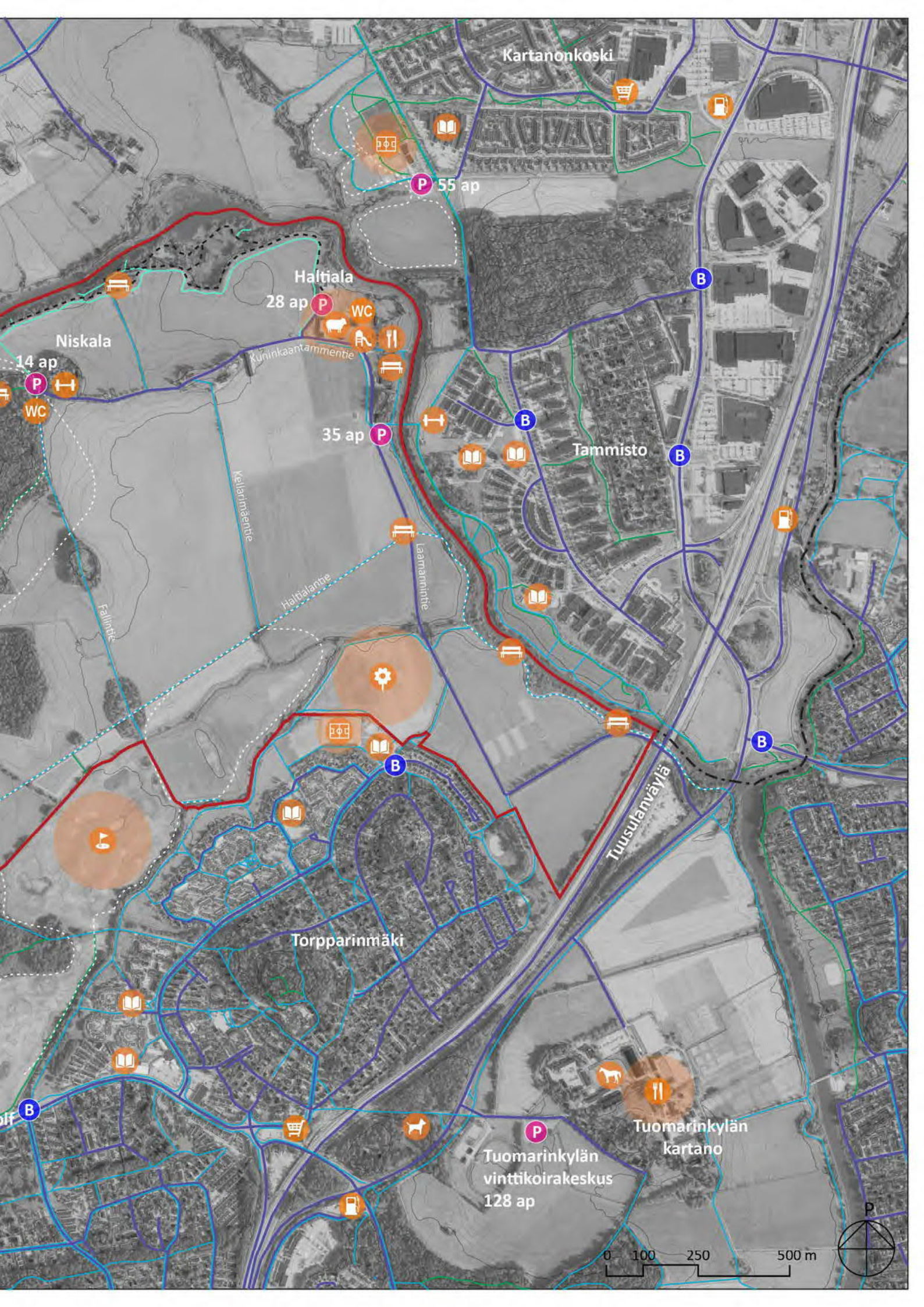
REITISTÖ, TOIMINNOT JA PALVELUT (tilanne 28.1.2020) 1:12 000

- Suunnittelualueen raja
- Ajoreitti, Kuninkaantammentiellä yhdistetty ajo-, pyöräily- ja kävelyreitti
- Kävelyreitti, pyöräily
- Kävelyreitti, polkumainen
- Ulkoilureitti
- - - Luontopolku
- - - Latu
- P Pysäköintialue
- B Linja-autopysäkki

Toiminnot ja palvelut:

- | | | |
|-------------------|--------------------|-------------------------|
| Arboretum | Urheilukenttä | Levähdyspaikka |
| Kotieläintila | Ulkoliikuntapaikka | Hevostalli |
| Leikkipaikka | Paimintapelo | Kalastuspaikka |
| Ravintola/kahvila | Golf-kenttä | Huoltoasema |
| Koulu/päiväkoti | Koirapuisto | Päivittäistavara-kauppa |
| | | Bajamaja |





Kartanonkoski

P 55 ap

Haltiala
28 ap P WC

Niskala
14 ap P WC

Kuninkaantamentie

35 ap P

Tammisto

Keltarintentie

Haltialantie

Laarnintie

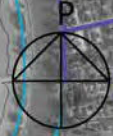
Tuusulanväylä

Torpparinmäki

Tuomarinkylän
vinttikoirakeskus
128 ap

Tuomarinkylän
kartano

0 100 250 500 m





3 Suunnitelma

3.1 Kehittämistarpeet ja tavoitteet

3.1.1 Strategisen tason tavoitteet

Tämän työn keskeisenä tavoitteena on yhteistyön vahvistaminen kaupungin eri toimialojen ja toimijoiden välillä Haltialan ja Niskalan alueen kehittämisessä. Siksi on hyvä koota yhteen kaikkia toimialoja koskevat kaupungin strategiset tavoitteet, jotka liittyvät Haltialan ja Niskalan kehittämiseen.

Helsingin kaupunkistrategia 2017-2021

Helsingin kaupunkistrategiassa 2017-2021 on useita Haltialan ja Niskalan kehittämisen kannalta relevantteja teemoja ja tavoitteita:

- Luontoarvoja vaalitaan ja kaupunkiluonnon monimuotoisuutta lisätään: ”Helsinki vaalii arvokasta luontoaan ja toimii kaupunkiluonnon monimuotoisuuden lisäämiseksi. Viher- ja sinialueiden ekologinen laatu, saavutettavuus ja terveysvaikutukset turvataan.”
- Kaupunkilaisia kannustetaan liikkumiseen ja arkiaktiivisuuteen: ”Liikkumista edistetään yhä laaja-alaisemmin kaupungin tuottamilla palveluilla. Kaupunkiympäristöä sekä liikunta- ja kulttuuritarjontaa kehitetään liikkumiseen ja arkiaktiivisuuden kannustavaksi tasapuolisesti eri kaupunginosissa. Lapsia ja nuoria liikutetaan yhä enemmän kiinteänä osana heidän arkeaan varhaiskasvatuksessa ja kouluissa.”
- Tavoitteena ovat elävät, viihtyisät, omaleimaiset ja turvalliset kaupunginosat, jotka luovat edellytyksiä kohtaamisille ja hyvinvoinnille sekä toimintamahdollisuuksia yrityksille.
- Tavoitteena on olla toimivan älykkään liikennejärjestelmän edelläkävijä: ”Liikenteen päästövähennyksiä toteutetaan koko Helsingin liikennejärjestelmässä niin pyöräilyn ja kävelyn suosiota lisäämällä kuin sähköautojen, sähköbussien ja raidejoukkoliikenteen osuutta nostamalla.”

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma

Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelman tavoitteissa ympäristökasvatus ja luontokasvatus ja luontokoulut suuressa roolissa. Luontokoulutoiminnalle on paljon kysyntää, enemmän kuin mitä nykyisin luontokoulutoimintaan Harakan saareen ja Meriharjun luontotaloon mahtuu.

Helsingin kaupungin liikkumisohjelma

Vuonna 2018 laaditun Helsingin kaupungin liikkumisohjelman tavoitteena on palauttaa fyysinen aktiivisuus luonnolliseksi osaksi ihmisten jokapäiväistä elämää. Tarkoitus on lisätä kaupunkilaisten liikkumista ja vähennetään istumista.

LUMO-ohjelma

Luonnosvaiheessa olevassa LUMO-ohjelmassa (Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2020-2028) tavoitteisiin ja toimenpiteisiin on kirjattu useita Haltialaan ja Niskalaan liittyviä asioita, tärkeimpinä poimintoina tavoitteet 10 ja 11:

- ”Helsinkiäisten luontosuhdetta vahvistetaan ja tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden merkityksestä lisätään”
- ”Luonnon kestävää virkistyskäyttöä edistetään ja asukkaiden toimintaa luonnon monimuotoisuuden hyväksi tuetaan”

VISTRA II

Kaavoitusta ja aluesuunnittelua ohjaava VISTRA osa II on viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma. Se esiteltä lautakunnalle syksyllä 2016 ja sen pohjalta tehdyn listatekstin mukaisesti viher- ja virkistysverkoston kehittämisen periaatteet on hyväksytty lautakunnassa 8.11.2016 noudatettaviksi suunnittelun lähtökohtina viher- ja virkistysverkostoon vaikuttavissa hankkeissa. Nämä pääperiaatteet ovat:

1. vihersormien jatkuvuus, saavutettavuus ja veto-voimaisuus osana tiivistyvää kaupunkia
2. poikittaisten pääviheryhteyksien eli viherlinjojen parantaminen
3. merellisen Helsingin suunnittelu osana viher- ja virkistysverkostoa
4. alueellisen viher- ja virkistysverkoston parantaminen täydennysrakentamisen yhteydessä ja julkisten ulkotilojen kunnostaminen
5. verkoston ekologisen ja maisemallisen laadun parantaminen, kuten metsä-, niitty- ja siniverkoston kehittäminen ja hulevesien käsittely
6. kulttuuriympäristöjen kehittäminen osana virkistyspalveluverkostoa
7. viherverkoston seudullisen jatkuvuuden turvaaminen

Helsinkiipuiston yleissuunnitelma

Haltialan ja Niskalan alue on osa Helsinkiipuiston vihersormea. Helsinkiipuiston yleissuunnitelmasta on päätetty kaupunkisuunnittelulautakunnassa 7.2.2012 seuraavasti:

”Kaupunkisuunnittelulautakunta päätti merkitä tiedoksi Helsinkiipuiston yleissuunnitelmaraportin ja hyväksyä seuraavat Helsinkiipuiston yleissuunnitelman periaatteet tulevien asemakaavojen sekä alueen muun jatkosuunnittelun ja toteutuksen lähtökohdaksi:

1. Helsinkiipuiston alue säilytetään elinvoimaisena ja yhtenäisenä. Puiston sitovaa aluerajausta tarkennetaan tarvittaessa seuraavien yleiskaavojen laatimisen yhteydessä.
2. Helsinkiipuistoa kehitetään monipuolisena virkistysaluekokonaisuutena, jonka keskeisiä teemoja ovat merellisyys, historia, luonto, kaupunkikeskeisyys ja toiminnallisuus. Helsinkiipuiston alueelle sijoitettava kaupunkirakenne ja teknisen huollon rakenteet sopeutetaan puiston virkistyskäyttöön, tärkeisiin luonnonarvoihin, maisemaan ja kulttuurihistoriallisiin arvoihin.
3. Helsinkiipuiston ulkoilu- ja pyöräilyreittien kattavuus ja sujuvuus turvataan. Erityisen tärkeitä puiston kokonaisuuden kannalta ovat pohjois-eteläsuuntaiset rantoja seuraavat reitit Vantaanjoella sekä Vanhankaupunginselkää kiertävä reitti. Pääasiassa olemassa olevista osuuksista koostuvien Helsinkiipuiston runkoreittien omia luonteita vahvistetaan.
4. Tavoitteena on, että Helsinkiipuiston alueella sijaitsevat kaupungin omistamat rakennukset ovat yleisölle avoimessa käytössä ja tukevat Helsinkiipuiston virkistyspalveluja.
5. Helsinkiipuiston alueen opastuksessa ja valaistuksessa tavoitellaan osa-alueiden tasolla yhtenäistä vaikutelmaa. Tärkeille sisään tulopaikoille suunnitellaan opastuspisteet.

Samalla kaupunkisuunnittelulautakunta päätti hyväksyä liitteenä olevat Helsinkiipuiston osa-alueittaiset kehittämisperiaatteet.”

Helsinkiipuiston yleissuunnitelman Haltialaa ja Niskalaa koskevissa osa-alueen kehittämisperiaatteissa rakennusten käytöstä on linjattu: ”Haltialan ja Niskalan tilakeskusten rakennusten julkista käyttöä kehitetään. Rakennusten ja niiden lähiympäristön mahdollisimman avoin käyttö on Helsinkiipuiston kannalta tärkeä tavoite. Asemakaava sallii Haltialan tilakeskuksessa uudisrakennuksen sijoittamisen selvittämisen tuhoutuneen kartanorakennuksen tilalle. Niskalan asemakaavassa suojellulle päärakennukselle tulisi osoittaa käyttöä, jossa se on yleisölle avoimena”.

3.1.2 Alueen arvojen vaaliminen

Alueen ekologisten verkostojen laatua, laajuutta ja kytkeytyneisyyttä on vaalittava. Kytkeytyneisyyttä voidaan myös parantaa. Esimerkiksi Tuusulanväylän suuntaista kaistaletta voidaan kehittää puoliavoimena niin, että se edistää sekä niittyverkoston että puustoisen verkoston kytkeytyneisyyttä ja mahdollistaa liito-oravareitin. Sinisen verkoston osalta Näsiöjan mahdolliset kehitystarpeet selviävät Haltialan metsän hydrologisen selvityksen valmistuessa.

Alueen runsaiden luontoarvojen uhkana ovat runsaan virkistyskäytön ja ulkoilijoiden reittien ulkopuolella liikkumisen aiheuttama kuluminen sekä haitallisten vieraslajien leviäminen. Monet alueen luontoarvoista ovat riippuvaisia maanviljelyn ja maisemanhoidon jatkuvuudesta. Laajat pelto- ja niittyalueet ja niitä ympäröivät reunavyöhykkeet ovat merkittäviä hyönteisten ja linnuston kannalta. Myös maisemallisten ja virkistysarvojen takia Haltialan ja Niskalan laaja avointen maisematilojen kokonaisuus on tärkeää säilyttää avoimena ja vanhat peltoalueet viljelyssä.

Kulttuuriympäristön arvojen kannalta uhkana ovat vanhojen rakennusten ränsistyminen, puutarhojen ja näkymien umpeen kasvaminen ja avoimen viljelymaiseman ja metsäisten reunojen häviäminen esimerkiksi alueelle sopimattoman rakentamisen takia. Kulttuurisen kestäväyyden kannalta on tärkeää hyödyntää olemassa olevia historiallisia rakennuksia ja rakenteita ja säilyttää viljelymaisema avoimena. Käytössä olevien rakennusten kunnosta tulee huolehdittua ja siten niiden säilyminen taataan. Mahdolliset uudet rakennukset ja rakenteet sovitetaan huolellisesti olevaan maisemaan ja rakennuskantaan.

Alueen ylläpitoon ja etenkin Haltialan ja Niskalan rakennusten ja pihapiirien ylläpitoon tarvitaan resursseja, jotta niiden arvot voidaan säilyttää ja jotta niihin mahdollisesti tehtävät investoinnit ovat kestäviä.

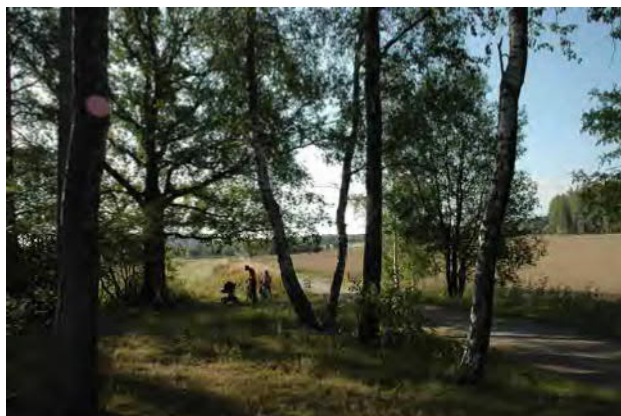
Virkistysarvojen kannalta toimiva, turvallinen ja hyvin opastettu reitistö on tärkeä, samoin palveluiden avoimuus. Virkistysarvoja lisäävät elinvoimainen luonnonympäristö ja kulttuurihistoriallisen arvojen esiin nostaminen.



Kuva 41. Vanhat rakennukset muodostavat oleellisen osan kulttuuriympäristön arvoista. Kuvassa Kellarimäki.



Kuva 42. Ekologinen kytkeytyneisyys on luontoarvojen kannalta oleellista. Kuvassa Näsiöja.



Kuva 43. Alueen virkistysarvot muodostuvat monen tekijän summasta.

3.1.3 Varautuminen kävijämäärän kasvuun

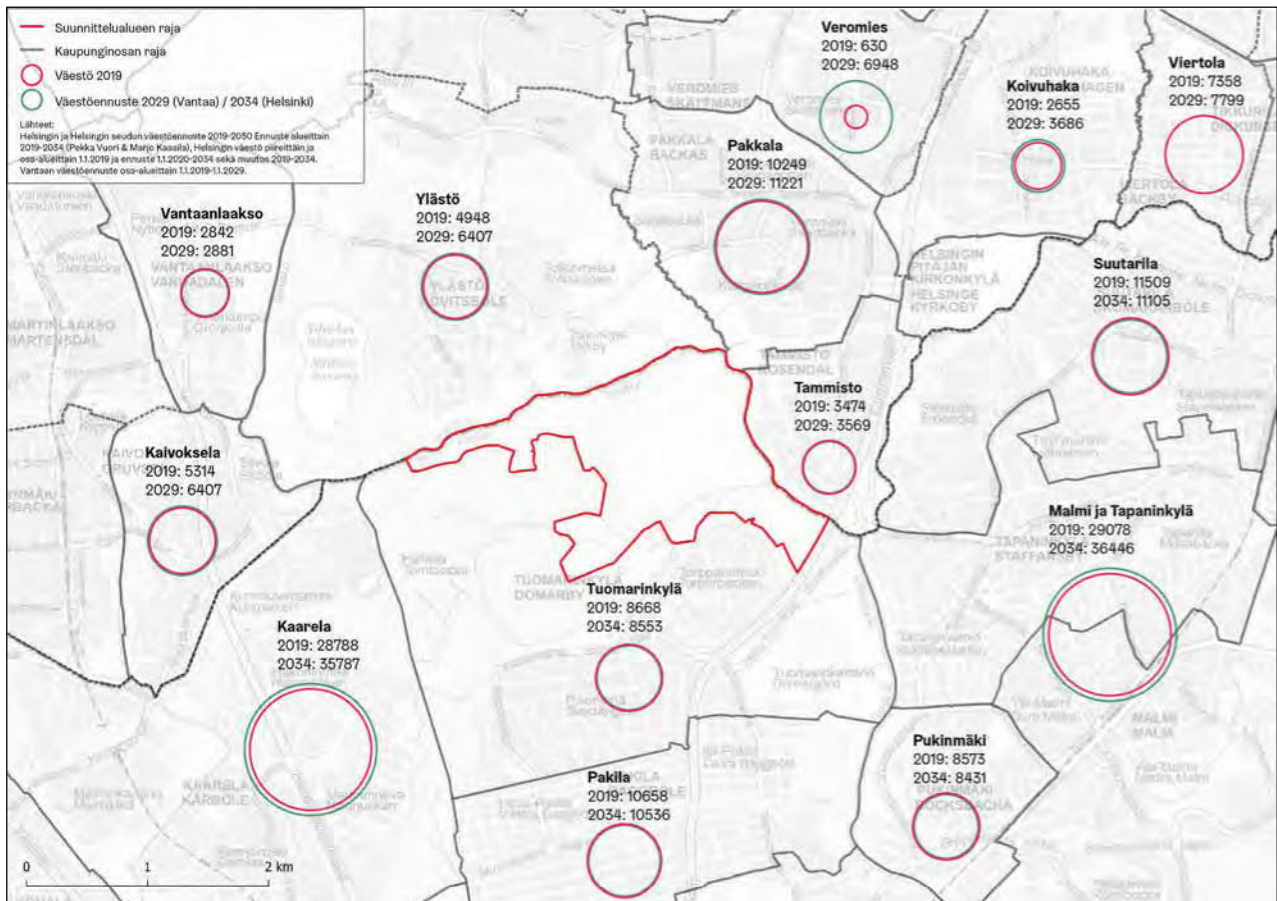
Helsingin ja Vantaan kaupungit kasvavat ja tiivistyvät Haltialan ja Niskalan alueen ympärillä. Suunnittelalueen länsipuolella Kaarelan kaupunginosaan on rakenteilla Kuninkaantammen asuinalue. Vuoteen 2025 mennessä Kuninkaantammessa on yli 5 000 asukasta. Vantaan puolella eniten uusia asukkaita on tulossa Veromiehen alueelle. Asukasmäärän kasvaessa myös virkistysalueiden käyttöpaineet ja kulutus kasvavat.

Keskuspuistoon liittyvät Paloheinän, Haltialan ja Niskalan alueet muodostavat yhdessä laajan kokonaisuuden, joka on lähialueiden asukkaiden runsaassa käytössä. Erityisesti viikonloppuisin ja loma-aikoina virkistysalueella vierailevat myös kauempaa tulevat. Talvisin Paloheinän ladut ovat pääkaupunkiseudun harvoja lumetettuja latuja.

Matkailijoiden määrän ennustetaan lisääntyvän voimakkaasti tulevina vuosikymmeninä. Tästä merkinä on esim. Helsingissä käynnissä olevat kymmenet hotellihankkeet. Helsingin kaupungilla on tavoitteena kehittää kestävä matkailua ja hajauttaa matkailua niin, että kuormitus ei kohdistu liikaa tiettyihin pisteisiin. Matkailijoiden määrä tulee todennäköisesti kasvaamaan Haltialan ja Niskalan alueella joka tapauksessa, vaikka kohdetta ei mainostettaisi mitenkään.

Haltialan ja Niskalan alueella tarvitaan varautumista, suurten käyttäjämäärien ohjaamista ja keskittämistä hallitusti kulutusta kestäville kohdille. Näin alueen arvojen säilyminen turvataan myös kävijämäärien kasvaessa. Kävijämäärien kasvaessa liikenteen turvallisuuden merkitys kasvaa entisestään.

On tarpeen osoittaa selvästi esimerkiksi oleskeluun, piknikeille ja grillaukseen sopivat paikat sekä huolehtia alueen jätehuollosta. Myös tarve kuivakäymälöille lisääntynee kävijämäärän kasvaessa.



Kuva 44. Suunnittelalueen lähialueiden väestöennuste vuosina 2019-2029/2034.

3.2 Visio: elävää kulttuurimaisemaa ja luontokasvatusta

Haltialan ja Niskalan aluetta kehitetään kestäväenä ulkoilu- ja lähimatkailukohteena niin että alueen luontoarvot ja kulttuurimaiseman arvot säilyvät. Varaudutaan kävijämäärien kasvuun ympäröivien asuinalueiden kasvaessa ja samalla myös kauempaa tulevien kävijöiden määrän kasvuun sekä pienimuotoisen matkailun lisääntymiseen.

Haltialan ja Niskalan aluetta kehitetään arvokkaan kulttuurimaiseman laadukkaana ja yhtenäisenä kokonaisuutena. Alue rakennuksineen säilyy Helsingin kaupungin omistuksessa. Alueella liikkuminen on kaikille avointa ja kotieläintilalla käyminen ilmaista. Kaikille avoimen toiminnan rinnalla voi lisäksi olla myös maksullisia palveluita, kuten opastettuja kierroksia ja erilaisia kursseja.

Alueen sydän on Haltialan toimiva, historiallinen maatila. Sen rinnalle kehitetään Niskalaan ympäristökasvatus-, luontomatkailu- ja majoitustoimintaa. Kehittämisessä hyödynnetään pääosin alueen nykyisiä rakennuksia ja rakenteita, jotka kunnostetaan uutta toimintaa varten. Uudet toiminnot takaavat suojeltujen rakennusten säilymisen hyvässä kunnossa.

Visio toteuttamiseen tarvitaan:

1. Haltialan ja Niskalan alueen kehittäminen kulttuuriympäristöltään arvokkaana ja laadukkaana virkistysalueena, joka muodostaa yhdessä Keskuspuiston ja Tuomarinkylän kartanon alueen kanssa Helsingin laajimman yhtenäisen viheralueiden kokonaisuuden ja on tärkeä osa pääkaupunkiseudun ekologista verkostoa.
2. Hallinnollisen vetovastuun ja roolien selkeyttäminen: määriteltävä, mitkä tahot vastaavat jatkossa alueen kokonaisuuden kehittämisestä ja siihen kuuluvien hankkeiden edistämisestä.
3. Haltialan tilan toiminnan jatkaminen: peltojen viljely, laidunalueiden laidunnus ja yleisölle avoin kotieläintila. Reittien ja opastuksen selkiyttäminen Haltialan tilan ja kartanopuutarhan kohdalla. Pihapiirin kunnostaminen ja turvallisuuden parantaminen.
4. Erilaisten palvelujen tarjoaminen ulkoilun ja lähimatkailun käyttöpaineiden hajuttamiseksi. Esimerkiksi ympäristökasvatus-, luontomatkailu- ja majoitustoiminnan mahdollistaminen Niskalassa sekä välinevuokraus hiihtoon, melontaan ja pyöräilyyn Haltialassa tai Niskalassa. Oleskelu- ja piknikpaikkojen sekä katosten kunnostaminen / rakentaminen ja uusien kuivakäymälöiden rakentaminen.
5. Kävelijöiden ja pyöräilijöiden sekä ajoneuvoliikenteen turvallisuuden parantaminen Kuninkaantammiella ja Laamannintielle erottamalla kävely omalle reitilleen. Alueen saavutettavuuden parantaminen eri liikkumismuodoilla: pyöräpaikkojen lisääminen, linja-auton kääntöpaikan rakentaminen Haltialaan ja Niskalaan, pysäköintialueiden selkeyttäminen ja opastuksen lisääminen lähimmille bussipysäkeille, kävely- ja hiihtoreittien jatkuvuuden parantaminen Haltialan pihapiirin kohdalla.
6. Maisemanhoidon toimenpiteiden kohdentaminen niin, että kulttuurimaiseman arvot korostuvat ja säilyvät (esim. Niskalan pihapiirin ja Haltialan kartanopuutarhan hoito ja vanhojen jalopuiden korostaminen, reunavyöhykkeiden ja metsäsarekkeiden hoito).
7. Herkkien alueiden kulumisen ehkäiseminen: kulun ohjaaminen, alueen ulkoilureittien ja opastuksen selkeyttäminen. Luonnonsuojelualueiden polkujen ja puurakenteiden kunnostaminen erillisten hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan.

3.2.1 Vaihtoehdot investointien rahoittamiseen ja palveluiden tuottamiseen

Toiminnan kehittämisen kynnyskysymyksiä:

- asemakaavamuutos tai kaavasta poikkeaminen Torpparinmäenpolun kohdalla mahdollistaisi julkisen liikenteen yhteyden ja linja-autokuljetukset Haltialaan ja Niskalaan
- Niskalan päärakennuksen ja muiden suojeltujen rakennusten muutokset, lupa-asiat ja rakennusvalvonta
- Niskalan päärakennukseen laaja kunnostus ja viemäröinti / juokseva vesi
- uuden julkisen yhteyden vaatimat järjestelyt (HSL)
- Niskalalle oma osoite

Rahoitus

Haltialan ja Niskalan hoitaminen niin että alueen arvot säilyvät ja kehittäminen niin, että alueella voidaan entistä paremmin palvella kaupunkilaisia ja vastata kasvavaan käyttöpaineeseen, vaatii investointeja sekä kunnostustoimenpiteisiin että ylläpitoon. Rahoitustaakkaa voidaan keventää hyödyntämällä kaupungin investointirahoituksen lisäksi vaihtoehtoisia rahoitustapoja.

Koska suunnittelualue sijaitsee Helsingin ja Vantaan rajalla ja palvelee molempien kaupunkien asukkaita, kannattaisi Haltialan, Niskalan ja Tuomarinkylän kokonaisuutta kehittää yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa. Toiminnan rahoitus ja toiminnasta kaupunkilaisille saatu hyöty voitaisiin jakaa.

Erilaiset säätiöt ovat myös mahdollisia yhteistyökumppaneita, esimerkiksi Tiina ja Antti Herlinin säätiö, Me-säätiö, Svenska kulturfondet, Svenska litteratursällskapet. Luontokoulupäivien sponsorointi voisi myös olla varteenotettava uusi rahoitusmalli ja hyvä sponsorointikohde yrityksille.

Rakennusten kunnostuksessa mahdollisia yhteistyökumppaneita ovat myös ammattioppilaitokset.



Kuva 45. Haltialan elävään kulttuurimaisemaan kuuluu toiminnassa oleva maatala rakennuksineen.

Palveluiden tuottaminen

Helsingin kaupunki tilaa nykyisin Haltialan ja Niskalan alueen ylläpidon, maanviljelyn ja eläinten hoidon Staralta. Nykyinen palvelusopimus maatalouteen ja kotieläintilaan liittyvien palveluiden tuottamisesta umpeutuu vuonna 2022. Ennen sitä tulee määritellä, jatketaanko sopimusta Staran kanssa tai siirretäänkö palveluiden tuottaminen osittain tai kokonaan yrityksille tai muille toimijoille.

Vaihtoehdot palveluiden tuottamiselle:

Vaihtoehto 1.

Kaikki maatalouteen ja kotieläintilaan liittyvien toimintojen ja palveluiden tuottaminen säilytetään Staralla. Palvelusopimus uusitaan sen umpeutuessa 2022. Kahvila-ravintolatoimintaa Haltialassa ja uutta toimintaa Niskalassa pyörittää yritykset. Yritykset voivat järjestää opastettuja retkiä.

Vaihtoehto 2.

Peltojen viljelyyn ja ympäristön hoitoon liittyvä toiminta säilyy Staralla. Eläinten hoito ja kotieläintilan tapahtumien järjestäminen yleisölle siirtyy yrittäjälle. Kahvila-ravintolatoimintaa Haltialassa ja uutta toimintaa Niskalassa pyörittää yritykset. Yritykset voivat järjestää opastettuja retkiä.

Vaihtoehto 3.

Kaikki toiminnot ja palvelut siirretään yrityksille.

Jos palveluiden tuottamista siirretään yrityksille tai muille toimijoille, on tärkeää, että esimerkiksi pelloilla kulkevilla reiteillä liikkuminen on edelleen sallittua ja kotieläintilalla vierailu säilyy yleisölle avoimena ja ilmaisena. Tämä tulee huomioida sopimuksia laadittaessa.

Haltialaan sopivimmalta mallilta vaikuttaa vaihtoehto 2., tai vaihtoehdon 1. ja 2. välimuoto. Olisi hyvä, että viljely, maisemanhoito ja mahdollisesti myös eläinten hoito säilyisi Staran tuottamana palveluna. Yritykset tai muut toimijat voisivat tuottaa lisäksi muita palveluita alueella ja kotieläintilan yhteydessä. Stara tai muu kaupungin toimija voisi olla rakennusten vuokraaja ja alivuokralaisena olisi yrityksiä tai muita yhteisöjä.

Palveluiden kehittämiselle voidaan käyttää mallina muiden luontokeskusten ja kaupungin omistamien maatilojen toimintamalleja. Yritystoiminnan on hyvä olla monimuotoista ja hajautettua, ei esimerkiksi ai-noastaan kaupungin tilaamien palvelujen varaan no-jaavaa. Palvelut voisi tuottaa ja kytkeä esim. Helsinki-korttiin ja niitä voisi lunastaa nettikaupan kautta.

Yritykset ja yhdistykset voisivat tuottaa Haltialan ja Niskalan alueella esimerkiksi seuraavia palveluita:

- luontokoulupalvelut Helsingin ja Vantaan kaupungeille
- kuntoutuspalvelut, Green Care -toiminta
- bussikuljetus Helsingin keskustasta ja/tai Paloheinästä
- opastetut retket eri teemoilla:
 - historia
 - luonto
 - maatalous
 - ulkoilu ja liikunta, esim. opastetut melonta- ja pyöräilyretket

Kannattavan yritystoiminnan toteutumisen edellytyksenä Haltialan ja Niskalan alueella ovat:

- edullinen rakennusten kunnostus
- edulliset vuokrat yrittäjille
- helppo saavutettavuus

Esimerkkejä toimintamalleista:

Nuuksion luontokeskus Haltia

Metsähallitus omistaa Nuuksion kansallispuistossa sijaitsevan Haltian luontokeskuksen. Sen tiloja vuokraavat kaksi yritystä, joiden palveluina ovat Haltian ravintola, tilavuokraus ja markkinointi. Osa yritysten tuotosta menee omistajalle. Lisäksi luontoretkiä vetää Nuuksiossa noin 20 yrittäjää.

Skatan tila

Helsingin kaupunki omistaa Vuosaaressa sijaitsevan Skatan tilan. Sininauhaliitto vuokraa tilaa ja aloitti kotieläintilan toiminnan vuonna 2019. Sininauhaliitto järjestää tilalla kuntouttavaa Green Care -luontotoimintaa aikuisille yhteistyössä soitejärjestöjen kanssa. 4H järjestää tilalla kesäisin kotieläinpihan toimintaa ja leirejä.

Falkullan kotieläintila

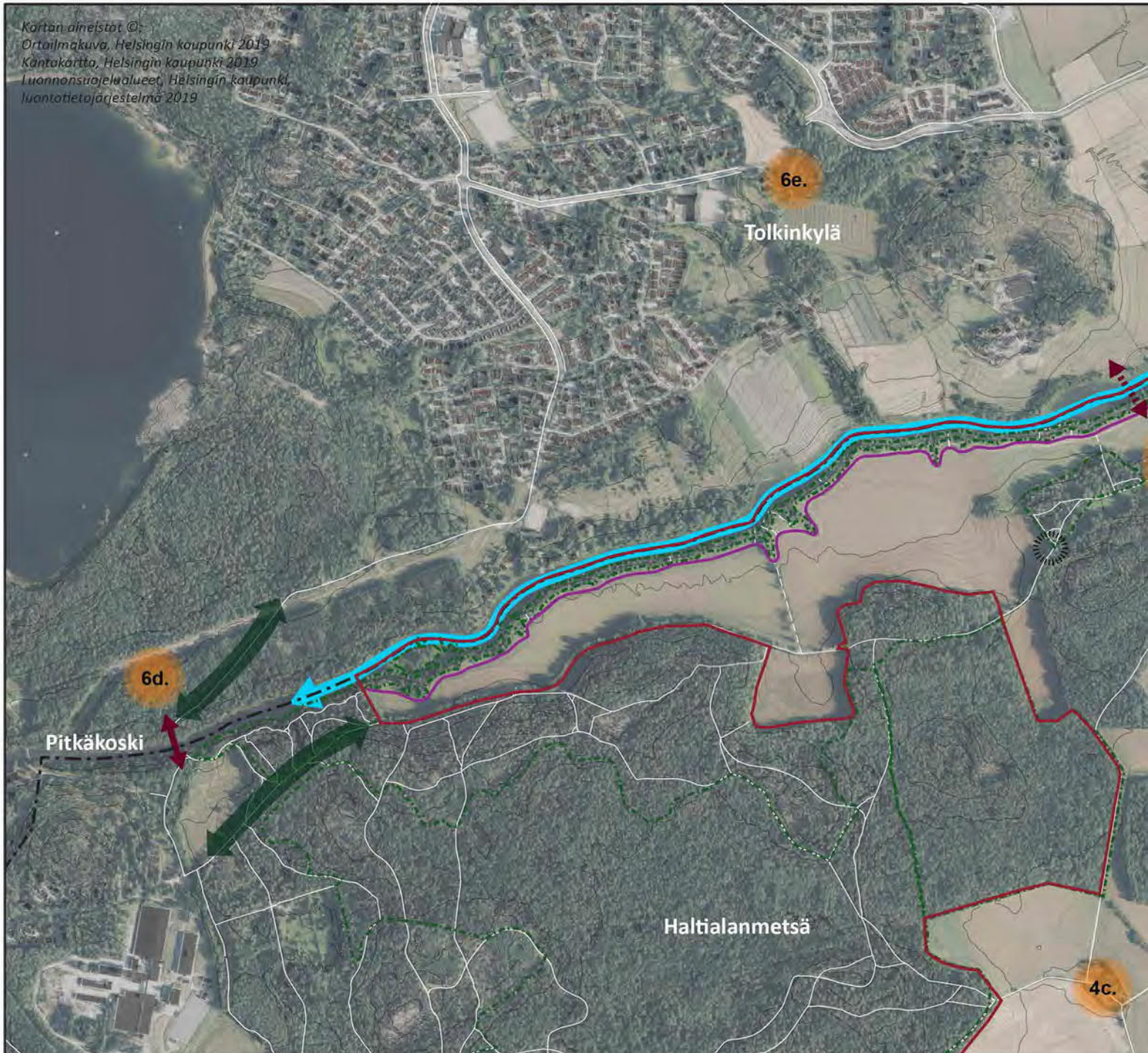
Helsingin kaupunki omistaa Tapanilassa sijaitsevan Falkullan kotieläintilan. Kaskon nuorisopalveluiden työntekijät hoitavat tilaa, sen eläimiä ja järjestävät toimintaa lapsille ja nuorille. Tilalla on avoimet ovet lähes päivittäin ja erilaisia tapahtumia. Falkullan tila on erittäin suosittu lapsiperheiden vierailukohteena. Esimerkiksi pääsiäistapahtumassa käy noin 4 000 vierailijaa päivittäin.

Luontokeskus Harakka













Harakan saari sijaitsee Etelä-Helsingissä, Kaivopuiston edustalla. KYMPin ympäristöpalveluiden ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö vastaa Harakan saaren toiminnasta. Harakan luontokeskus on ympäristökasvatuksen toiminta- ja kehittämiskeskus, joka tarjoaa ympäristökasvatuspalveluita kouluille ja päivähoidolle. Toimintaan kuuluvat suositut luontokoulupäivät. Luontokeskus on avoinna vain kesäisin, mutta saaren luontopolut ovat käytettävissä myös talvisin. Kesäkauden ohjelma sisältää maksuttomia luontoretkiä, saariseikkailuja, yleisötapahtumia, näyttelyjä ja tietoa uusiutuvan energian käytöstä ja energiamuotojen esittelyä. Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala vuokraa Harakan saaren päärakennuksessa sijaitsevia kirjasto-, ruokailu- ja auditoriotiloja. Harakan taiteilijatalossa on vuokralaisina helsinkiläisiä taiteilijoita.








Meriharjun luontotalo

Meriharjun luontotalo sijaitsee Itä-Helsingissä, Vuosaaren Uutelassa. Meriharjun luontotalo on Helsingin kaupungin nuorisoasiainkeskuksen toimipaikka, joka tarjoaa luontokouluohjelmia yhteistyössä opetusviraston kanssa helsinkiläisille koululaisille. Lisäksi järjestöt ja nuorten ryhmät voivat käyttää tiloja koulutuksiin, kokouksiin, tapahtumiin ja leireihin.



HALTIALAN JA NISKALAN HOITO- JA KEHITTÄMISSUUNNITELMA 1:12 000

-  Suunnittelualueen raja
-  Luonnonsuojelualue
-  Alueellinen kävelyn ja pyöräilyn pääyhteysuunta
-  Vantaanjoen virkistyskäytön kehittäminen ja uusi rantautumispaikka Haltialan tilakeskuksen kohdalla.
-  Joukkoliikennedyhteyden kehittäminen, vaatii asemakaavasta poikkeamisen tai asemakaavamuutoksen katkoviivoitetulla osuudella
-  Linja-auton/palvelulinjan uusi pysäkki tai kääntöpaikka
-  Oleva silta
-  Mahdollinen uuden sillan sijainti
-  Uusi ajoestepuomi
-  Rakennettava kivituhkapintainen jalankulun yhteys, leveys 3.5 m, etäisyys Kuninkaantammiestä ja Laamannintiestä 5-10 m
-  Peltopolun sisääntulo-osuuskien vahvistaminen puuhakkeella, reitin painumien kunnostaminen ojan putkitettujen osuuskien kohdalla ja reunaniityn niitto 2 x kesässä
-  Uusi puuhakkeepintainen rantapolku, leveys 1.5 m

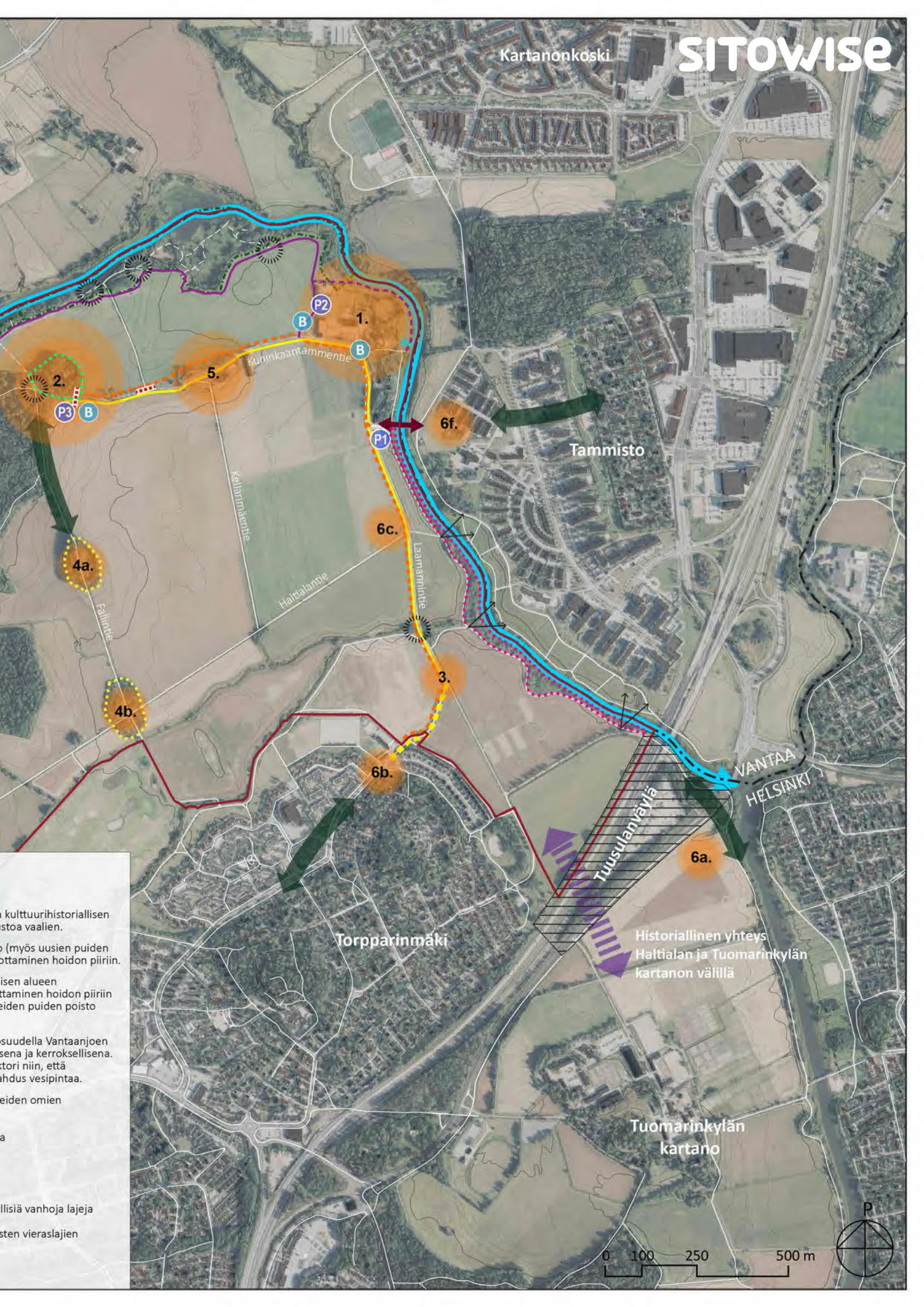
-  **1.** Haltialan tilakeskus: ympäristön jäsentely, uudet palvelut ja rakennusten kunnostus
-  **2.** Niskalan tila: ympäristön jäsentely, uudet palvelut ja rakennusten kunnostus
-  **3.** Kuninkaantammiestä ja Laamannintien uusi jalankulkureitti: eri liikennemuotojen sujuvuuden ja turvallisuuden parantaminen
-  **4.** Metsäsaarekkeet: virkistyskäytön parantaminen ja maisemanhoito
 4a. Potmäki
 4b. Tammiristeys
 4c. Momberg
-  **5.** Kellarimäki: rakennusten kunnostus ja uudet palvelut
-  **6.** Opastuksen parantaminen ja yhtenäistäminen (toteutuu muiden hankkeiden yhteydessä)
 6a: Vanhan Tuusulantie
 6b: Torpparinmäki
 6d Pitkääkoski
 6c: Alueen sisäinen kohdeopaste
 6e ja 6f: Vantaan Ylästö ja Tammisto
-  **P** Pysäköintialueet:
 P1 olevan pysäköintialueen laajennus
 P2 olevan pysäköintialueen laajennus ja linja-auton kääntöpaikka
 P3 nykyisen Niskalan pysäköintialueen korvaava uusi pysäköintialue ja linja-auton kääntöpaikka

Maisemanhoidon tavoitteet:

-  Niskalan metsäsaarekkeen hoito vanhan tilan puistometsän omaisesti, arvometsän jalopuu
-  Metsäsaarekkeiden reunavyöhykkeiden hoito (istuttaminen) ja saarekkeiden niittyalueiden o
-  Tuusulanväylän ja Vanhan Tuusulanväylän välillä kehittäminen puoliavoimena, pientareiden ottaen alueen sisääntuloreitillä kohdalla, vaurioituneen ajoradan ja kevyenliikenteen reitin välistä.
-  Tuusulanväylän ja Korkmaninpolun välisellä oja-avaruuden kasvillisuus säilytetään luonnonmukaisena. Rantaan avataan muutama kapea näkymäsekä Laamannintien suunnalta reiteiltä näkyy pilkk
-  Luonnonsuojelualueiden maisemanhoito alueen hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaisesti.
-  Säilytettävä, maisemallisesti hieno porttikohde
-  Avattavat näkymäsektorit reittien päätteenä

Maisemanhoidon tavoitteet koko alueella:

- uusissa istutuksissa käytetään alueelle tyyppiä ja lajikkeita
- kasvillisuuden joukkoon levinneiden haitallisten puuston poistoa tehostetaan



Kartanonkoski

Tammisto

Torpparinmäki

Tuomarinkylän kartano

VANTAA
HELSINKI

Tuusulanväylä

Historiallinen yhteys
Haltialan ja Tuomarinkylän
kartanon välillä

... ja kulttuurihistoriallisen
... stoa vaalien.

... (myös uusien puiden
... ottaminen hoidon piiriin.

... isen alueen
... ttaminen hoidon piiriin
... eiden puiden poisto

... suudella Vantaanjoen
... sena ja kerroksellisena.
... ttori niin, että
... hduus vesipintaa.

... eiden omien

... a

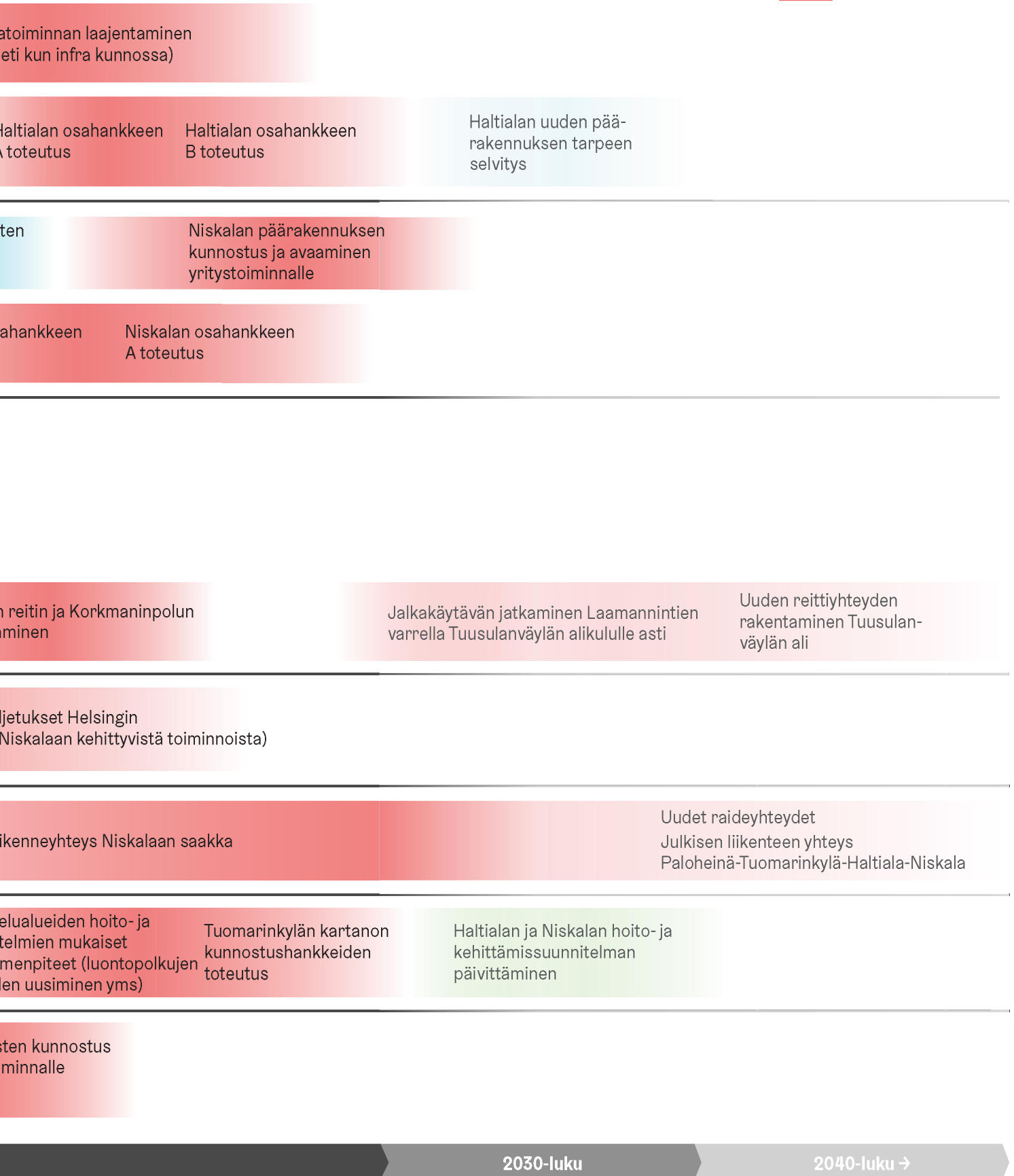
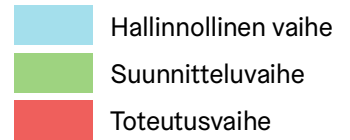
... illisiä vanhoja lajeja
... sten vieraslajien

0 100 250 500 m



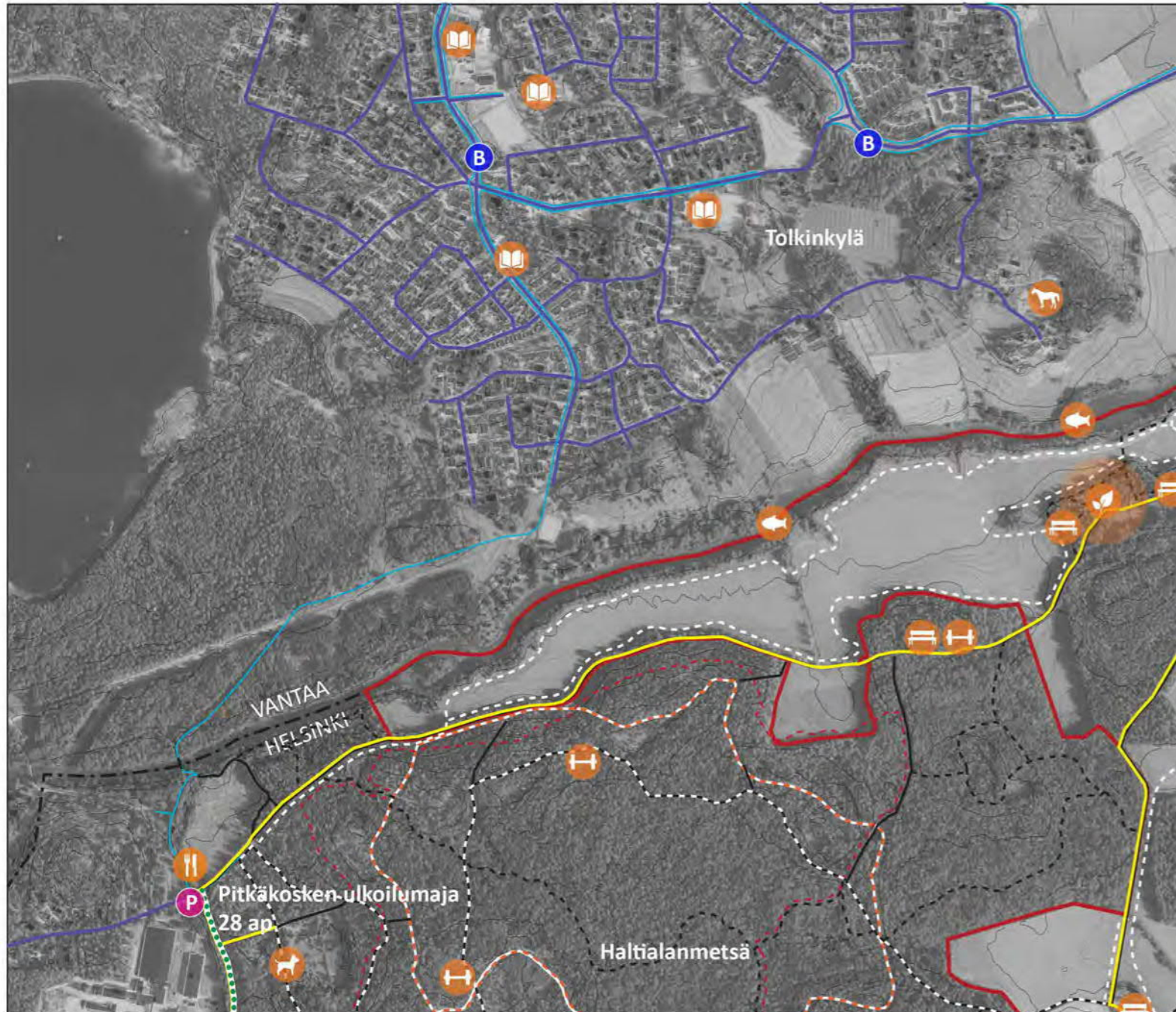
HALTIALA	Yritystoiminnan koordinointi	Palvelusopimuksen uusiminen Staran kanssa tai maatalouteen ja kotieläintilaan liittyvien palveluiden tuottamisen siirtäminen yrittäjille osittain / kokonaan		Haltialan tapahtumaympäri vuotiseksi (h)
	Rakennusten kuntokartoitus Puuston kuntokartoitus Haltialan kartanopuistossa	Maisemanhoidon toimenpiteet (puuston hoito ym)	Haltialan kartanopuiston ja pihapiirin hankkeiden ja varasto- ja eläinsuojarakennuksen kunnostuksen toteutussuunnittelu	H A
NISKALA	Hallinnolliset neuvottelut luontokoulutoiminnan aloittamiseksi	Rakennusten kuntokartoitus	Rakennuksiin liittyvän rakennuslupavaiheen suunnittelun käynnistäminen	Niskalan rakennusvuokrasopimusten purkaminen
	Puuston kuntokartoitus Niskalan pihapiirissä	Maisemanhoidon toimenpiteet (puuston hoito ym)	Niskalan pihapiirin hankkeiden toteutussuunnittelu	Niskalan os B toteutus
REITISTÖ	Peltopolun kunnostamisen toteutussuunnittelu	Peltopolun kunnostaminen		
	Keskuspuiston reitti- ja opastussuunnitelman mukaiset muutokset talvikunnossapidettäviin reitteihin ja latuihin sekä uudet opasteet	Rantareitin vanhan osuuden kunnostaminen ja uuden osuuden vahvistaminen puuhakkeella		
	Uuden jalankulun reitin ja Korkmaninpolun p-alueen toteutussuunnittelu	Kaavasta poikkeamiseen liittyvän suunnittelun käynnistäminen (Kuninkaantammentie, Laamannintie, Torpparinmäenpolku)		Uuden jalankulun p-alueen rakenta
PALVELUT	Uusien palveluiden ja luontokoulutoiminnan pienimuotoinen pilotointi käyntiin, esim. opastetut retket	Luontoyrittäjien vetämät opastetut kierrokset	Yrityksen tarjoamana palveluna bussikulusta keskustasta (tarve riippuu Haltialaan ja	
JULKINEN LIIKENNE	Neuvottelut HSL:n kanssa	Mahdollisten tulevien joukko-liikenneyhteyksien suunnittelu (HSL)		Julkinen li
LIITTYVÄT SUUNNITELMAT	Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelman toteuttaminen	Niskalan arboretumin, Ruutinkosken lehdon, Vantaanjoentörmän ja Pitkäkosken rinnelehtojen luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien päivitys	Tuomarinkylän kartanon kunnostushankkeiden toteutussuunnittelu	Luonnonsuojelun käyttösuunnitelman kunnostustöiden puurakenteid
KELLARIMÄKI	Rakennusten kuntokartoitus	Rakennuksiin liittyvän rakennuslupavaiheen suunnittelun käynnistäminen Kellarimäen pihapiirien hankkeiden toteutussuunnittelu		Kellarimäen rakennus ja avaaminen yritystoiminnaksi (kokoustila ja sauna)

Kuva 46. Tulevaisuuden aikajana.



2030-luku

2040-luku →



REITISTÖ, TOIMINNOT JA PALVELUT, TULEVAISUUS 1:12 000

- Suunnittelualueen raja
- Ajoreitti, Kuninkaantammentiellä yhdistetty ajo- ja pyöräilyreitti, myös kävely välillä Torpparinmäenpolku-Tuusulanväylä
- Kävelyreitti, pyöräily
- - - - Keskuspuiston pääreitti
- - - - Kuntoilurata, talvisin latu
- Lumetettu latu
- - - - Luontopolku
- - - - Maastopyöräreitti
- - - - Peltolatu
- Ulkoilureitti, ei talvikunnossapitoa
- - - - Ulkoilureitti, talvisin latu
- Ulkoilureitti, talvikunnossapito
- B / B Linja-autopysäkki/ uusi palvelulinjan pysäkki tai linja-auton kääntöpaikka
- P / P Pysäköintialue/ uusi pysäköintialue tai pysäköintialueen laajennus

Nykyiset toiminnot ja palvelut:

- Arboretum
- Kotieläintila
- Leikkipaikka
- Ravintola/kahvila
- Koulu/päiväkoti
- Urheilukenttä
- Ulkoliikuntapaikka
- Poimintapello

Uudet toiminnot ja palvelut:

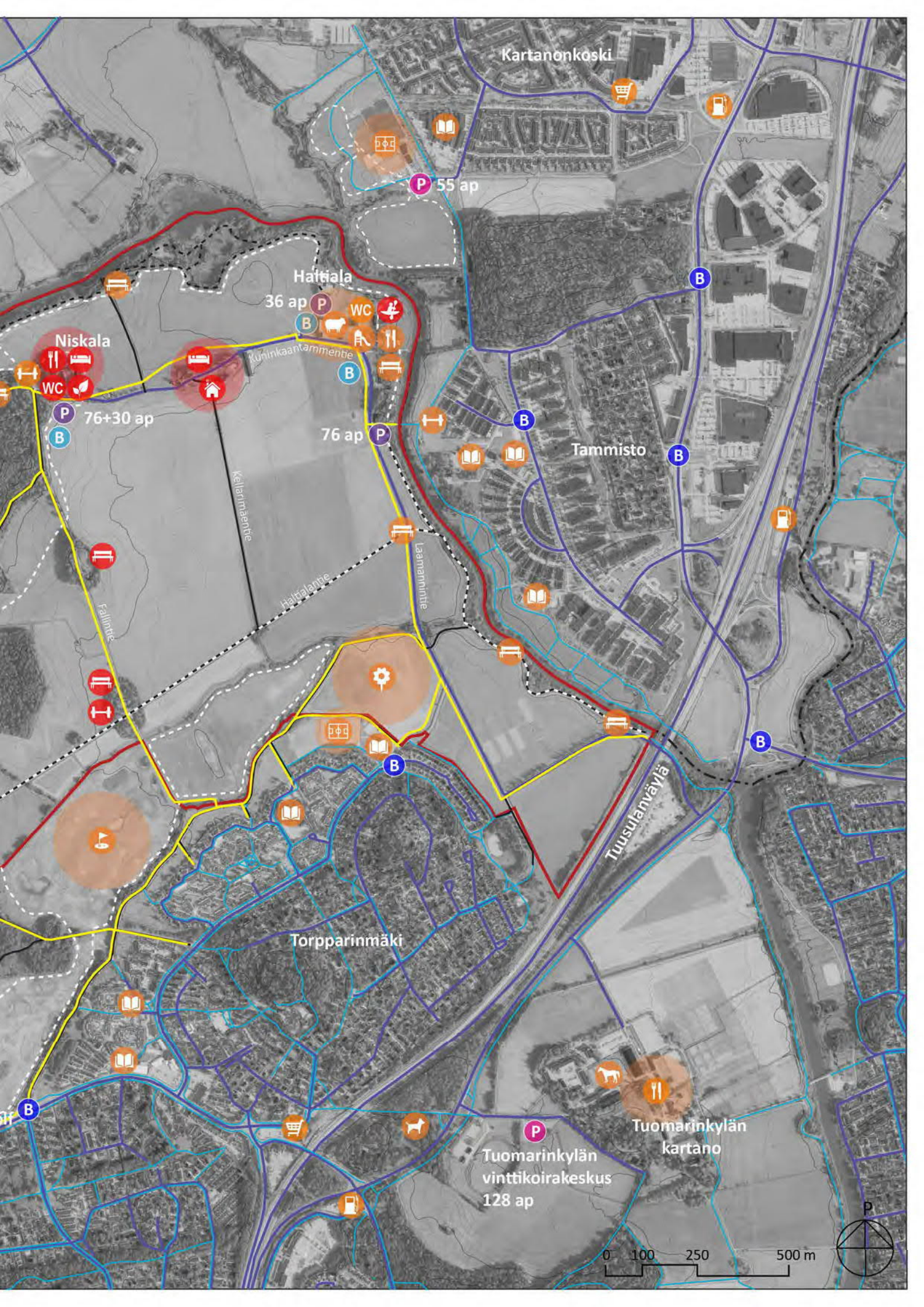
- Ympäristökasvatus
- Välinevuokraus/ rantautumislaituri
- Majoitus
- Kahvila

Kartan aineistot ©:
 Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019
 Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019
 Helsingin reitit ja ladut, Helsingin kaupunki 2019
 ja Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelma 2020
 Vantaan reitit ja ladut, Vantaan kaupunki 2019

- Golf-kenttä
- Koirapuisto
- Levähdyspaikka
- Hevostalli
- Kalastuspaikka
- Huoltoasema
- Päivittäistavara-kauppa
- Bajamaja

- Tilaussauna/tilavuokraus
- Ulkoliikuntapaikka
- Levähdyspaikka
- Leikkipaikka
- Bajamaja





Kartanonkoski

P 55 ap

Hattiala

36 ap P

Niskala

WC

76+30 ap

76 ap P

Tammisto

Torpparinmäki

Tuusulanväylä

Tuomarinkylän
vinttikoirakeskus
128 ap

Tuomarinkylän
kartano

0 100 250 500 m



3.3 Toimintojen ja palveluiden kehittäminen

3.3.1 Haltialan tila

Haltialan tila säilytetään toimivana maatilana, pellot viljelyssä, laitumet laidunkäytössä ja kotieläintilan pihapiiri yleisölle avoimena (poisluettuna huoltoajolle varatut alueet). Tilan palveluja monipuolistetaan ja toimintaa kehitetään ympärivuotiseksi. Vuodenkierron mukaan voidaan järjestää erilaisia tapahtumia, esim. Haltialan sadonkorjuu, joulukorjuu, laskiainen, pääsiäinen, juhannus jne. Pimeään vuodenaikaan tilan pihapiirissä voidaan järjestää esim. heijastinpolku ja ylläpidetty nuotiopaikka. Toiminnan järjestämisestä ja palveluiden tuottamisesta voivat vastata myös yritykset tai järjestöt, ks. luku 3.2.1 Vaihtoehdot investointien rahoittamiseen ja palveluiden tuottamiseen.

Liikenteen turvallisuutta parannetaan Haltialan tilan pihapiirissä ja Kuninkaantammentien kohdalla tilan edustalla erottamalla eri liikennemuodot toisistaan. Huoltoajoa varten erotetaan osa piha-alueesta. Samalla reittejä ja opastusta selkeytetään Haltialan tilan ja kartanopuiston kohdalla.

Tilan pihapiirin ja kahvilan kalustusta ja väliaikaisia lisärakennuksia kehitetään kartanomiljöön arvolle sopivaksi. Kahvilan vuokra-alueita voidaan harkita laajennettavaksi päärakennuksen kivijalan alueelle.

Pihapiirin katokset ja eläinten aitaukset kunnostetaan. Vanha lampola kunnostetaan yleisöystävällisemmäksi.

Tilan toimintaa voidaan jatkokehittää samalla kun tilan toimijasta ja palveluista päätetään.

Mahdollisia kehityssuuntia tilan toiminnalle:

Viljely:

- siirtyminen luomuviljelyyn
- hiiliviljely eli viljelymenetelmät, jotka lisäävät hiilen varastoitumista maaperään
- perinteisten viljelykasvien ja muinaisviljojen viljely
- poimintapeltojen lisäksi myös näyttävästi kukkivia niittyjä
- koeviljelyn jatkaminen ja yhteistyön vahvistaminen Helsingin yliopiston kanssa
- viljan myynti Helsingin kouluruokailuun

Kotieläimet:

- laiduntavien eläinten määrän lisääminen maisemanhoidon laajentamiseksi, esim. muilta tiloilta tuotavien kesälampaiden avulla tai hevosien kesälaidunnuksen lisäämisen avulla
- kaupunkilaisten sitouttaminen maiseman ja eläinten hoitoon, esim. paimenviikot, majoitus Kellarimäessä tai Niskalan aitassa
- kurssit perinnettöistä, esim. lampaan kerintä, villan kehruu, lankojen kasvivarjitys



Kuva 47. Kuvassa tilakeskuksen lampola, jossa järjestetään paljon tapahtumiin liittyvää toimintaa.



Kuva 48. Lampolan sisätiloja Haltialan joulutapahtumassa 2019.

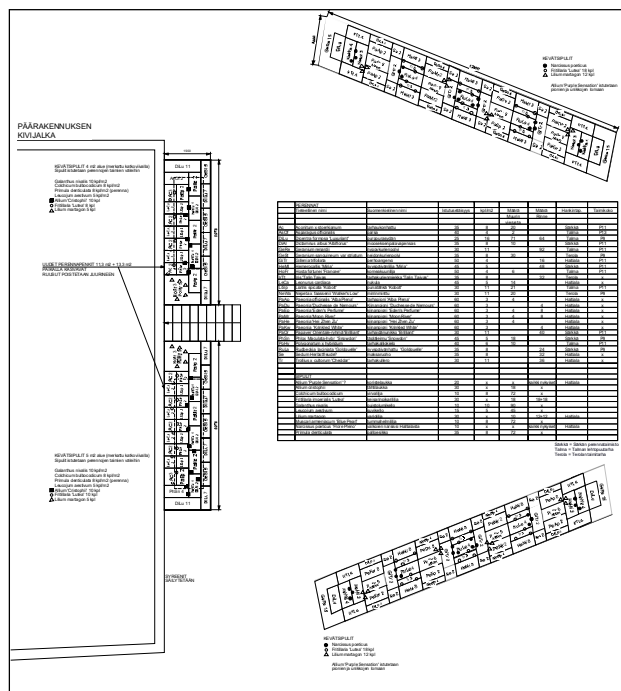
3.3.2 Haltialan kartanopuisto

Haltialan kartanon puutarhan kasvillisuus on inventoitu vuosina 1989 ja 1997. Puutarhassa on runsas lajisto vanhaa kulttuurikasvillisuutta. Erityisesti vanhat jalopuut erottuvat maisemassa. Puutarha kunnostettiin vuonna 2002. Silloin kaivettiin esiin vanhan pääraakennuksen kivijalka, kunnostettiin käytävät ja istutukset vanhoille paikoilleen.

Kartanon puutarhaa hoidetaan nykyisin hoitoluokan A2, käyttöviheralue, mukaisesti. Puutarha on pääosin hyvässä kunnossa. Uusista perennaistutuksista valmistui toteutussuunnitelma vuonna 2019. Suunnitelman mukaisia istutuksia ei ole vielä toteutettu.

Kartanon puutarhassa on maisemanhoidollisia tarpeita liittyen puuston hoitoon ja puutarhan ja ympäröivän maiseman reunavyöhykkeiden käsittelyyn. Vantaanjoen rannassa on jyrkkä raja hoidetun nurmen ja rantaniityn välillä. Kartanopuiston käytävän päätteenä oleva laituri on uusimisen tarpeessa. Tarvetta on myös uusien jalopuiden istuttamiselle.

Haltialan kartanopuiston eteläpuolella olevalla kosteikolla esiintyy harvinaista liereäsaraa. Kosteikkoalue on myös suojeltu asemakaavassa. Kosteikkoalueelle ei esitetä toimenpiteitä.



Kuva 51. Ote kartanopuiston perennaistutussuunnitelmasta.



Kuva 49. Näkymä kartanopuistosta.

3.3.3 Niskalan tila

Niskalan tilaa vuokrataan nykyisin Staran työntekijöille asuinkäyttöön. Kaupunki on myös yrittänyt viime vuosina myydä Niskalan päärakennusta, mutta sille ei ole löytynyt ostajaa. Rakennus on kunnostuksen tarpeessa. Kunnostuksen yhteydessä rakennuksen sisätiloja on mahdollista muokata yleisölle suunnattuun toimintaan sopivaksi. Ajatuksena on kunnostaa päärakennus ja vuokrata se toimijalle, joka järjestää siinä luontokoulu – ja kurssitoimintaa. Rakennuksessa ei ole vesijohtoa tai viemärintiä, joten se vaatii mittavat kunnallistekniset työt.

Helsingin luontokoulutoimintaa järjestää nykyisin vain kaksi kohdetta (Harakan saari ja Meriharjun luontotalo), joista toinen on suuntautunut päiväkotikäisiin. Kysyntää luontokoulutoiminnalle on enemmän kuin tarjontaa. Niskalan luontokoulutoimintaa voisivat ostaa Helsingin ja Vantaan koulut. Lisäksi Niskalassa vois järjestää kesäleirejä esim. lastensuojelun lapsille. Ainutlaatuisen sijaintinsa vuoksi Niskalan luontokoulussa voi oppia maataloudesta, kotieläimistä, jokiluonnosta, puulajipuistosta ja aarniometsästä. Tilan pihapiiriin voisi rakentaa aittamajoitusta myös leirikoulutoimintaa ja kesäleirejä varten.

Niskalan tilan pihapiiri on vielä 1960-luvulla ollut avoimen puistomainen ja pihapiirissä on kulkenut saarekkeen läpi useita polkureittejä. Tavoitteena on kehittää Niskalan metsäsaarekettä puistometsän tyyppiseksi. Vain pihapiirissä on tarkoitus olla nurmipintaa, muualla jalopuiden alla metsäpuutarhan ja metsänpohjan kasvillisuutta.

3.3.4 Niskalan arboretum

Niskalan arboretumin ja pihapiirin välissä oleva epävirallinen pysäköintipaikka muutetaan historiallisten tielinjojen arvolle paremmin sopivaksi ympäristöksi. Risteysaluetta selkeytetään, pysäköinti siirretään ja sen tilalle kehitetään oleskelupaikka.

Arboretumin hoito- ja käyttösuunnitelman päivitys laaditaan vuosien 2020-2021 aikana. Sen yhteydessä määritellään arboretumia koskevat toimenpiteet sekä kokoelmapolitiikka, joka ohjaa jatkossa arboretumin kasvillisuuden kehittämistä.



Kuva 50. Niskalan piharakennus.



Kuva 52. Ote Niskalan arboretumin opastaulusta



Kuva 53. Niskalan arboretumin opasteet on uusittu vuonna 2016.

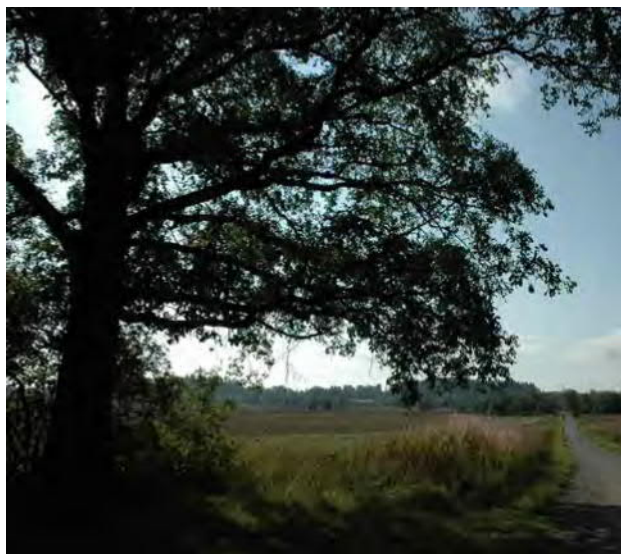
3.3.5 Metsäsaarekkeet

Vanhojen tielinjojen, nykyisten ulkoilureittien varrella ja risteyksissä sijaitsevia metsäsaarekkeita kehitetään sekä toimintojen että maisemanhoidon kannalta.

Fallintien varrella sijaitsevaa Potmäen metsäsaarekettä kehitetään toiminnallisena oleskelupaikkana ja luontoleikkiin rohkaisevana alueena, jossa voi syödä eväitä ja tarkkailla myös peltoalueen lintuja.

Haltialantien ja Fallintien risteyksessä sijaitsevaa tammiristeystä kehitetään puistomaisena kohtauspaikkana. Nykyistä puistomaista puustoa harvennetaan harkiten ja reunavyöhykkeitä siistitään. Puiden lomaan sijoitetaan oleskelupaikka ja ulkokuntoilupiste.

Mombergin metsäsaarekettä siistitään ja kehitetään hakamaiseksi. Nykyinen lantala säilyy saarekkeen yhteydessä. Uusia toimintoja ei sijoiteta saarekkeeseen.



Kuva 54. Potmäen metsäsaarekkeen laidalla kasvaa komea tammi.



Kuva 55. Tammiristeys on luonteeltaan puistomainen.



Kuva 56. Mombergin lantala säilyy maatalouskäytössä.

3.4 Saavutettavuuden ja reittien kehittäminen

Saavutettavuutta parannetaan mahdollistamalla uusi palvelulinja ja tilauskuljetusten käänköpaikka. Liikenteen turvallisuutta parannetaan eriyttämällä eri liikennemuodot toisistaan ja selkiyttämällä pysäköintialueita. Samalla ohjataan kulutusta kehittämällä opastusta ja reittejä selkeämmäksi.

3.4.1 Kävely, pyöräily ja hiihto

Kävely- pyöräily- ja hiihtoreittejä sekä reittien opastusta kehitetään Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelman 2020 mukaisesti.

- Kuninkaantammieltä Pitkälkoskelle jatkuva reitti muutetaan talvikunnossapidettäväksi kävely- ja pyöräilyreitiksi.
- Hiihtolatu siirtyy Kuninkaantammieltä pellon puolelle.
- Niskalasta Torpparinmäkeen muutetaan kaksi reittiä talvisin auruiksi.

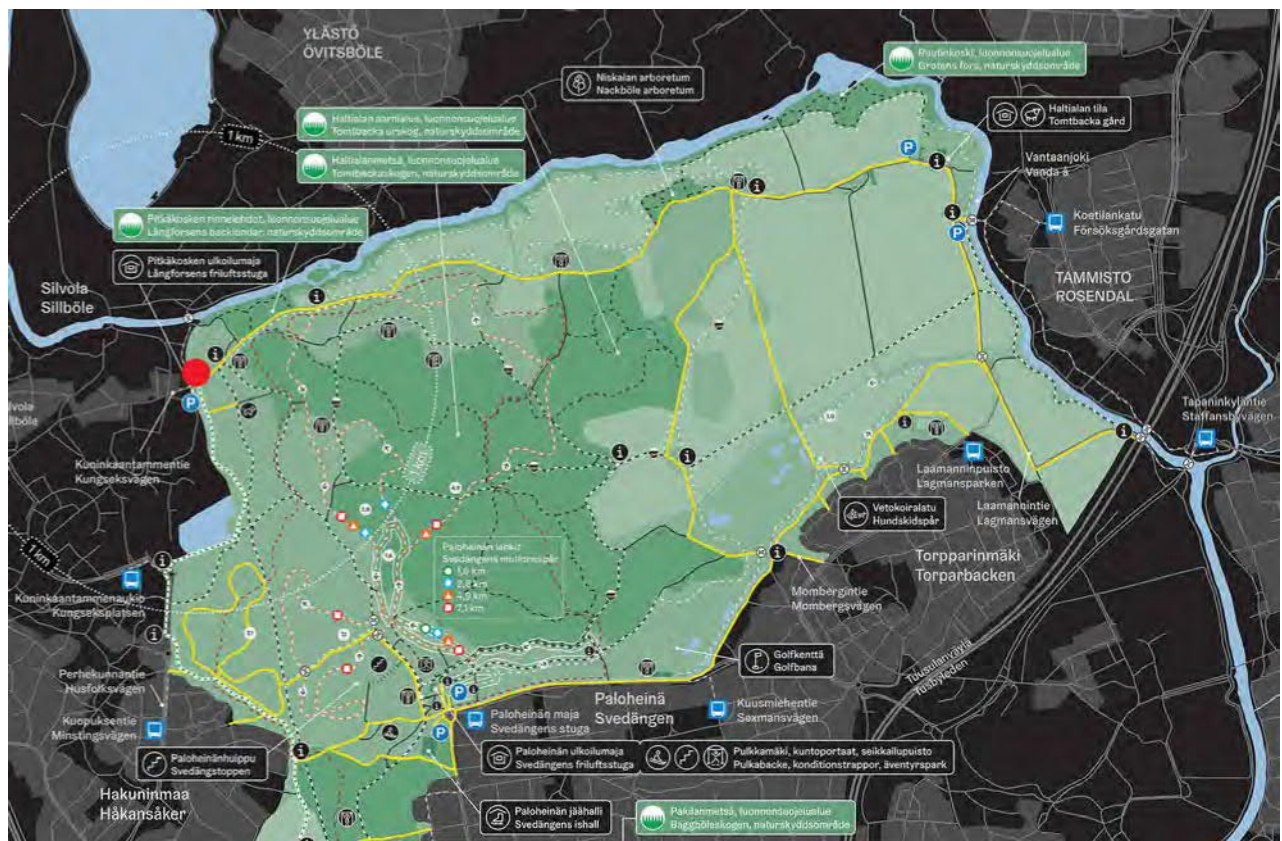
Suunnittelualueen jalankulun ja pyöräilyn reittejä parannetaan ja sujuvoitetaan lisäksi tämän suunnitelman mukaisilla hankkeilla. Kuninkaantammen ja Laamannintien varteen osoitetaan uusi jalankulkureitti. Näin liikennemuodot eivät sekoitu ja alueesta tulee turvallisempi. Helsingin yleissuunnitelmassa (2012) on linjattu, että peltojen alueelle ei rakenneta

uusia reittejä, mutta tässä yhteydessä se nähdään alueen turvallisuuden ja käytettävyyden kannalta tarpeellisenä.

Haltialan tilan pihapiirissä kävely ja pyöräily erotetaan maatalouden huoltoliikenteestä ja ajoneuvoliikenteestä. Uudella latuosuudella mahdollistetaan latuyhteys Haltialan tilan pihalle asti ja kahvilalle sekä Niskalan että Korkmaninpolun suunnasta.

Haltialan ja Niskalan alueella myös baana sovitaan historialliseen kulttuurimaisemaan sopivaksi ja historialliseen tielinjaukseen puututaan mahdollisimman vähäisillä muutoksilla. Tässä suunnitelmassa ei osoiteta suuria muutostoimenpiteitä pyöräilyreitteihin. Pyöräilyreitti säilyy pääosin nykyisellään Laamannintielle ja Kuninkaantammiellä, risteysalueita selkeytetään. Pyöräily muuttuu sujuvammaksi kävelyn siirtymässä pois ajoradalta omalle reitilleen ja ladun siirto pellolle mahdollistaa myös pyöräilyn talvikäytön. Pyöräpaikkoja lisätään sekä Haltialan pihapiiriin että Niskalan kohdalle. Haltialan tai Niskalan pihapiiriin voidaan myös sijoittaa pyörän huoltopiste.

Ruutinkosken luonnonsuojelualueella pyöräily on kielletty herkän ympäristön suojelemiseksi. Luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmaa uusittaessa tulee huomioida pyöräilyyn liittyvien opasteiden selkeys ja mahdollisten puomien tai muiden pyöräilyä ra-



Kuva 57. Ote Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelmasta 2020. (Lähde: Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelma 2020; Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.)

joittavien rakenteiden tarve.

Pidemmän aikavälin tavoitteena Helsingin kaupunkipyöräverkostoa voisi laajentaa lähemmäs Haltialaa. Nykyisin lähin kaupunkipyöräpiste on Helsingin puolella muutaman kilometrin päässä Pakilassa ja Vantaan puolella noin puolen kilometrin päässä Tammistossa.

Pidemmän aikavälin kävelyn ja pyöräilyn kehitystavoitteena on uusi kävelysilta Vantaanjoen yli. Tätä suunnitelmaa laadittaessa on tutkittu vaihtoehtoisia sijainteja uudelle sillalle. Silta olisi hyvä sijoittaa asemakaavasta poiketen Niskalan kohdalle, jotta se palvelisi Niskalan tulevaa käyttöä ja ohjaisi kulkua Vantaan ja Paloheinän välillä Fallintielle eikä Haltialanmetsään. Uusi silta parantaisi virkistysyhteyksiä Haltialan, Niskalan ja Vantaan Tolkinkylän sekä Ylästön välillä. Näin Vantaanjoen ympäristöön olisi mahdollista muodostaa monipuolisempi, uusia ympyräreittejä sisältävä reittiverkosto, joka palvelisi molempien kaupunkien asukkaita. Uuden siltayhteyden suunnittelussa ja mahdollisessa rakentamisessa tehdään yhteistyötä Vantaan kaupungin kanssa. Jos uuden sillan suunnittelu etenee, on syytä laatia arvioida sen vaikutukset ympäröiviin luonnonsuojelualueisiin ja maisemaan.



Kuva 58. Ruutinkosken suuntaan vievä polku on kulunut kovassa käytössä mutaiseksi.



Kuva 59. Vanhat peltotiet toimivat nykyisin ulkoilureitteinä. Kuvassa Haltialantien pitkä suora.

3.4.2 Joukkoliikenne

Alueen saavutettavuutta parannetaan pitkällä aikavälillä mahdollistamalla asemakaavamuutoksella ja kääntöpaikkojen rakentamisella uusi palvelulinja (mahdollisesti robottibussi) nykyiseltä Torpparinmäen pysäkiltä Haltialaan ja Niskalaan. Lyhyemmällä noin 5-10 vuoden aikavälillä palvelulinja voitaisiin osoittaa kulkemaan reittiä Torpparinmäki - Haltialan tila - Niskalan tila. Pidemmän aikavälin (n. 20-30 vuoden aikajänteellä) tavoitteena voisi olla mahdollisesti ottaa alueelle palvelulinjan yhteys Tuusulanväylän pikaraitiotielinjauksen pysäkiltä, esim. Tuomarinkylästä tai Tammistosta, jos raitiotie tulee toteutukseen.

Pitkällä aikavälillä pikaraitiotiehankkeet tulevat parantamaan alueen saavutettavuutta. Jo rakenteilla olevan Raide-Jokerin lähimmiltä pysäkeiltä on Haltialaan n. 5 km. Myöhemmin rakennettavan Raide-Jokeri 2:n pysäkiltä Paloheinästä matkaa olisi n. 2,5 km, samoin kuin Tuusulanväylän pikaraitiotieltä.

3.4.3 Ajoneuvoliikenne ja pysäköinti

Suunnittelualueen sisällä olevat pysäköintialueet (Korkmaninpolun vieressä, Haltialan kotieläintilan takana ja Niskalassa) jäsenellään uudestaan. Suunnitelluilla, selkeästi jäsenellyillä pysäköintialueilla korvataan epävirallista (ja luontoa kuluttavaa) pysäköintiä ja ylläpidetään alueen arvokasta ilmettä. Pysäköintialueiden uudelleenjärjestelyllä varaudutaan ulkoilun ruuhka-aikojen, tapahtumien ja hiihtosesongin aiheuttamiin kysyntäpiikkeihin. Samalla pysäköintialueille ja pihapiireihin lisätään paikat invapysäköinnille. Pysäköinti sovitetaan huolellisesti alueen arvokkaaseen kulttuurimaisemaan.

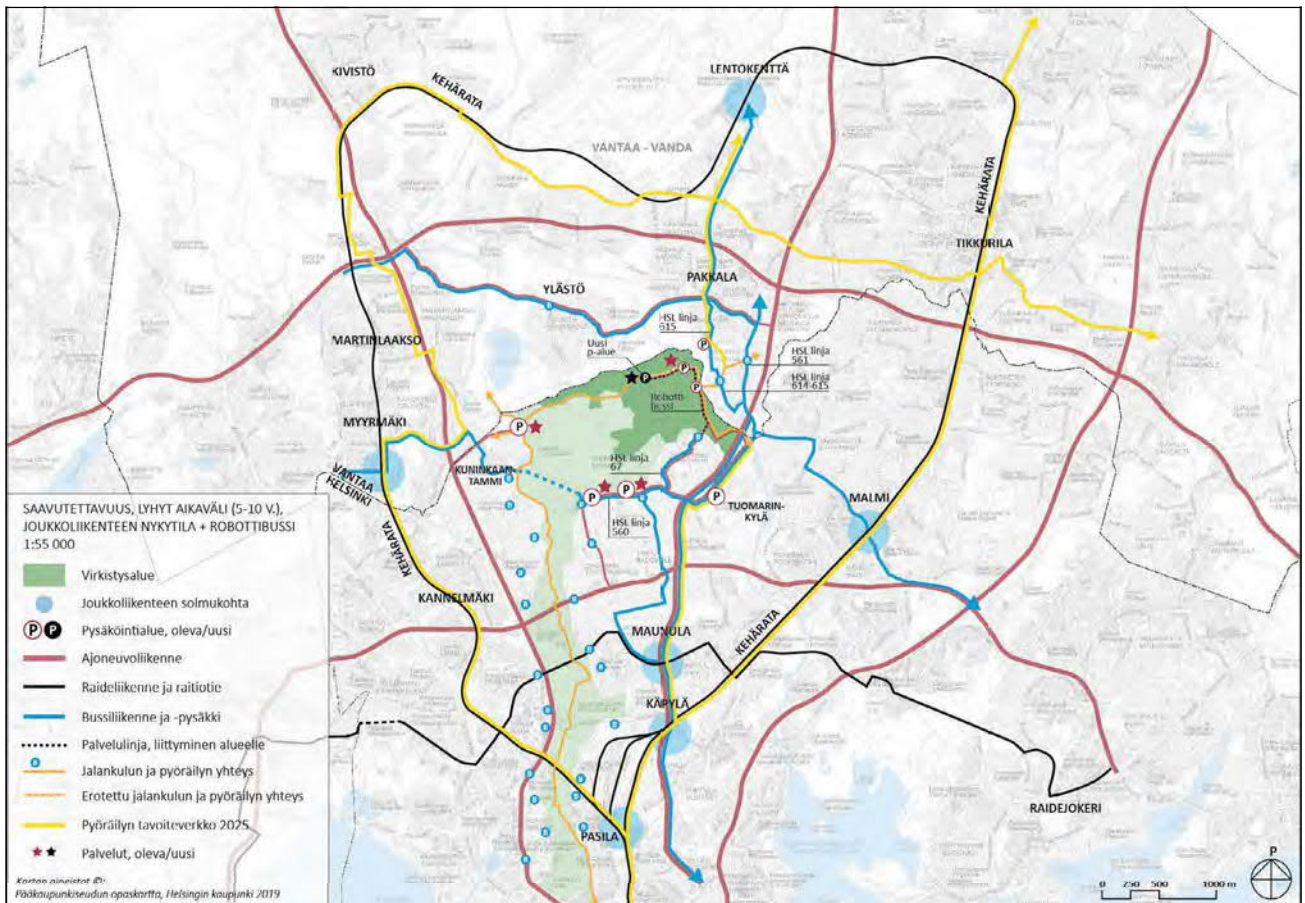
Nykyiset alueen lähiympäristössä olevat pysäköintialueet (Pitkäkösken ulkoilumajalla, Paloheinän majalla, Paloheinän golfkentällä, Tuomarinkylän vinttikoirakeskuksella ja Kartanonkosken liikuntapuistossa) palvelevat myös Haltialan ja Niskalan alueiden kävijöitä. Vantaan puolelle Ylästään rakentunee myös uusi pienehkö pysäköintialue, joka palvelee aluetta etenkin, jos uusi siltayhteys Vantaanjoen yli rakennetaan Niskalan läheisyyteen.



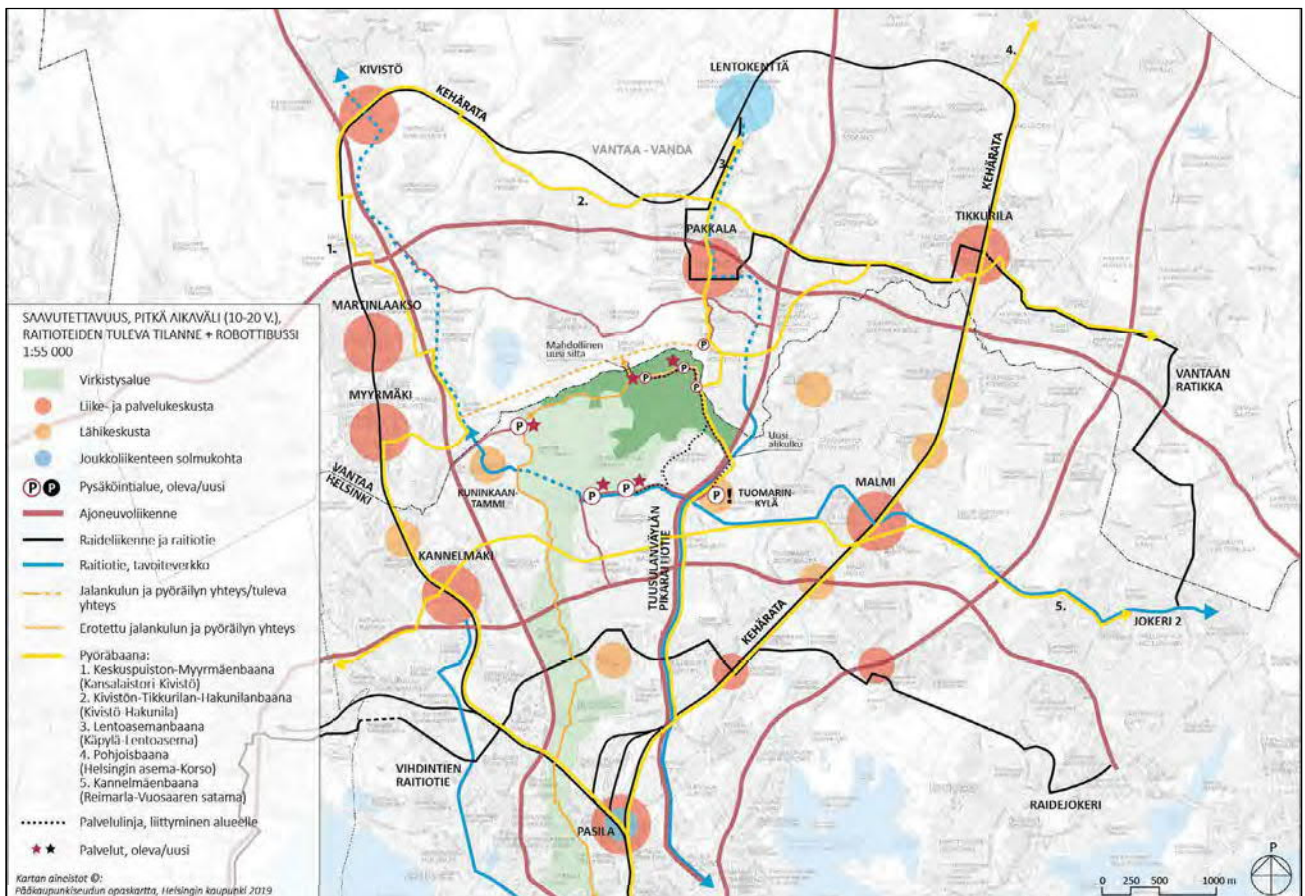
Kuva 60. Kuninkaantammentiellä on nykyisellään ahdasta, kun samalla reitillä liikkuvat kävelijät, pyöräilijät, autot ja maatalouskoneet.



Kuva 61. Haltialan tilan pihapiirissä vierailijoiden kävelyreittejä ei ole eroteltu maatalouden huoltoliikenteestä.



Kuva 62. Saavutettavuus lyhyellä aikavälillä.



Kuva 63. Saavutettavuus pitkällä aikavälillä.

RAKENNUSTEN NYKYISET KÄYTTÖTARKOITUKSET 1:3000

- Suunnittelualueen raja
- Asemakaavassa suojeltu rakennus
- Haltialan kartanon vanhan päärakennuksen kivijalka
- Rakennus/katos
- Yleisölle avoin/osittain avoin rakennus
- Maatalouskäytössä oleva rakennus
- Yksityisessä käytössä oleva rakennus

Rakennusten nykyiset käyttötarkoitukset:

1. Talousrakennus
2. Niskalan tilan päärakennus
3. Talousrakennus
4. Puuliiteri
5. Asuinrakennus
6. Kuivaamo
7. Vanha kanala ja WC:t
8. Sauna
9. Kellarimäen lato

10. Riihi
11. Konesuoja, verstaas ja avokatos
12. Varasto ja eläintarhat
13. Lampola, pihatto, sosiaalityö
14. Asuinrakennus
15. Puuliiteri
16. Sauna
17. Varastot ja sähköpääkeskus
18. Kahvila, entinen asuinrakennus
19. Asuinrakennus
20. Puuliiteri
21. Kuusihäkki, lato, varastot ja katos

Kartan aineistot ©:

Ortoilmakuva, Helsingin kaupunki 2019

Kantakartta, Helsingin kaupunki 2019

Kaavassa suojellut rakennukset, Helsingin kaupunki



MUUTTUVAT KÄYTTÖTARKOITUKSET 1:3000

Rakennusten muuttuvat käyttötarkoitukset:

1. Kahvila/hiihtomaja
2. Luontokoulu/matkailu/majoitus
3. Luontokoulu/matkailu/majoitus
5. Majoitus
8. Vuokrattava sauna
16. Vuokrattava sauna
17. Luontomatkailun tukipiste /välinevuokraus



3.5 Rakennusten käytön kehittäminen

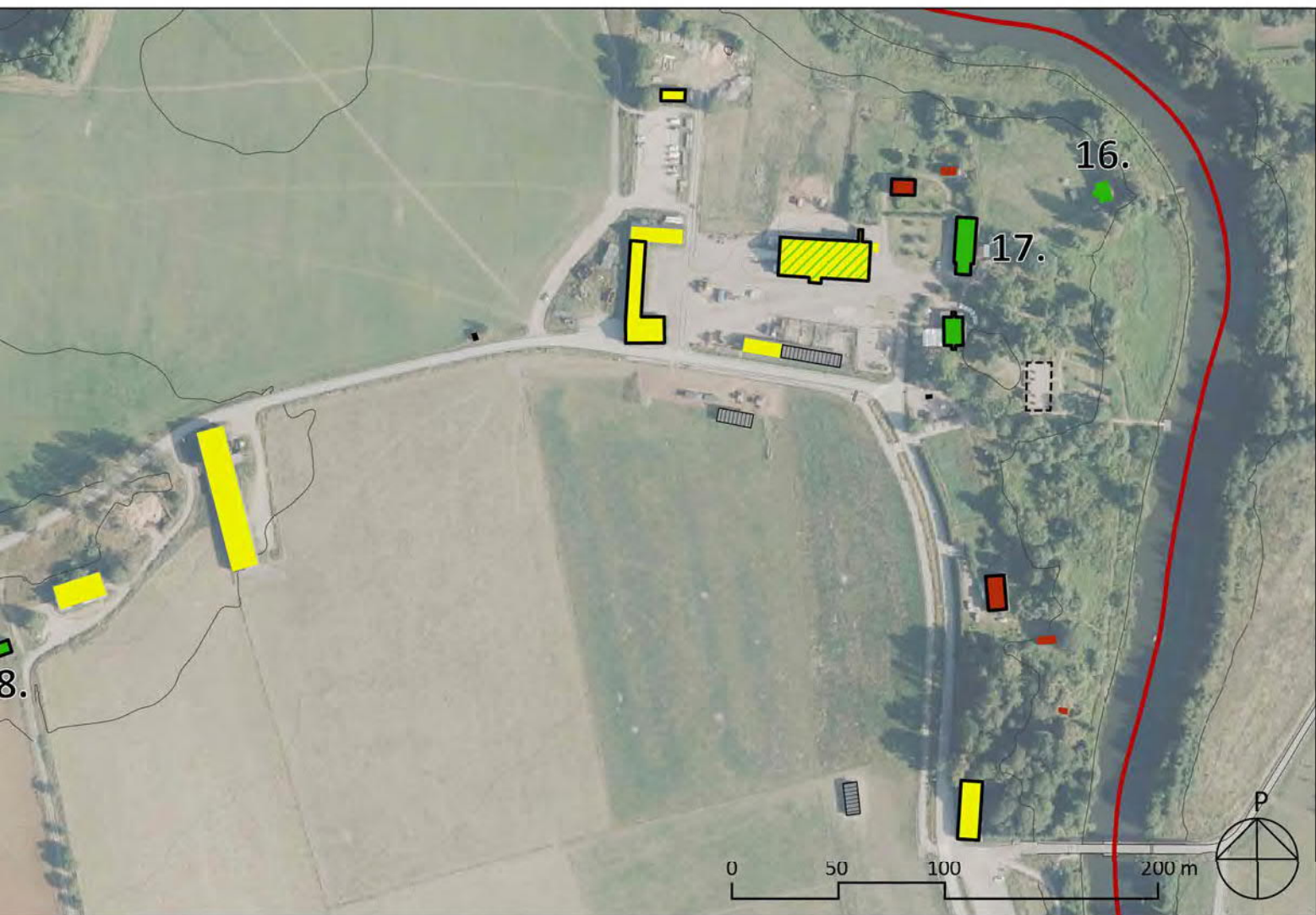
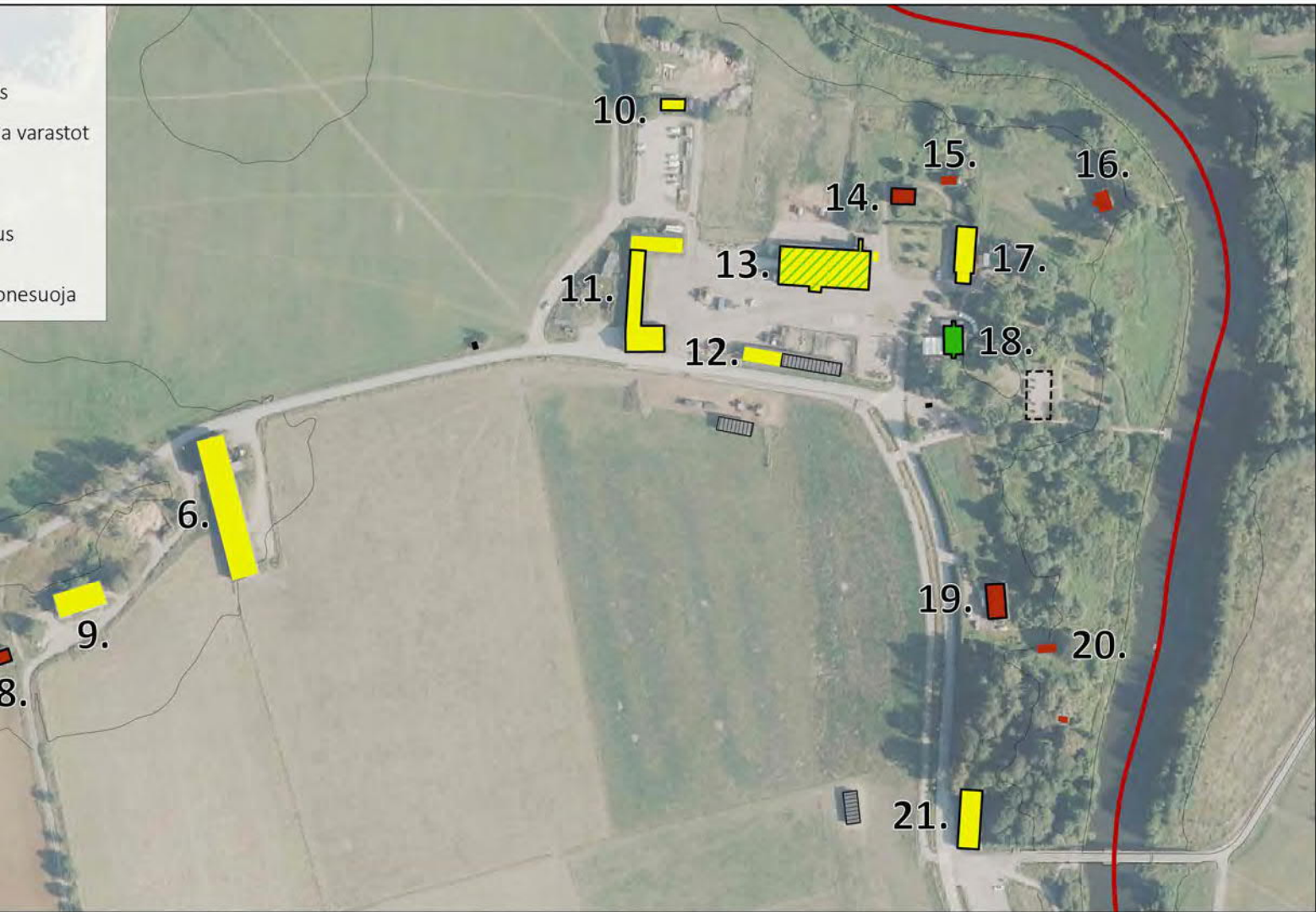
Kaikki suunnittelualueella olevat rakennukset ovat Helsingin kaupungin omistuksessa. Osaa rakennuksista vuokrataan nykyisin asuinkäyttöön. Suunnittelualueella sijaitsee useita maatalo-, palvelu- ja asuinkäytössä olevia rakennuksia.

Asemakaavalla suojeltuja rakennuksia sijaitsee Niskalan, Kellarimäen ja Haltialan alueilla.

Tässä suunnitelmassa ehdotetaan osalle rakennuksista uutta käyttöä. Toiminnan kehittämisen myötä Niskalan päärakennus, aitta ja talousrakennus avataan yleisölle luontokoulutoimintaa varten. Kellarimäen asuinrakennus, kanala, huussit ja

sauna muutetaan yleisölle avoimeen käyttöön. Haltialan pihapiirissä yksi talousrakennus (jossa nykyisin varasto ja sähköpääkeskus) otetaan osittain avoimeen käyttöön välinevuokrausta varten.

Pidemmällä aikavälillä on myös mahdollista rakentaa Haltialan vanhan päärakennuksen kivijalan kohdalle uusi rakennus.



3.6 Maisemanhoito

Suunnittelualueen luonnonhoidon piirissä olevien alueiden maisemanhoitoon liittyviä asioita käsitellään myös Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon suunnitelmassa. Luonnosvaiheessa olevassa suunnitelmassa on määriteltä myös alueen uudet hoitoluokat.

Toimenpiteet

- Haltialan ja Niskalan pellot säilytetään viljelyssä. Tienvarsien pientareita ja pelto-ojien alueita hoidetaan niittämällä.
- Haltialan laidunalueet sekä Kuninkaantammentien eteläpuolella että Ruutinkosken rantalaitumilla säilytetään laidunnettuina.
- Kellarimäen arvoniityn hoitoa jatketaan hoitosuunnitelman mukaisesti.
- Haltialan kartanopuiston reunavyöhykkeen hoito, jyrkän siirtymän pehmentäminen.
- Niskalan metsäsaarekkeen hoito vanhan tilan kulttuurihistoriallisen puistometsän omaisesti, arvometsän jalopuustoa vaalien.
- Kuninkaantammentien varren puustoa hoidetaan puukujanteena Haltialasta Niskalaan
- Metsäsaarekkeiden reunavyöhykkeiden hoito (myös uusien puiden istuttaminen) ja saarekkeiden niittyalueiden ottaminen hoidon piiriin.
- Tuusulanväylän ja Vanhan Tuusulantien välisen alueen kehittäminen puoliavoimena, pientareiden ottaminen hoidon piiriin alueen sisääntuloreitillä kohdalla, vaurioituneiden puiden poisto ajoradan ja kevyenliikenteen reitin välistä.
- Tuusulanväylän ja Korkmaninpolun välisellä osuudella Vantaanjoen varren kasvillisuus säilytetään luonnonmukaisena ja kerroksellisenä. Rantaan avataan muutama kapea näkymäsektori niin, että Laamannintien suunnalta reiteiltä näkyy pilkahuus vesipintaa.
- Kasvillisuuden joukkoon levinneiden haitallisten vieraslajien poistoa tehostetaan sekä vuosittaisena toimenpiteenä.
- Peltopolun ympäristö eli peltojen suojavyöhyke niitetään kaksi kertaa kesässä, jotta sen käyttö virkistysreitteinä helpottuu.

Kasvillisuus

- Yksittäisiä puita kaadettaessa voidaan jättää lahopuuta paikalle maatumään. Erityisesti vanhojen jalopuiden lahoavaa puuainesta on jätettävä alueelle. Runkojen sijoittelu harkittava tapauskohtaisesti.
- Vanhoja pensasaidanteita ei alasleikata vaan hoidetaan poistamalla vanhimpia oksia.
- Uusissa istutuksissa käytetään alueelle tyypillisiä vanhoja lajeja ja lajikkeita.
- Niskalan arboretumille määritellään sen hoito- ja käyttösuunnitelmassa arboretumin kokoomapolitiikka.



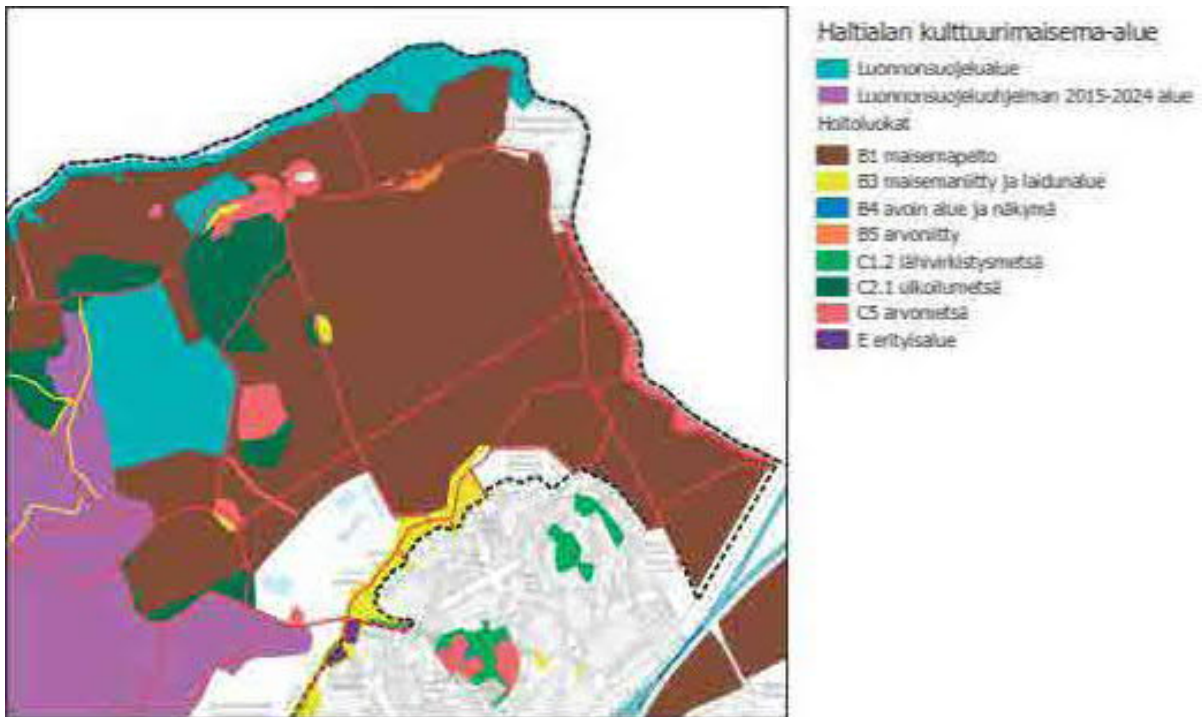
Kuva 64. Pitkät avoimet näkymät peltoaukeiden yli ovat alueelle tyypillisiä.



Kuva 65. Metsät muodostavat maisemalle reunat peltoaukeiden laidoilla.



Kuva 66. Avointen ja sulkeutuneita maisematilojen siirtymäkohtiin muodostuu maisemallisesti hienoja, säilytettäviä porttikohtia.



Kuva 67. Kuva Haltialan ja Niskalan alueen hoitoluokkakartta, Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma 2018-2032 (luonnos). Niskalan metsäsaarekkeen kohdalla hoitoluokkaa muutetaan ulkoilu- ja virkistysmetsästä arvometsäksi. Potmäen metsäsaarekkeen sisällä oleva niittyalue muutetaan ulkoilu- ja virkistysmetsästä maisemaniityksi.



Kuva 68. Maisemanhoidon toimenpiteillä voidaan avata myös hienovaraisia näkymiä Vantaanjoelle luonnonsuojelualueen ulkopuolella.

3.7 Uudet rakenteet ja kalusteet, opastuksen ja valaistuksen kehittäminen

Suunnittelualueella on tällä hetkellä kirjava valikoima eri mallisia kalusteita. Opastus on epäyhtenäistä ja ränsistynyttä. Opastuksen yhtenäisyydestä ja reitistön sujuvuudesta huolehditaan niin, että esim. Korkmaninpolulta tultaessa on helppo löytää sekä Haltialan tilalle että sen ohi Ruutinkosken ja Pitkäkosken suuntaan sekä Niskalaan.

Haltialan ja Niskalan sekä Haltialantien ja Laamannintien risteyksessä sijaitsevat vanhat pääopasteet uusitaan. Uudet pääopasteet sijoitetaan sisään tuloreittien yhteyteen ja pihapiirin keskeiselle paikalle. Keskuspuiston opasteet sijoitetaan Keskuspuiston opastussuunnitelman 2020 mukaisesti. Laamannintien risteykseen on tulossa viitoitus. A-kartat sijoittuvat eteläisen P-alueen reunaan ja Haltialan pihapiiriin sekä Niskalaan.

Pintamateriaalina Kuninkaantammentielle ja Laamannintielle säilyy asfaltti. Asfalttia uusitaan Haltialan tilan edustalla, kun suojatiet korotetaan ja palvelulinjan pysäkit rakennetaan. Kevyen liikenteen reiteillä pintamateriaali on kivituhka. Kiveyksiä ja reunakivien käyttöä vältetään.

Metsäsaarekkeiden ja peltopolun uusia levähdys- ja oleskelupaikkoja varustetaan penkein ja penkki-pöytäryhmin. Uusia paikkoja penkeille tulee peltopolun yhteyteen. Uusia oleskelupaikkoja tulee metsäsaarekkeiden yhteyteen ja Niskalan nykyisen, epävirallisen pysäköintipaikan kohdalle.

Rantaan johtavat puuportaat ja tasanteet kunnostetaan luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien mukaan.

Oleskelualueiden katokset ja kuivakäymälät uusitaan yhtenäisiksi ja suunnitellaan arvokkaaseen kulttuurimaisemaan sopiviksi. Haltialantien ja Laamannintien risteyksessä oleva katos uusitaan ja Niskalan uudelle oleskelualueelle rakennetaan uusi katos. Haltialan ja Niskalan nykyiset kuivakäymälät poistetaan käytöstä, ja alueille rakennetaan Helsinki-huussi -mallin mukaiset uudet kuivakäymälät.



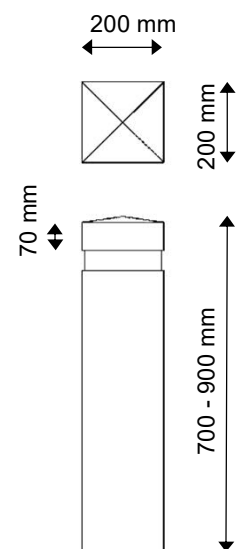
Kuva 69. Kaupunkikalusteohjeen kalustemalli D 5 HKI Metsäpenkki.

Nykyisiä kalusteita vaihdetaan hankkeiden yhteydessä ja uusimistarpeen mukaan yhtenäisiksi, uusien mallien mukaisiksi:

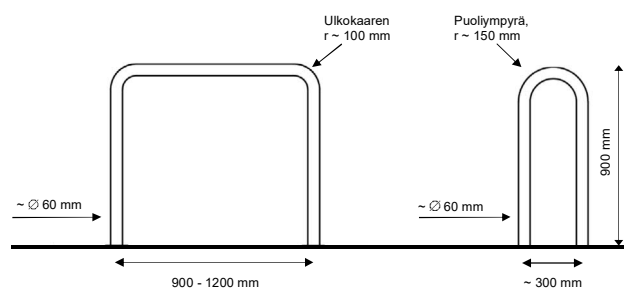
- penkit ja penkki-pöytäryhmät pihapiireissä
- penkit ja penkki-pöytäryhmät reittien varrella
- jäteastiat
- pyörätelineet
- puistovalaisin
- pollarit
- aita tyypit



Kuva 70. Lehtovuori CitySolar prässäävä jätteastia. (Lähde: Lehtovuori Oy.)



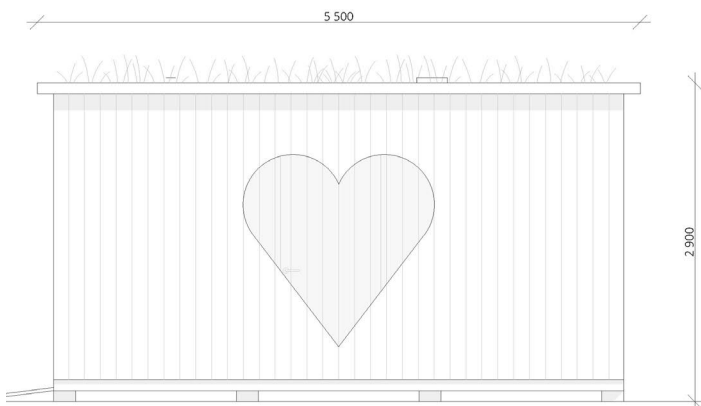
Kuva 71. Kaupunkikalusteohjeen kalustemalli B 7 puupollari.



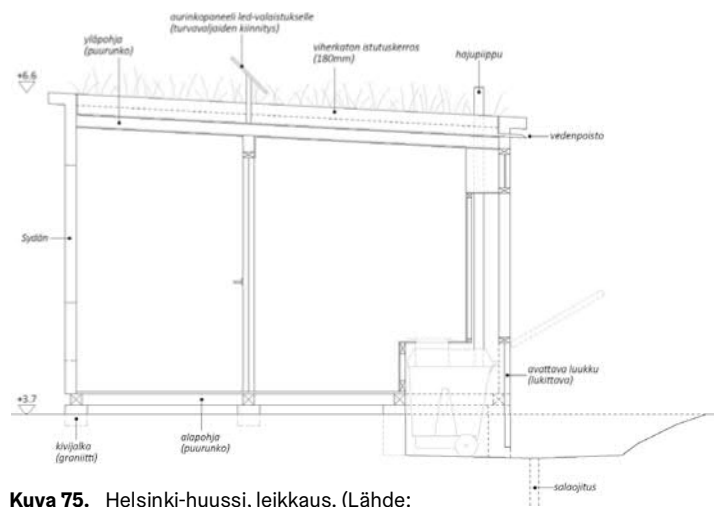
Kuva 72. Kaupunkikalusteohjeen kalustemalli G 1 kaariteline, leveä ja kapea.



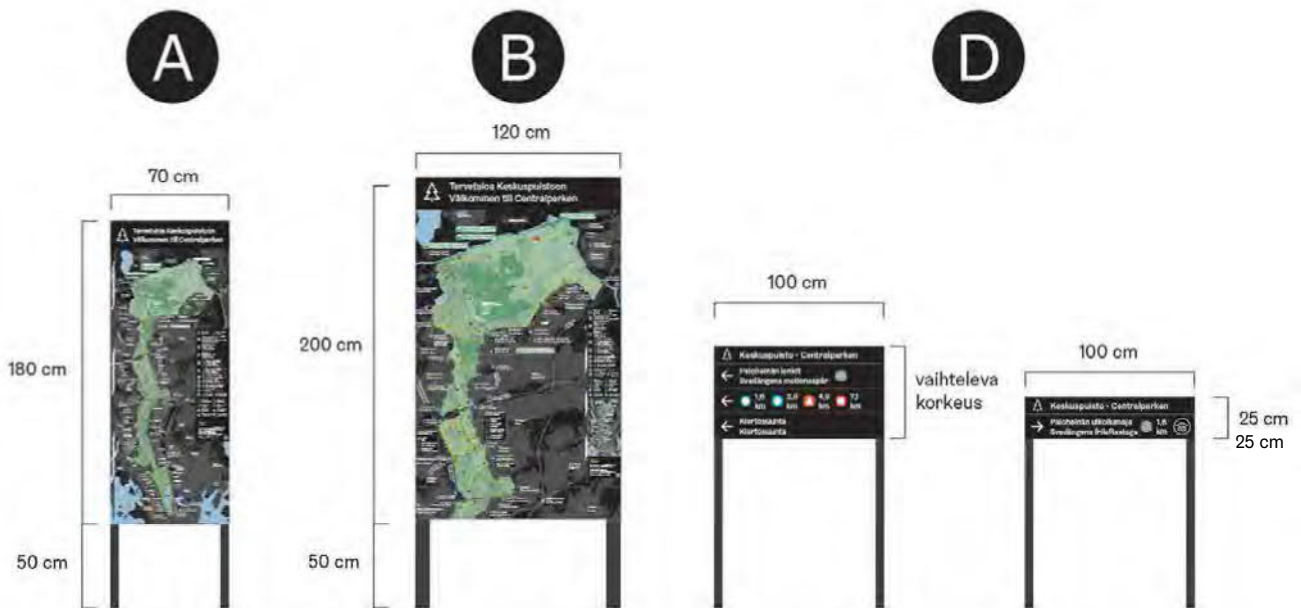
Kuva 73. Pihapiireihin sopiviksi penkeiksi ja penkki-pöytäyhdeksi ehdotetaan Byarums Brukin Lessebo-mallin kalusteita. (Lähde: Byarums Bruk.)



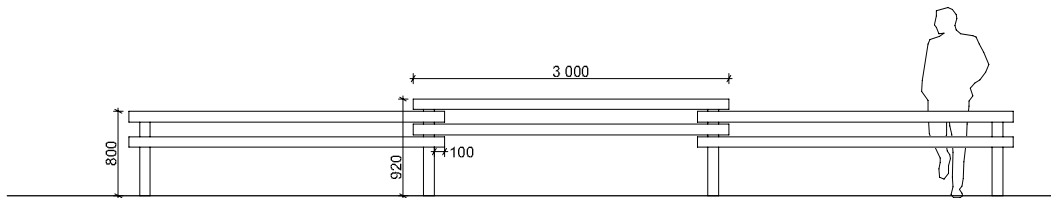
Kuva 74. Helsingin ulkoilualueita varten suunniteltu uusi huusimalli: Helsinki-huuski. Julkisivukuva. (Lähde: Arkkitehdit NRT.)



Kuva 75. Helsinki-huuski, leikkaus. (Lähde: Arkkitehdit NRT.)

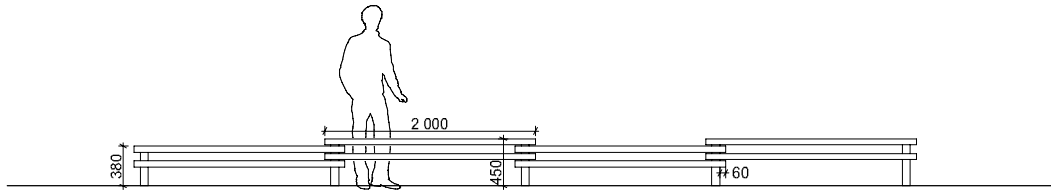


Kuva 76. Suunnittelualueelle sijoitetaan Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelman mukaisesti opastetyyppejä A, C ja D. (Lähde: Keskuspuiston opastuksen yleissuunnitelma 2020; Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.)



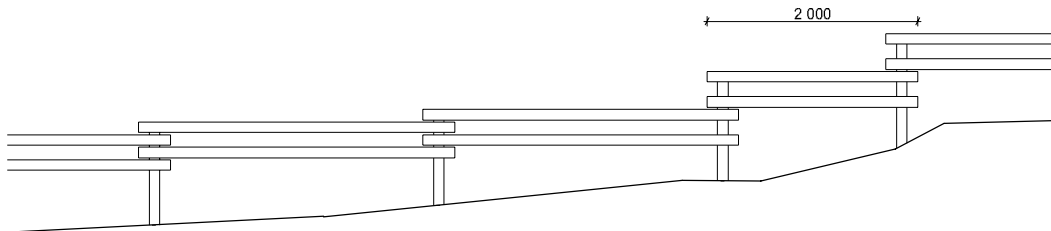
julkisivu 1:50, korkea malli

Tasaisessa maastossa korkean mallin korkeus vaihtelee välillä 800-920mm.
Materiaalit: lauta 28*100 ja parru 100*100 (käsittelemätön sahattu lehtikuusi)



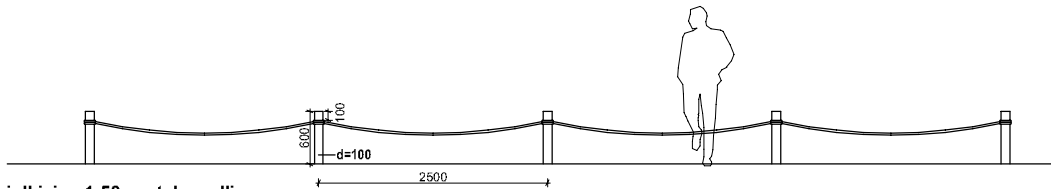
julkisivu 1:50, matala malli

Tasaisessa maastossa matalan mallin korkeus vaihtelee välillä 380-450mm.
Materiaalit: lauta 28*60 ja neliöpuu 50*50 (käsittelemätön sahattu lehtikuusi)

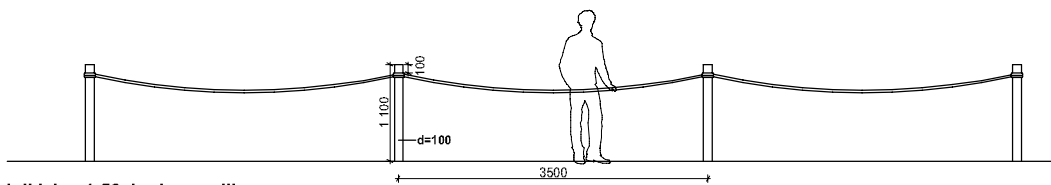


julkisivu 1:50, korkea malli epätasaisessa maastossa

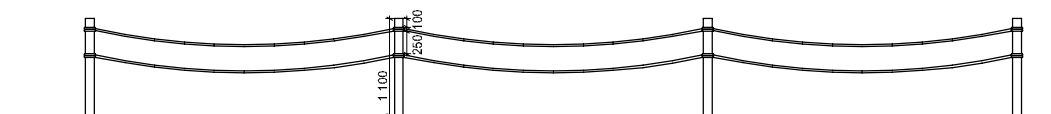
Vaihtelevassa maastossa korkean mallin korkeus vaihtelee noin välillä 700-1100mm
Tarvittaessa jyrkissä kohdissa voidaan käyttää 2m pituista aitaa (tavallisesti laudan pituus 3m).



julkisivu 1:50, matala malli



julkisivu 1:50, korkea malli



julkisivu 1:50, korkea malli kahdella köydellä

Kuva 77. Helsingin luontoalueille suunniteltuja aitamalleja voidaan hyödyntää myös Haltialan ja Niskalan luonnonmukaisilla alueilla. (Lähde: Nomaji Oy ja Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.)

Kuninkaantammentien ja Laamannintien ajoradan varrella on katuväläistus. Valaistuja kävelyn ja pyöräilyn reittejä ovat lisäksi Haltialantie ja Fallintie. Haltialan kotieläntilan pihapiiri ja siihen liittyvä pysäköintialue on valaistu, mutta valaistustaso on tällä hetkellä vaatimaton.

Uutta rantareittiä ja kunnostettavaa peltoreittiä ei valaista. Vain Haltialan ja Niskalan pihapiirien valaistusta kehitetään ja Niskalan uusi pysäköintialue valaistaan hillitysti. Laamannintien ja Kuninkaantammentien varren uutta ja-lankulun reittiä ei valaista, paitsi Kellarinmäen kohdalla, jossa se kulkee kauempana ajoradan valaistuksesta.



Kuva 78. Reitit valaistaan 6-8 m korkeilla puupylväsvalaisimilla.



Kuva 79. Pihapiireihin valitaan matalampia, 4-6 m, korkeita pylväsvalaisimia, esim. Louis Poulsen Toldbod. (Lähde: Louis Poulsen.)



Kuva 80. Valaistuskavio nykyisistä ja uusista valaistuista reiteistä ja alueista.

4 Hankkeet ja kustannukset

4.1 Hankkeiden priorisointi

Hankkeet on jaettu kolmeen ryhmään niiden kiireellisyysperusteella. Priorisoinnissa on otettu huomioon myös vuorovaikutuskyselyn tulokset. Haltialan ja Niskalan tilojen kehittämishankkeet on jaettu kahteen osahankkeeseen, kiireellisemmät osahankkeina A ja vähemmän kiireelliset osahankkeina B.

Kiireellisimpinä (ryhmä I) pidettiin hankkeita, joilla voidaan vaikuttaa suunnittelualueen turvallisuuteen, saavutettavuuteen ja arvojen säilyttämiseen esimerkiksi kulunohjauksen ja hoidon keinoin. II-ryhmän hankkeet

liittyvät suunnittelualueen ydinkohteiden eli Haltialan ja Niskalan tilojen toimintojen kehittämiseen ja monipuolistamiseen. III-ryhmään taas kuuluu kehittämishankkeita, jotka eivät ole yhtä kiireellisiä, mutta joita olisi toisaalta pienemmän kokonsa puolesta mahdollista toteuttaa nopeammin.

Lisäksi jatkossa tarvitaan enemmän resursseja alueen ylläpitoon, jotta nykyisten hoitoluokkien mukainen ja toteutettavien investointihankkeiden riittävä ylläpito taataan.

Priorisointiluokka I – Turvallisuus, saavutettavuus & arvojen säilyttäminen	
Kuninkaantammen ja Laamannintien uusi jalankulkureitti ja Korkmaninpolun pysäköintialueen laajennus	923 000 €
Haltiala A: mm. pihapiirin kunnostaminen ja uudelleenjärjestely, p-alue, nykyisen rantapolun kunnostaminen, laiturit	614 000 €
Niskala A: uusi p-alue	709 000 €
Vieraslajien torjunta	200 000 €
Peltopolun kunnostus	16 000 €
Yhteensä:	2 462 000 €

Priorisointiluokka II – Toimintojen kehittäminen	
Haltiala B: mm. piha-alueen kehittäminen ja eläinsuojien ja aitausten kunnostus, uusi rantapolku ja latuyhteys	501 000 €
Haltialan lampolarakennuksen ja eläinten katosten kunnostaminen	500 000 €
Niskala B: pihapiirin kunnostus, uusi oleskelupaikka	203 000 €
Niskalan rakennusten kunnostaminen	1 000 000 €
Yhteensä:	2 204 000 €

Priorisointiluokka III – Täydentävät uudet toiminnot	
Metsäsaarekkeiden virkistyskäyttömahdollisuuksien parantaminen	80 000 €
Kellarimäen ympäristön kehittäminen	63 000 €
Kellarimäen rakennusten kunnostaminen	300 000 €
Yhteensä:	443 000 €

Kuva 81. Hankkeiden priorisointitaulukossa on ehdotus hankkeiden aikataulutuksesta.

4.2 Haltialan kartanopuisto ja tilakeskuksen pihapiiri

Haltialan tilakeskuksen piha-aluetta ja kartanopuistoa kehitetään ja kunnostetaan niin, että ne ovat nykyistä toimivampia, turvallisempia ja selkeämpiä. Hanke on jaettu kahteen osahankkeeseen kiireellisyyden mukaan.

Priorisoitavia osia hankkeesta: Uusi reitti tilan nykyisen p-alueen ja pihapiirin välillä, Helsinki-huussit

Osahanke A.

Haltialan tilakeskuksen pihapiiri:

- Virkistys-, palveluiden ja ulkoilun alueiden erottaminen piha-alueella maatalan työkoneista ja liikenteestä
- Uuden pihatön rakentaminen naudoille (jotta ja-lankulku saadaan erotettua huoltoliikenteestä)
- Pinnantasauksen korjaaminen, valaistuksen parantaminen
- Pysäköintialueen uudelleenjärjestely ja linja-auton kääntöpaikan rakentaminen

Haltialan kartanopuisto:

- Nykyisen oleskelulaiturin korvaaminen uudella
- Uusi melontalaituri, joka mahdollistaa rantautumisen kanootilla

Rantapolku:

- Rantapolun olemassa olevan osuuden (Korkmaninpolku – Haltialan kartanopuisto) kunnostus, uusi kivituhkapinta ja puusiltojen uusiminen
- Nykyinen polkuyhteys välillä Laamannintie – rantapolku poistetaan liikenteen turvallisuuden takia ja opasteiden sijaintia muutetaan

Osahanke B.

Haltialan tilakeskuksen pihapiiri:

- Eläinsuojien ja -aitojen kunnostus, lampolan kunnostus yleisöystävällisemmäksi
- Leikkipaikan uudelleensijoitus piha-alueella, leikkipaikan maatilateeman korostaminen
- Nykyinen kuivakäymälä poistetaan käytöstä ja korvataan Helsinki-huussi -mallin mukaisella kuivakäymälällä
- Alueen kehittäminen ympärivuotiseen tapahtumakäyttöön

Haltialan kartanopuisto:

- Puuston hoito kuntokartoituksen mukaan
- Perennasuunnitelman toteuttaminen
- Kartanopuiston reunavyöhykkeen hoito sisältyy maisemanhoidon toimenpiteisiin

Rantapolku:

- Rantapolun uusi osuus (Haltialan kartanopuisto – peltopolku), puuhakepintainen, valaisematon 1,5 metriä leveä polkuyhteys

Latuyhteys:

- Uusi latupohja peltopolulta Haltialan tilan kautta Korkmaninpolun pysäköintialueelle

Kellarimäen ja Mombergin lantalat:

- Kellarimäen ja Mombergin lantalat kuuluvat toiminnallisesti Haltialan maatalaan. Lantalat säilytetään maatalouskäytössä, kunnostetaan ja katetaan.

Kustannukset

Osahanke A: 614 000 €

Osahanke B: 501 000 €

Kokonaiskustannus: 1 115 000 € (ei sisällä rakennusten kunnostamisen kustannuksia)

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Puistot: Pihapiirin kunnostaminen ja kehittäminen, kartanopuiston kunnostaminen, p-alue ja rantapolku, yht. 1 054 000 €

KYMP / Ylläpito: Laiturit, yht. 55 000 €

KUVA: Latu-ura, yht. 6 000 €

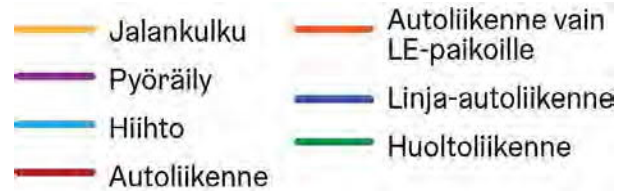
Rakennusten kunnostaminen

Alustava arvio Haltialan lampolarakennuksen ja eläinten katosten kunnostamisesta: 500 000 €

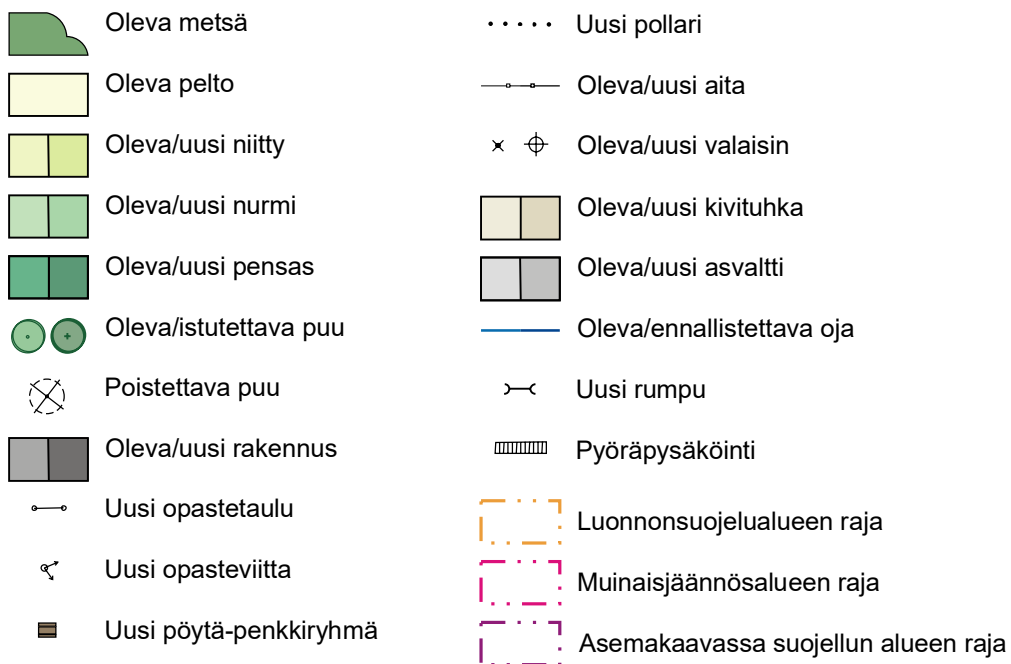
Rakennusten kunnostuksen kustannusarvio tarkentuu kuntokartoituksen myötä ja tulevan toiminnan tarpeiden tarkentuessa.



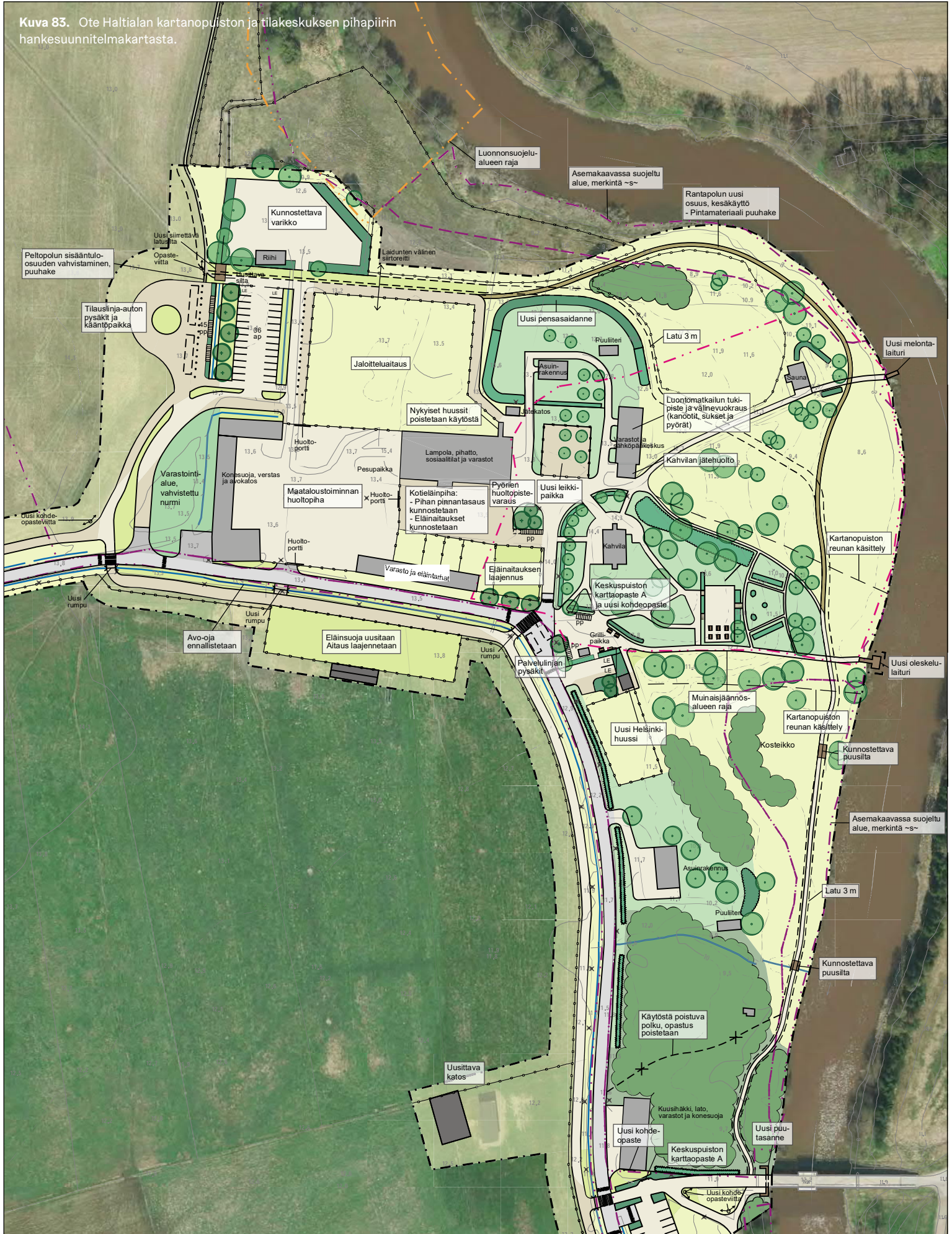
Kuva 82. Haltialan pihapiirin liikenteellinen kaavio.



HANKESUUNNITELMIEN MERKINTÖJEN SELITYKSET:



Kuva 83. Ote Haltialan kartanopuiston ja tilakeskuksen pihapiirin hankesuunnitelmakartasta.



Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämisuunnitelma	1:1250	SITOWISE
HALTIALAN PIHAPIIRI		
Sitowise Oy	17/6/2020	

4.3 Niskalan tila

Niskalan tilan ympäristöä kehitetään yleisölle avointa toimintaa varten niin, että se on nykyistä toimivampi ja selkeämpi. Hanke on jaettu kahteen osahankeeseen kiireellisyyden mukaan.

Priorisoitavia osia hankkeesta: Reitit, Helsinki-huussit, pysäköinti- ja oleskelualueiden jatkokehittämistä varten tarvittavat selvitykset ja asemakaavamuutos tai poikkeaminen

Osahanke A:

- Niskalan epävirallisen pysäköintialueen siirtäminen Niskalan metsäsaarekkeen eteläpuolelle
- Uuden pysäköintialueen puustoisin reunan kehittäminen osana Niskalan arboretumia

Osahanke B:

- Niskalan rakennusten avaaminen julkiseen käyttöön ja uusien palveluiden mahdollistaminen: luontokoulu, infopiste ja pop-up kahvila
- Pihapiirin uudelleenjärjestely
- Levähdyspaikan ja katoksen rakentaminen nykyisen, epävirallisen pysäköintialueen kohdalle
- Nykyinen kuivakäymälä poistetaan käytöstä ja korvataan Helsinki-huussi -mallin mukaisella kuivakäymälällä

Kustannukset

Osahanke A: 709 000 €

Osahanke B: 203 000 €

Kokonaiskustannus: 912 000 € (ei sisällä rakennusten kunnostamisen kustannuksia)

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Puistot: Pihapiirin kunnostaminen ja kehittäminen, uusi p-alue ja uusi oleskelupaikka, yht. 899 000 €

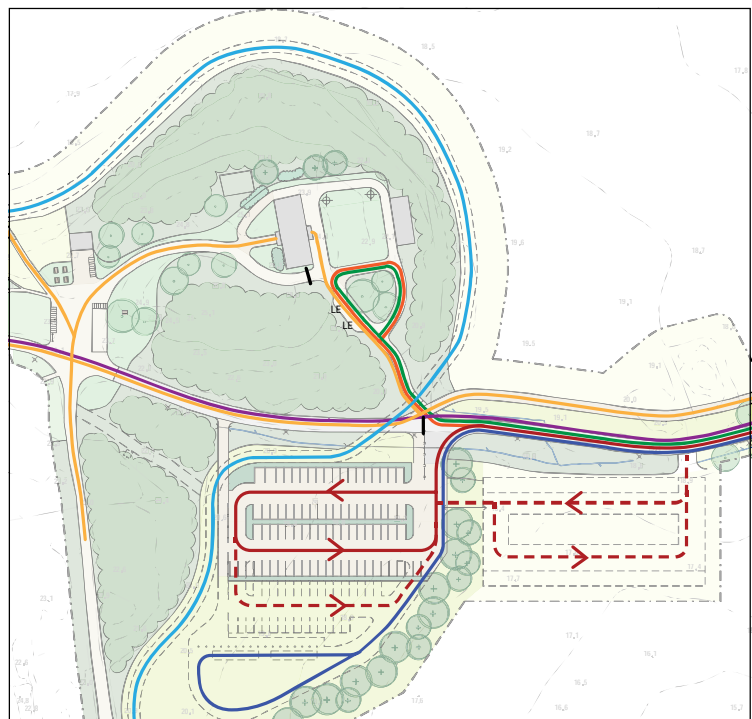
KUVA: Ulkokuntoiluvälineiden kunnostaminen ja latu-ura, yht. 13 000 €

Rakennusten kunnostaminen

Alustava arvio Niskalan rakennusten kunnostamisesta: 1 000 000 €

Niskalan rakennusten kunnostuksen kustannusarvio tarkentuu kuntokartoituksen myötä ja tulevan toiminnan tarpeiden tarkentuessa.

Kuva 84. Niskalan pihapiirin liikenteellinen kaavio.



 Jalankulku	 Autoliikenne vain LE-paikoille
 Pyöräily	 Linja-autoliikenne
 Hiihto	 Huoltoliikenne
 Autoliikenne	

4.4 Kuninkaantammentien ja Laamannintien uusi jalankulkureitti

Alueen saavutettavuutta eri liikkumismuodoilla parannetaan. Kuninkaantammentien ja Laamannintien kävely- ja pyöräily-yhteyksiä kehitetään toimivammiksi ja turvallisemmiksi.

Priorisoitavia osia hankkeesta: Kokonaisuudessaan tärkeä hanke, erityisesti Korkmaninpolun kohdalla sijaitsevan risteyskohdan kehittäminen turvallisuuden kannalta tärkeää

Kuninkaantammentie

- Uuden jalankulkuyhteyden rakentaminen Haltialan tilakeskuksen ja Niskalan välille (kivituhkapäällysteinen 3,5 metriä leveä polkuyhteys)
- Kuninkaantammentien suojeltu vanha tielinjaus sekä Kellarinmäen muinaisjäännösalue ja vanha puusto säilytetään
- Vanhan tielinjan ja uuden jalankulkuyhteyden väliin jätetään 5-10 metrin levyinen vihervyöhyke ja näkösuojaa luovaa puustoa
- Uutta valaistusta lisätään vain Kellarinmäen kohdalla, joissa reitti erkanee Kuninkaantammentiestä ja sen valaistuksesta kauemmas

Laamannintie

- Olemassa olevan jalankulkureitin parantaminen välillä Korkmaninpolku - Haltialan tilakeskus
- Uuden jalankulkureitin rakentaminen välille Laamanninpolku - Korkmaninpolku (kivituhkapäällysteinen 3,5 metriä leveä polkuyhteys)
- Uusi kävelysilta Näsinonjan yli
- Uutta valaistusta lisätään vain Näsinonjan kohdalla, joissa reitti erkanee Laamannintiestä ja sen valaistuksesta kauemmas

Korkmaninpolun pysäköintialueen laajennus ja risteysalueiden selkeytys

- Pysäköintialueen laajennus vastaamaan nykyistä ”hiihtoparkkia”
- Korkmaninpolun linjauksen ja suojatien siirto niin, että risteyksestä tulee turvallisempi

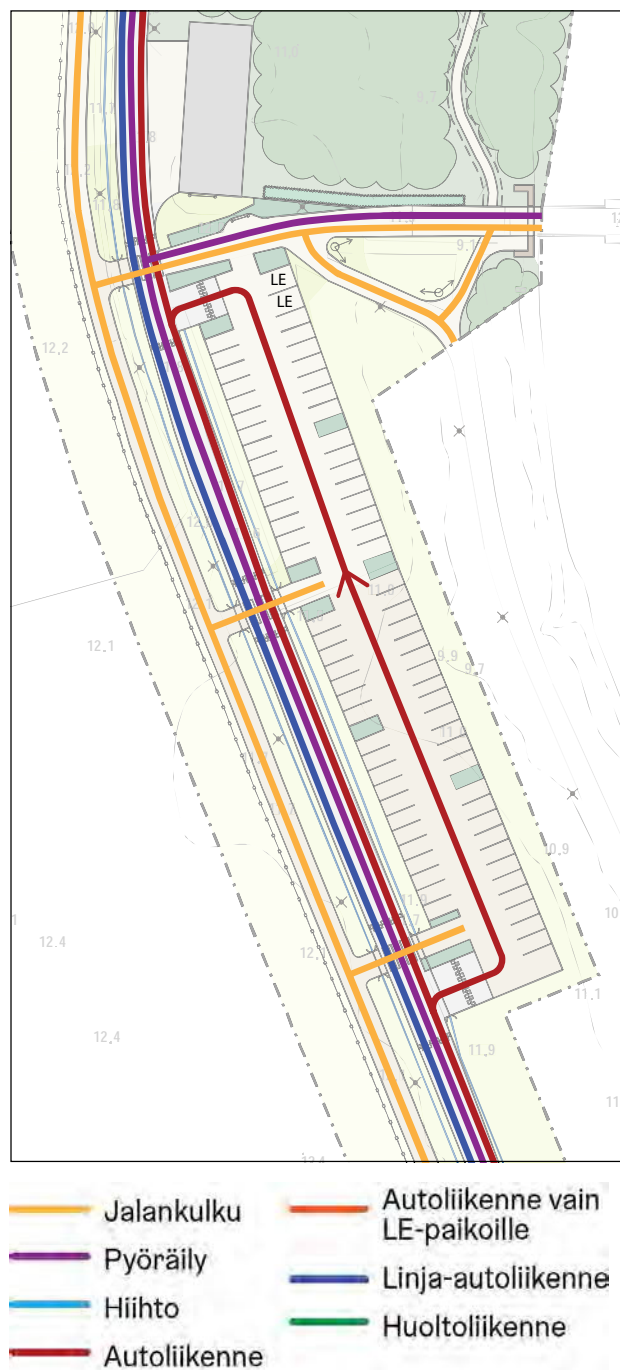
Kustannukset

Kokonaiskustannus: 923 000 €

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Puistot: yht. 923 000 €

Kuva 86. Korkmaninpolun pysäköintialueen liikenteellinen kaavio.



4.5 Metsäsaarekkeet

Alueen kolmen metsäsaarekkeen virkistyskäyttömahdollisuuksia parannetaan:

4a. Potmäki: toiminnallinen metsäsaareke

- Luontoleikkikohteen hoito ja lintutornin / katselutasanteen rakentaminen
- Oleskeluun sopivien penkkien ja pöytien asentaminen
- Niityn ja metsäsaarekkeen reunakasvillisuuden hoito, mm. vanhan tammen latvusta häiritsevien nuorten puiden poisto

4b. Tammiristeys: puistomainen kohtauspaikka

- Uuden ulkokuntoilupisteen rakentaminen
- Oleskeluun sopivien penkkien ja pöytien asentaminen

4c. Momberg: hakamainen metsäsaareke

- Metsäsaarekkeen siistiminen
- Lantala säilytetään käytössä
- Kasvillisuuden kehittäminen hakamaisena niittynä

Kustannukset

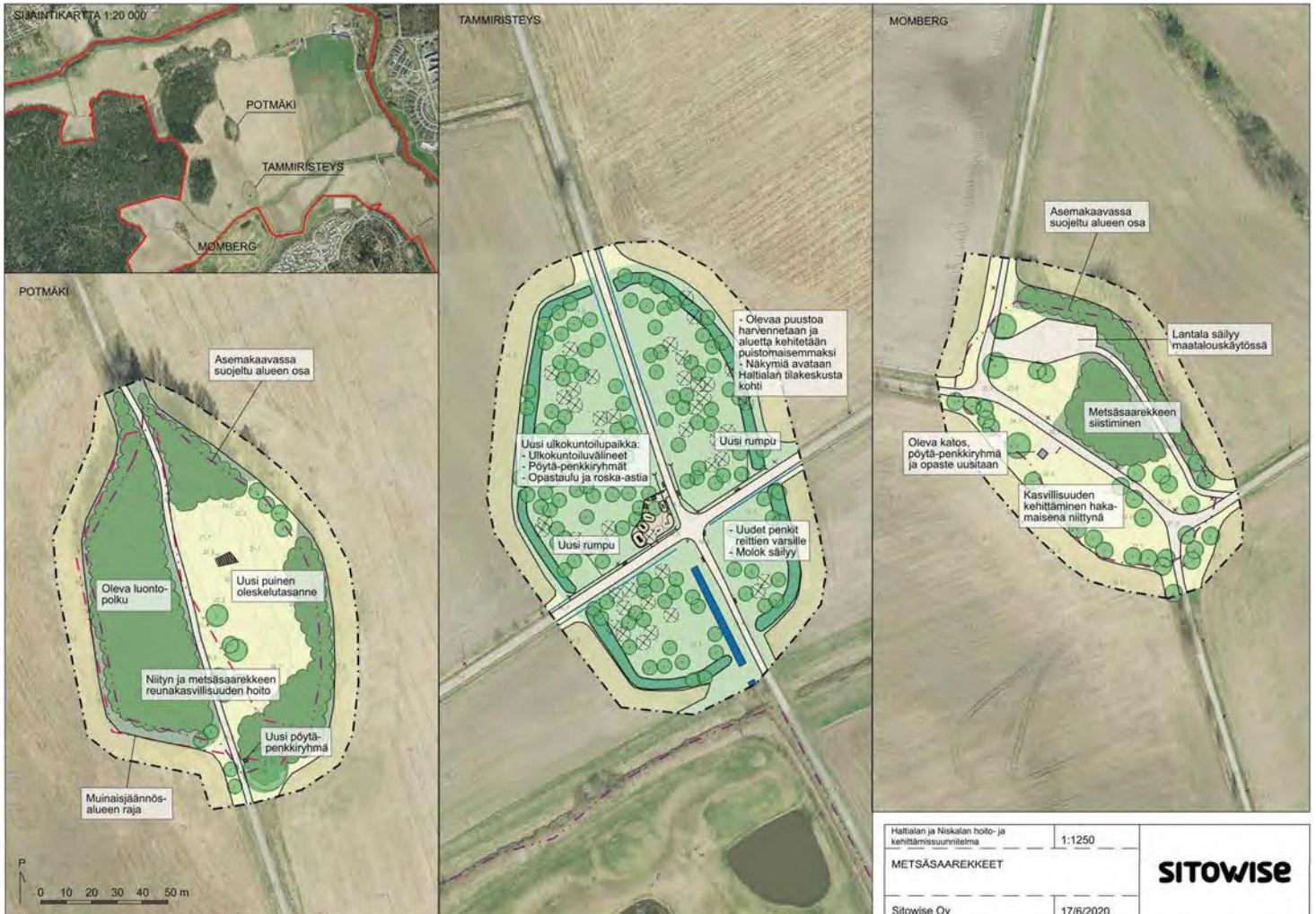
Kokonaiskustannus: 80 000 €

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Puistot: Tammiristeyspenkit ja pöydät, Potmäki ja Momberg, yht. 53 000 €

KUVA: Uuden ulkokuntoilupisteen rakentaminen, yht. 27 000 €

Kuva 90. Ote metsäsaarekkeiden hankesuunnitelmakartasta.



4.6 Peltopolun kunnostus

Alueen ulkoilureittejä kehitetään, ja niiden opastusta selkeytetään kulun ohjaamiseksi ja herkkien alueiden kulumisen ehkäisemiseksi. Alue kytketään reiteillä Tuomarinkylän kartanoympäristöön, Keskuspuiston metsiin ja muihin ympäröiviin virkistysalueisiin.

Haltialan tila – Pitkäkosken rinnelehto

Peltopolku

- Olemassa olevan reitin kuluneiden kohtien kunnostaminen, kuluneisiin risteyskohtiin puuhaketta
- Yhteydet peltopolulta Niskalan arboretumiin
- Sortuneen ojarummun kunnostus vanhan pelto-tien kohdalla Niskalan arboretumin länsipuolella.
- pyöräilyä rajoittavat puomit luontopolkujen port-tikohtiin
- luonnonsuojelualueiden opastaulujen ja ohje-sekä kieltokylttien uusiminen ja yhdistäminen sel-keiksi kokonaisuuksiksi

Lisäksi peltopolun yhteydessä on Vantaanjoen rannan luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmien piiriin kuuluvia kunnostettavia rakenteita, jotka eivät sisälly tähän hankkeeseen:

- rantaan johtavien puuportaiden kunnostus
- uusi puutasanne suojaamaan Ruutinkosken kulu-nutta rantatöyrästä
- rantapolkujen kunnostus ja yhdistäminen pelto-polkuun

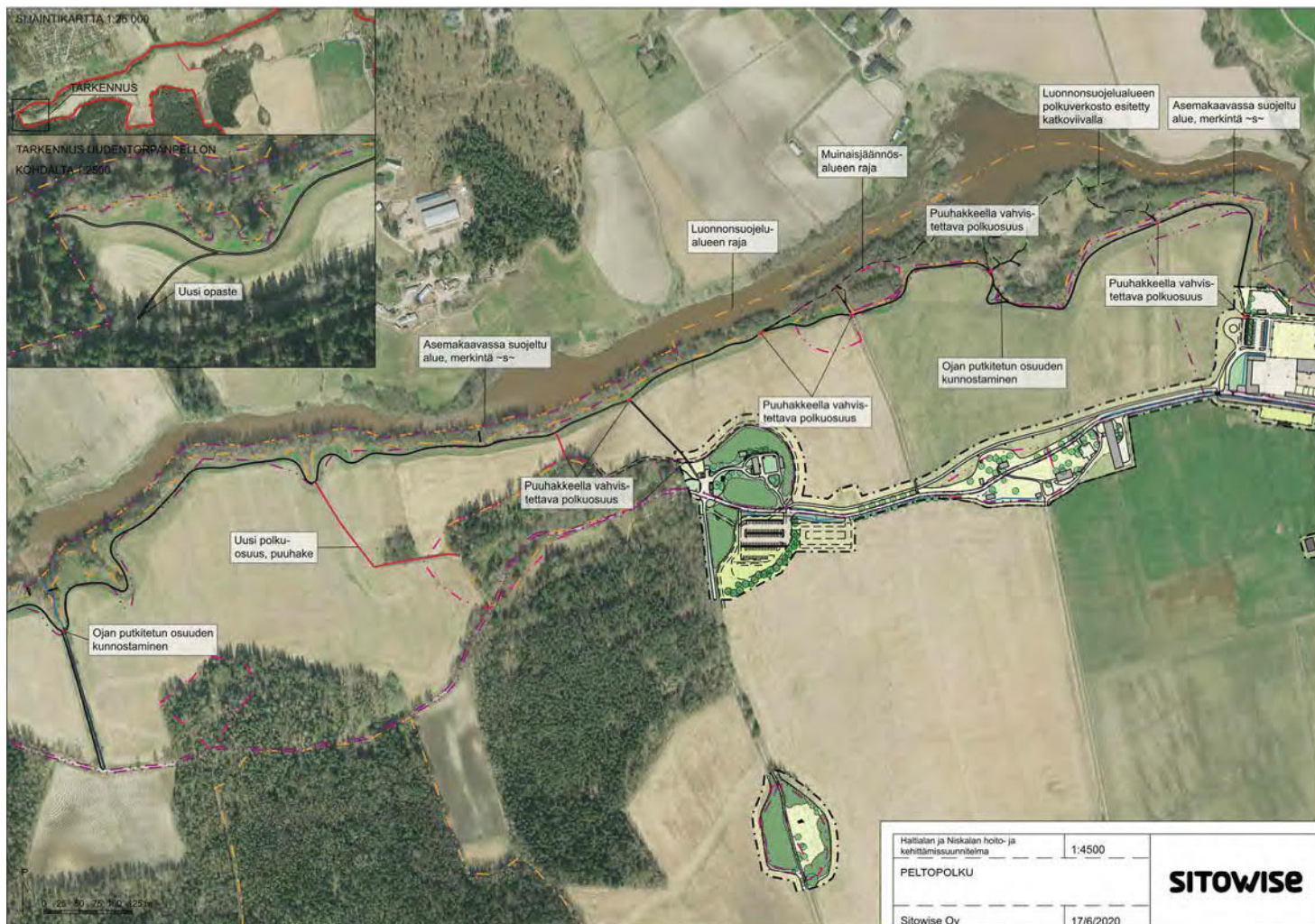
Kustannukset

Kokonaiskustannus: 16 000 €

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Ylläpito: yht. 16 000 €

Kuva 91. Ote peltopolun kunnostuksen hankesuunnitelmakartasta.



4.7 Kellarimäki

Kellarimäen ympäristöä ja rakennuksia kehitetään ja kunnostetaan niin, että ne mahdollistavat uusia palveluita:

- Rakennusten kunnostaminen ja käyttötarkoituksen muuttaminen, esimerkiksi majoitustoiminnan mahdollistaminen / vuokrasauna ja kokous- / tapahtumatila
- Kuivaamo säilytetään maanviljelyskäytössä
- Kaikille rakennuksille säilymisen varmistamiseksi ja jatkokäytön mahdollistamiseksi vähintään:
 - hulevesien ohjaus pois seinustoilta
 - katon korjaus
 - julkisivujen punamultaus

Kustannukset

Kokonaiskustannus: 63 000 € (ei sisällä rakennusten kunnostamisen kustannuksia)

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Puistot: Polkujen kunnostus, autopaikka, istutettavat puut, yht. 23 000 €

KYMP / Kiinteistöt: Hulevesien ohjaus pois seinustoilta, yht. 40 000 €

Rakennusten kunnostaminen

Alustava arvio Kellarimäen rakennusten kunnostamisesta: 300 000 €

Kellarimäen rakennusten (asuinrakennus, talousrakennus, sauna, kanala, lato) kunnostuksen kustannusarvio tarkentuu kuntokartoituksen myötä ja tulevan toiminnan tarpeiden tarkentuessa.

Kuva 92. Ote Kellarimäen hankesuunnitelmakartasta.



4.8 Vieraslajien torjunta

Hanke kattaa vieraslajien torjunnan kohdennetusti, haitallisia kasveja mekaanisesti poistamalla. Tarkoituksena on tehostaa vieraslajien torjuntaa vuosittaisen toimenpiteiden lisäksi.

Alueelta kartoitetut haitalliset vieraslajit luokitellaan tarvittavan toimenpiteen mukaan:

- suunnittelualueelta 2022 mennessä poistettavat lajit (kansallisen luettelon lajit)
- 2029 mennessä poistettavat lajit (haitallisimmat kansallisen vieraslajistrategian lajeista)
- lajit, joiden kasvustoja ja/tai runsautta pyritään pienentämään (eräät vakiintuneet kansallisen vieraslajistrategian lajit)
- lajit, joiden leviäminen eteenpäin pyritään estämään (esim. kansallisen vieraslajistrategian lajit, joille ei tunneta tehokasta torjuntakeinoja)

Kullekin luokalle määritellään tarvittavat toimenpiteet lajikohtaisesti. Haitallisten vieraslajien esiintymät asetetaan kiireellisyysjärjestykseen siten, että toimenpiteet aloitetaan niistä kohteista, joista eteenpäin leviämisen riski on suurin, ja joissa haitat ovat suurimmat (esim. jokivarsi, luonnonsuojelualueiden lähistö).

Haitalliset vieraslajit poistetaan juurineen, tarvittavissa kohdissa kuoritaan pintamaata pois juurten ja siementen poistamiseksi. Juuret ja pintamaat kuljetetaan pois jätteen käsittelyyn. Tarkat kasvilaji- ja aluekohtaiset toimenpiteet määritellään jatkosuunnittelussa.

Kustannukset

Kokonaiskustannus: 200 000 €

Kustannusten jakautuminen investointiohjelmittain:

KYMP / Ylläpito: yht. 200 000 €

5 Lisäselvitys- ja jatkosuunnittelutarpeet

Haltialan ja Niskalan hankkeiden jatkosuunnittelussa tulee huomioida erityisesti Tuomarinkylän kartanon alueen kunnostus, josta on laadittu vuonna 2019 hankkeohjelma. Jatkosuunnittelun yhteydessä hankkeita on hyvä yhteensovittaa esim. kalustemallien osalta.

Suunnitelmaa laadittaessa on tutkittu vaihtoehtoisia sijainteja asemakaavan mahdollistamalle uudelle sillalle ja esitetty Niskalaa parhaaksi sijainniksi mahdolliselle uudelle sillalle. Uusi silta parantaisi virkistysyhteyksiä Haltialan ja Vantaan Tolkinkylän ja Ylästön välillä. Mikäli siltahanke tulee ajankohtaiseksi, tehdään siihen liittyvää suunnittelua yhteistyössä Vantaan kaupungin kanssa.

Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa myös uudisrakennuksen rakentamisen entisen kartanon kivijalan paikalle. Tälle ei katsottu tämän suunnitelmakauden aikana olevan mahdollisuuksia, mutta uutta päärakennusta voidaan pitää pidemmän aikavälin tavoitteena.

Kaavoitus- ja rakennuslupa-asiat:

- suojeltujen rakennusten kunnostus ja käyttötaroituksen muutokset
- Laamannintien ja Kuninkaantammentien uusi kevyenliikenteen reitti
- asemakaavasta poikkeaminen Torpparinmäenpolun kohdalla linja-autokuljetusten ja julkisen yhteyden mahdollistamiseksi

Jatkoselvitystarpeita ennen rakennusten käyttötarkoituksen muutosten ja kunnostustoimenpiteiden toteutusta, kiireellisimpänä Niskalan päärakennus:

- rakennusten kuntokartoitus
- kustannusarviot kunnostukselle

Jatkoselvitystarpeita ennen maisemanhoidon toimenpiteiden toteutusta:

- puiden kuntokartoitus Haltialan ja Niskalan piha-alueissa

Suunnittelutarpeet, jotka kirjataan huomioitavaksi luonnonsuojelualueiden hoito- ja käyttösuunnitelmissa:

- olevien polkujen, pitkospuiden ja rantaan vievien portaiden kunnostus
- uuden laiturimaisen puutason rakentaminen turvallisuutta parantamaan ja kulutusta ohjaamaan Ruutinkosken kuluneen rantatöyrään kohdalle
- kalastuksen selkeä ohjeistus infotauluihin
- luontopolkujen porttikohtiin pyöräilyä rajoittavat puomit ja selkeät opasteet / kieltomerkit, joissa on koottuna aluetta koskeva ohjeistus

Palvelujen ja yritystoiminnan kehittämiseen liittyvät tarpeet:

- palveluiden tuottamisen ja yritystoiminnan koordinaatio, luontomatkailun kehittämisohjelma, alueen brändääminen ja markkinointi
- luontokoulutoiminnan suunnittelu, yhteistyön kehittäminen Helsingin ja Vantaan välillä

Lähteet

Kirjalliset lähteet

Erävuori, L.; Oksman, S. & Suominen, H. 2019. Metsä- ja puustoinen verkosto. Opas verkoston huomiointiseksi Helsingin kaupunkisuunnittelussa. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:5. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala. Saatavissa: <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-05-19.pdf>

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. 2014. Helsingin yleiskaava. Kaupungin muutos ja kulttuuriympäristöt. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunniteluosaston selvityksiä 2014:17. Helsingin kaupunki. Saatavissa: https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/yos_2014-17.pdf

Helsingin yleiskaava 2016. Saatavissa: <https://www.hel.fi/helsinki/fi/asuminen-ja-ymparisto/kaavoitus/ajankohtaiset-suunnitelmat/yleiskaava-2016>

Helsingin karttapalvelu. Saatavissa: kartta.hel.fi

Vantaan karttapalvelu. Saatavissa: kartta.vantaa.fi

Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto. 2016. Helsingin viher- ja virkistysverkoston kehittämissuunnitelma VISTRA osa II. Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston asemakaavaosaston selvityksiä 2016:2. Helsingin kaupunki. Saatavissa: https://www.hel.fi/hel2/ksv/julkaisut/aos_2016-2.pdf

Asemakaava nro 9540 35/Haltiala (30.1.1990). Saatavissa: kartta.hel.fi

Asemakaava nro 11905 33. ja 35. kaupunginosat, Keskuspuisto (16.6.2010). Saatavissa: kartta.hel.fi

Hrasko-Johnson, Z.; Häll, T.; Törnroos-Penttilä, M. & Ekholm, A. Pakilan ja Tuomarinkylän aluesuunnitelma. 2018. Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:5. Helsingin kaupunki. Saatavissa: https://www.hel.fi/static/hkr/aluesuunnitelmat/pakilatuomarinkylan_alsu/valmis/Pakilan_Tuomarinkylan_alsu_suunnitelmaselostus_2018_netti.pdf

Näkymä Oy. 2017. Julkiset kartanopuistot ja huvilapuutarhat Helsingissä. Kunnostus- ja ylläpito-ohjelma 2018-2038. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2017:3. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala. Saatavissa: <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/julkaisu-03-17.pdf>

Keskuspuiston opastussuunnitelma 2020. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.

Helsingin kaupunki. 2018. Keskuspuiston luonnon- ja maisemanhoidon yleissuunnitelma 2018-2031

(Luonnos 23.10.2018). Kaupunkiympäristön julkaisuja 2018:13. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.

Luontotieto Keiron Oy. 2008. Ruutinkosken luonnonsojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 5/2008. Helsingin kaupunki, ympäristökeskus.

Luontotieto Keiron Oy. 2011. Vantaanjoentörmän luonnonsuojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2011-2020. Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen julkaisuja 10/2011. Helsingin kaupunki, ympäristökeskus.

Luontotieto Keiron Oy. 2019. Haltialan metsän luonnonsojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelma 2019-2020. Kaupunkiympäristön julkaisuja 2019:4. Helsingin kaupunki, kaupunkiympäristön toimiala.

Luontotieto Keiron Oy. 2005. Niskalan arboretumin ja tilan kasvillisuuden inventointi 2004. Rakennusvirasto, katu- ja puisto-osasto.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaaminen – toimintaohjelma 2008-2017. Helsingin kaupunki, ympäristökeskus.

Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelma 2020-2028 (luonnos). Helsingin kaupunki, ympäristökeskus.

Helsingin kaupunki. 2018. Hiilineutraali Helsinki 2035 -toimenpideohjelma. Helsingin kaupungin keskushallinnon julkaisuja 2018:4. Saatavissa: <https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/julkaisut/julkaisut/HNH-2035-toimenpideohjelma.pdf>

Vantaan yleiskaava 2020. Saatavissa: <https://www.vantaa.fi/yleiskaava2020>

Vihreät Sylit -sivusto: <https://vihreatsylit.fi/haltialan-tila-tanaan/>

My Helsinki -sivusto: <https://www.myhelsinki.fi/en/see-and-do/nature/central-park-the-central-forest-running-the-length-of-helsinki>

Elina Nummen matkailuaineisto

Haastattelut

Kaupunkiympäristön toimiala:

Maankäyttö ja kaupunkirakenne

- Sofia Kangas, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Milja Halmkrona, maisema-arkkitehti, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Maria Hyövälti, maisema-arkkitehti (kaupunkiverkostot, maisemakulttuuri), kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Tiina Saukkonen, suunnitteluvastaava (luonnonhoito), kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Tuuli Ylikotila, luontoasiantuntija, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Elina Nummi, projektisuunnittelija, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelu
- Ann Charlotte Roberts, arkkitehti, asemakaavoitus
- Kari Tenkanen, liikenneinsinööri, liikenne- ja katusuunnittelu

Rakennukset ja yleiset alueet

- Päivi Islander, projektipäällikkö (purot, niityt, maatalous), ylläpito
- Päivi Apajalahti, puistovastaava (kartanopuistot), ylläpito
- Heidi Autiosuo, myyntineuvottelija, tilapalvelut
- Maarit Kontio, yksikönpäällikkö, tilapalvelut

Palvelut ja luvat

- Tiia Stén, ympäristötarkastaja, ympäristöpalvelut
- Hanna Seitapuro, ympäristösuunnittelija, ympäristöpalvelut
- Kaisa Pajanen, tiimipäällikkö (ympäristökasvatus), ympäristöpalvelut
- Annika Harlio, projektikoordinaattori (Urban Eco Islands), ympäristöpalvelut

Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala

- Hannu Airola, projektipäällikkö, tilapalvelut
- Petri Angelvuo, yksikön päällikkö, ulkoilupalvelut

Muut (Helsingin kaupunki)

- Ilona Taimela, Kasvatuksen ja koulutuksen toimiala
- Jari Kuusinen, vastaava luontomestari, Stara
- Jouko Laakso, yksikönjohtaja, Stara
- Jukka Punamäki, erityissuunnittelija (matkailu), elinkeino-osasto
- Suvi Tuiskunen, yritysluotsi, elinkeino-osasto

Muut

- Petra Tammisto, maisema-arkkitehti, Vantaan kaupunki
- Jenni Seppälä, Wanha Pehtoori -kahvilan yrittäjä
- Kaisu Hynynen, Sitowise Oy, Haltialan vuoden 2000 kunnostussuunnitelman suunnittelija

Liitteet

Liite 1. Vieraslajikartta

Liite 2. Hankesuunnitelmakartat

Liite 3. Vuorovaikutusraportti



tertuselja
tertuselja

pajuangervo pajuangervo
rehuvuohenherne
ruttojuuri
viitapihlaja-angervo

kurttulehtiruusu

tertuselja
tertuselja
pajuangervo
ruttojuuri
ruttojuuri
rehuvuohenherne
rehuvuohenherne

viitapihlaja-angervo

rehuvuohenherne
rehuvuohenherne

tertuselja
pajuangervo
isot

0 250 500 m



Rantapolun uusi osuus, kesäkäyttö - Pintamateriaali puuhake

Asemakaavassa suojeltu alue, merkintä ~S~

Luonnonsuojelu-alueen raja

Kunnostettava varikko

Peltopolun sisään-tulo-osuuden vahvistaminen, puuhake

Tilauslinja-auton pysäkit ja kääntöpaikka

Uusi siirrettävä laustila

Opaste- viivita

Riitti

Uusittava silta

Laidunten välinen siirreitt

Jaloteilualue

Nykyiset huussit poistetaan käytöstä

Uusi pensasaidanne

Puulitteri

Latu 3 m

Luontomatkailun tukipiste ja välinevuokraus (kanootit, sukset ja pyörät)

Sauna

Uusi melontalaituri

Lampola, pihatto, sosiaalitilat ja varastot

Varastot ja saunokkapaikka

Kahvila

Kahvilan jätahuolto

Kartanopuiston reunan käsittely

Keskuspuiston karttaopaste A ja uusi kohdeopaste

Uusi oleskelulaituri

Pyörrien huoltopiste- varaus

Uusi leikki- paikka

Grilli- paikka

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Kotieläinpiha: - Pihan pinnantasaus kunnostetaan - Eläinlaitukset kunnostetaan

Eläinlaituksen laajennus

Varasto ja eläintarhat

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Maatalous toiminnan huoltopiha

Huolto- portti

Huolto- portti

Huolto- portti

Huolto- portti

Huolto- portti

Huolto- portti

Varastoitus- verstaas ja avokatos

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Eläinsuojaa uusitaan Aitaa laajennetaan

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Uusi rumpu

Oleva metsä



Oleva pelto



Oleva/uuusi niitty



Oleva/uuusi nurmi



Oleva/uuusi pensas



Oleva/istutettava puu



Poistettava puu



Oleva/uuusi rakennus



Uusi opastetaulu



Uusi opasteviitta



Uusi pöytä-penkkiryhmä



Uusi pollari



Oleva/uuusi aita



Oleva/uuusi valaisin



Oleva/uuusi kivituhka



Oleva/uuusi asvaltti



Oleva/ennallistettava oja



Uusi rumpu



Pyöräpysäköinti



Luonnonsuojelulueen raja



Muinaisjäännösalueen raja



Asemakaavassa suojellun alueen raja



	Oleva metsä
	Oleva pelto
	Oleva/uuusi niitty
	Oleva/uuusi nurmi
	Oleva/uuusi pensas
	Oleva/istutettava puu
	Poistettava puu
	Oleva/uuusi rakennus
	Uusi opastetaulu
	Uusi opasteviitta
	Uusi pöytä-penkkiryhmä
	Uusi pollari
	Oleva/uuusi aita
	Oleva/uuusi valaisin
	Oleva/uuusi kivituhka
	Oleva/uuusi asvaltti
	Oleva/ennallistettava oja
	Uusi rumpu
	Pyöräpysäköinti
	Luonnonsuojelulueen raja
	Muinaisjäännösalueen raja
	Asemakaavassa suojellun alueen raja

P

0 10 20 30 40 50 m



Haltilan ja Niskalan hoito- ja kehittämisuunnitelma

1:1250

HALTIALAN PIHAPIIRI

SITOWISE

Sitowise Oy

17/6/2020

Asemakaavassa suojeltu alue, merkintä sy

Niskalan p...
- käyttö...
muutos lu...

Piharakennus:
- käyttötarkoituksen
muutos hiihtomajaksi/
kahvilaksi

Vanhan kivijalan esiin
otto, ryytimaan
perustaminen

Peltopolun sisääntulo-
osuuden vahvistaminen,
puuhake

Muinajäännös-
alueen raja

Niskalan
arboretum

Uudet pöytä-
penkkiryhmät,
vahvistettu nurmi

piha-
rakennus

Huoltoajo

Puiset ulkokuntoilu-
välineet uusitaan ja
siirretään

Keskuspuiston
karttaopaste A

Piknik-
nurmi

Uusi katos

Uusi Helsinki-huussi,
vaihtoehtoinen sijainti

Uusi rumpu

Asemakaavassa suojeltu
alue, merkintä s

Uusi Helsinki-huussi,
vaihtoehtoinen sijainti

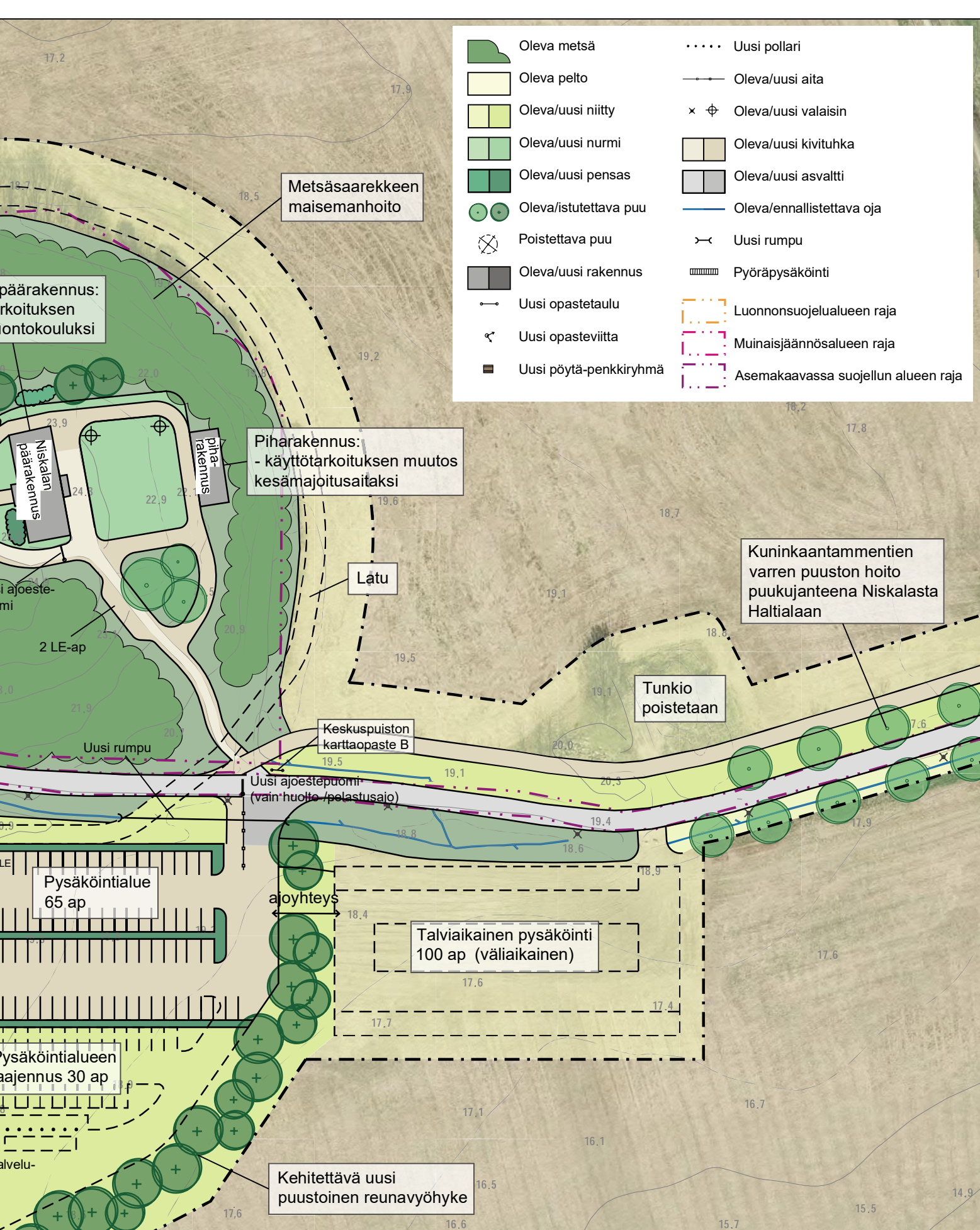
- Huoltoreitti
pellolle säilyy
- Nykyinen baja-
maja poistetaan

Luonnonsuojelu-
alueen raja

Linja-auton/pa-
linjan pysäkki

Latu


























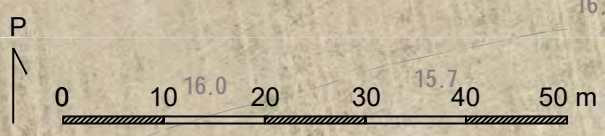
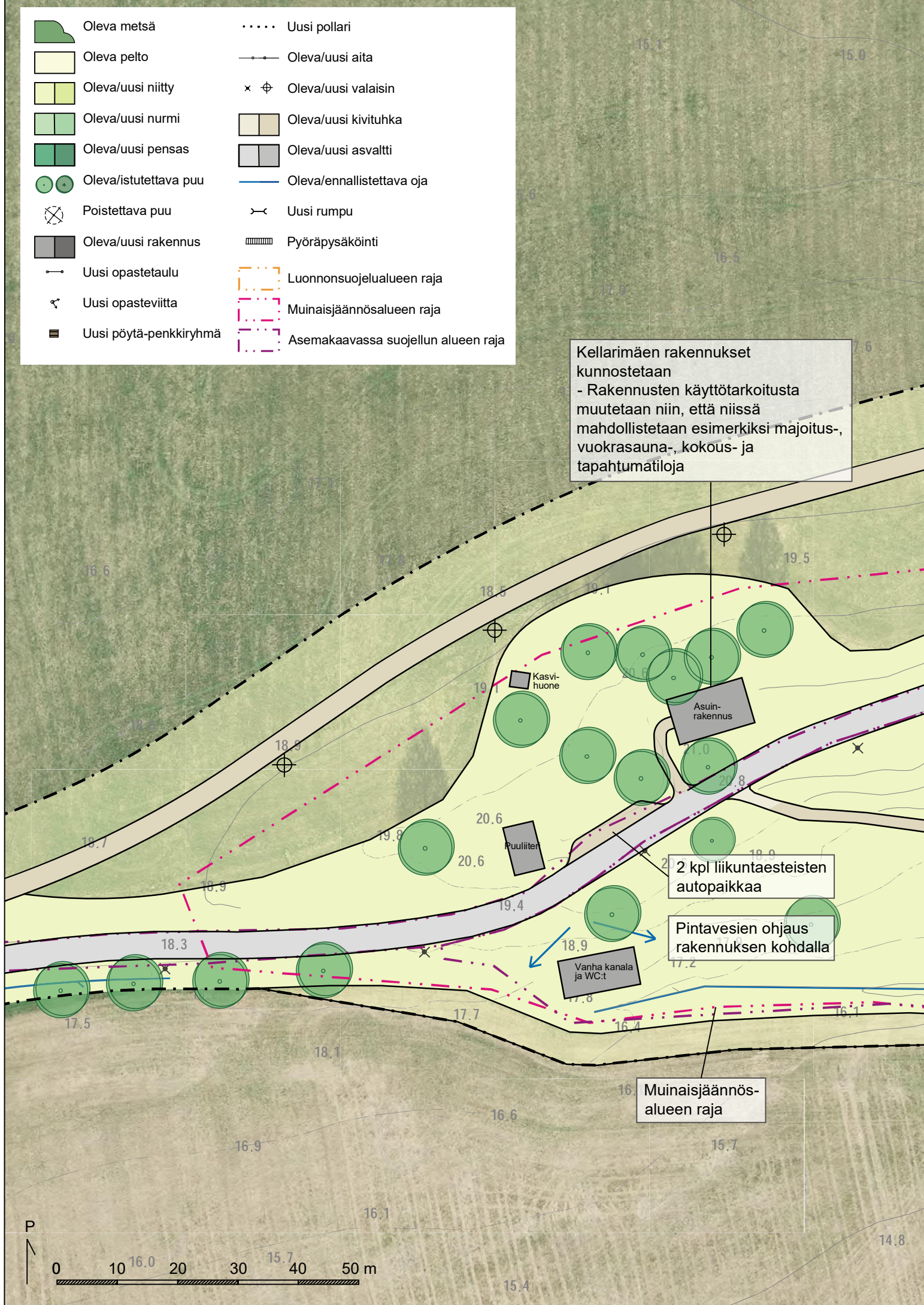
	Oleva metsä		Uusi pollari
	Oleva pelto		Oleva/uusi aita
	Oleva/uusi niitty		Oleva/uusi valaisin
	Oleva/uusi nurmi		Oleva/uusi kivituhka
	Oleva/uusi pensas		Oleva/uusi asfaltti
	Oleva/istutettava puu		Oleva/ennallistettava oja
	Poistettava puu		Uusi rumpu
	Oleva/uusi rakennus		Pyöräpysäköinti
	Uusi opastetaulu		Luonnonsuojelualueen raja
	Uusi opasteviitta		Muinaisjäännösalueen raja
	Uusi pöytä-penkkiryhmä		Asemakaavassa suojellun alueen raja

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma	1:1000
NISKALAN PIHAPIIRI	
Sitowise Oy	17/6/2020

SITOWISE

- | | | | |
|--|------------------------|---|-------------------------------------|
|  | Oleva metsä |  | Uusi pollari |
|  | Oleva pelto |  | Oleva/uusi aita |
|  | Oleva/uusi niitty |  | Oleva/uusi valaisin |
|  | Oleva/uusi nurmi |  | Oleva/uusi kivituhka |
|  | Oleva/uusi pensas |  | Oleva/uusi asvaltti |
|  | Oleva/istutettava puu |  | Oleva/ennallistettava oja |
|  | Poistettava puu |  | Uusi rumpu |
|  | Oleva/uusi rakennus |  | Pyöräpysäköinti |
|  | Uusi opastetaulu |  | Luonnonsuojelualan raja |
|  | Uusi opasteviitta |  | Muinisjäännösalueen raja |
|  | Uusi pöytä-penkkiryhmä |  | Asemakaavassa suojellun alueen raja |

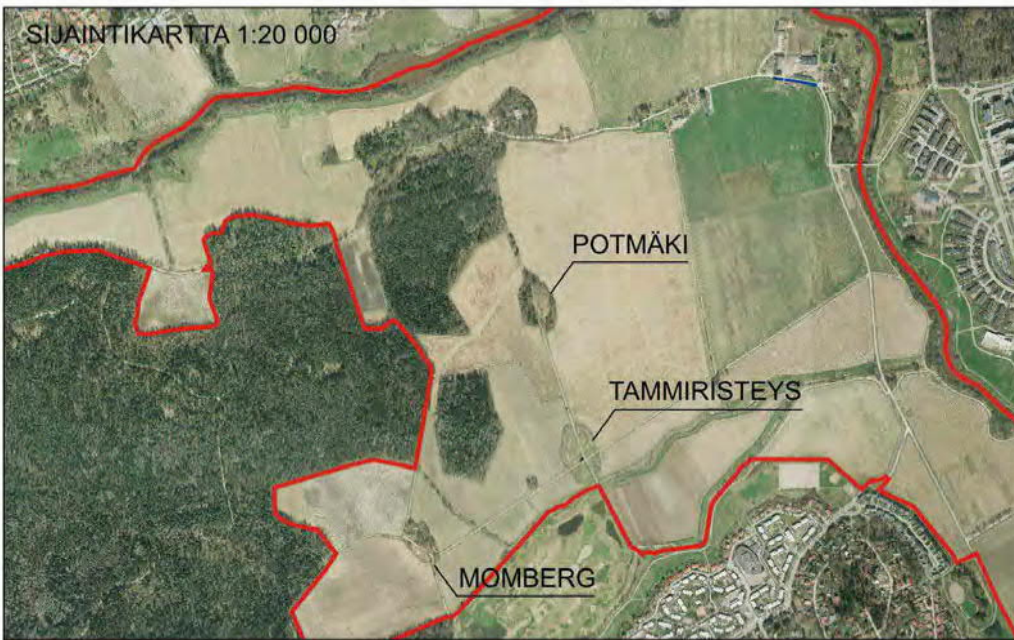
Kellarimäen rakennukset kunnostetaan - Rakennusten käyttötarkoitusta muutetaan niin, että niissä mahdollistetaan esimerkiksi majoitus-, vuokrasauna-, kokous- ja tapahtumatiloja





Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma	1:750	SITOWISE
KELLARIMÄKI		
Sitowise Oy	17/6/2020	

SIJAINTIKARTTA 1:20 000



TAMMIRISTEYS



POTMÄKI



Asemakaavassa suojeltu alueen osa

Oleva luontopolku

Uusi puinen oleskelutasanne

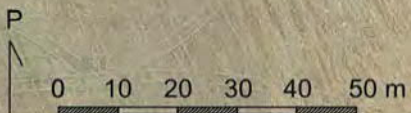
Niityn ja metsäsaarekkeen reunakasvillisuuden hoito

Uusi pöytä-penkkiryhmä









Muinajäännös-alueen raja

Uusi ulkokuntoilupaikka:
- Ulkokuntoiluvälineet
- Pöytä-penkkiryhmät
- Opastaulu ja roska-astia

Uusi rumpu



MOMBERG

- | | | | |
|---|------------------------|---|-------------------------------------|
|  | Oleva metsä |  | Uusi pollari |
|  | Oleva pelto |  | Oleva/uusi aita |
|  | Oleva/uusi niitty |  | Oleva/uusi valaisin |
|  | Oleva/uusi nurmi |  | Oleva/uusi kivituhka |
|  | Oleva/uusi pensas |  | Oleva/uusi asfaltti |
|  | Oleva/istutettava puu |  | Oleva/ennallistettava oja |
|  | Poistettava puu |  | Uusi rumpu |
|  | Oleva/uusi rakennus |  | Pyöräpysäköinti |
|  | Uusi opastetaulu |  | Luonnonsuojelualueen raja |
|  | Uusi opasteviitta |  | Muinaisjäännösalueen raja |
|  | Uusi pöytä-penkkiryhmä |  | Asemakaavassa suojellun alueen raja |



- Olevaa puustoa harvennetaan ja aluetta kehitetään puistomaisemmaksi
- Näkymiä avataan Haltialan tilakeskusta kohti

Uusi rumpu

- Uudet penkit reittien varsille
- Molok säilyy

Oleva katos, pöytä-penkkiryhmä ja opaste uusitaan

Kasvillisuuden kehittäminen hakamaisena niittynä

Metsäsaarekkeen siistiminen

Lantala säilyy maatalouskäytössä

Asemakaavassa suojeltu alueen osa

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 1:1250

METSÄSAAREKKEET

Sitowise Oy 17/6/2020

SITOWISE

SIJAINTIKARTTA 1:25 000

TARKENNUS

TARKENNUS UUDENTORPANPELLON
KOHDALTA 1:2500

Uusi opaste

Asemakaavassa suojeltu
alue, merkintä ~s~

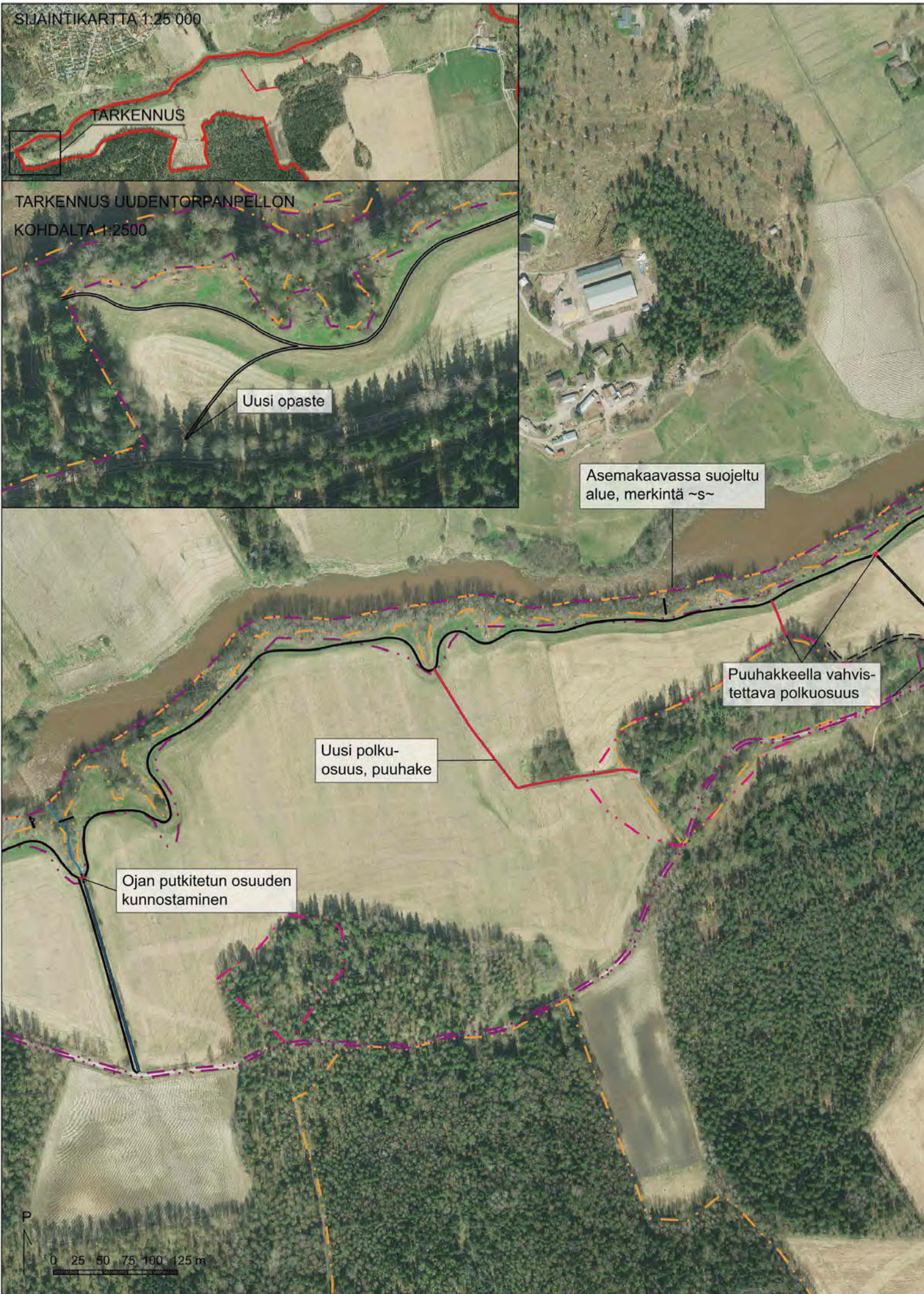
Puuhakkeella vahvis-
tettava polkuosuus

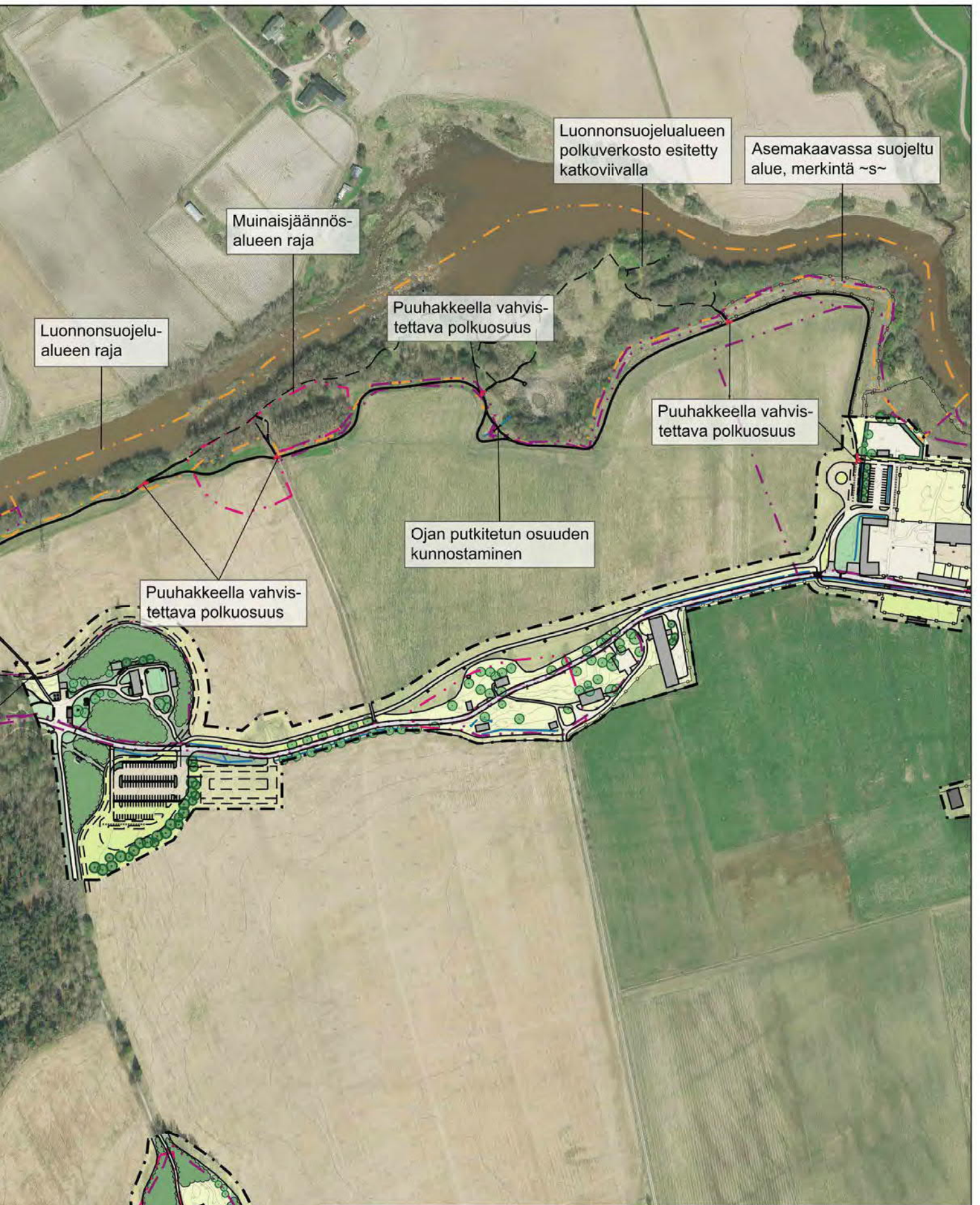
Uusi polku-
osuus, puuhake

Ojan putkitetun osuuden
kunnostaminen

P

0 25 50 75 100 125 m





Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma	1:4500
PELTOPOLKU	
Sitowise Oy	17/6/2020

SITOWISE

Oleva metsä



Oleva pelto



Oleva/uusi niitty



Oleva/uusi nurmi



Oleva/uusi pensas



Oleva/istutettava puu



Poistettava puu



Oleva/uusi rakennus



Uusi opastetaulu



Uusi opasteviitta



Uusi pöytä-penkkiryhmä



Uusi pollari



Oleva/uusi aita



Oleva/uusi valaisin



Oleva/uusi kivituhka



Oleva/uusi asfaltti



Oleva/ennallistettava oja



Uusi rumpu



Pyöräpysäköinti



Luonnonsuojelun alueen raja



Muinaisjäännösalueen raja



Asemakaavassa suojellun alueen raja



Sisääntuloalueen
kunnostus ja uudelleen
järjestely:

- Uusi katos ja penkit
- Uusi kohdeopaste katokseen
- Uudet pöytä-penkkiryhmät
- Molokin siirto
- Pensaiden uusiminen

Haitialan ja Niskalan hoito- ja
kehittämissuunnitelma

1:1000

LAAMANNIINTIEN JALANKULKUYHTEYS,
POHJOISOSA

Sitowise Oy

17/6/2020

P



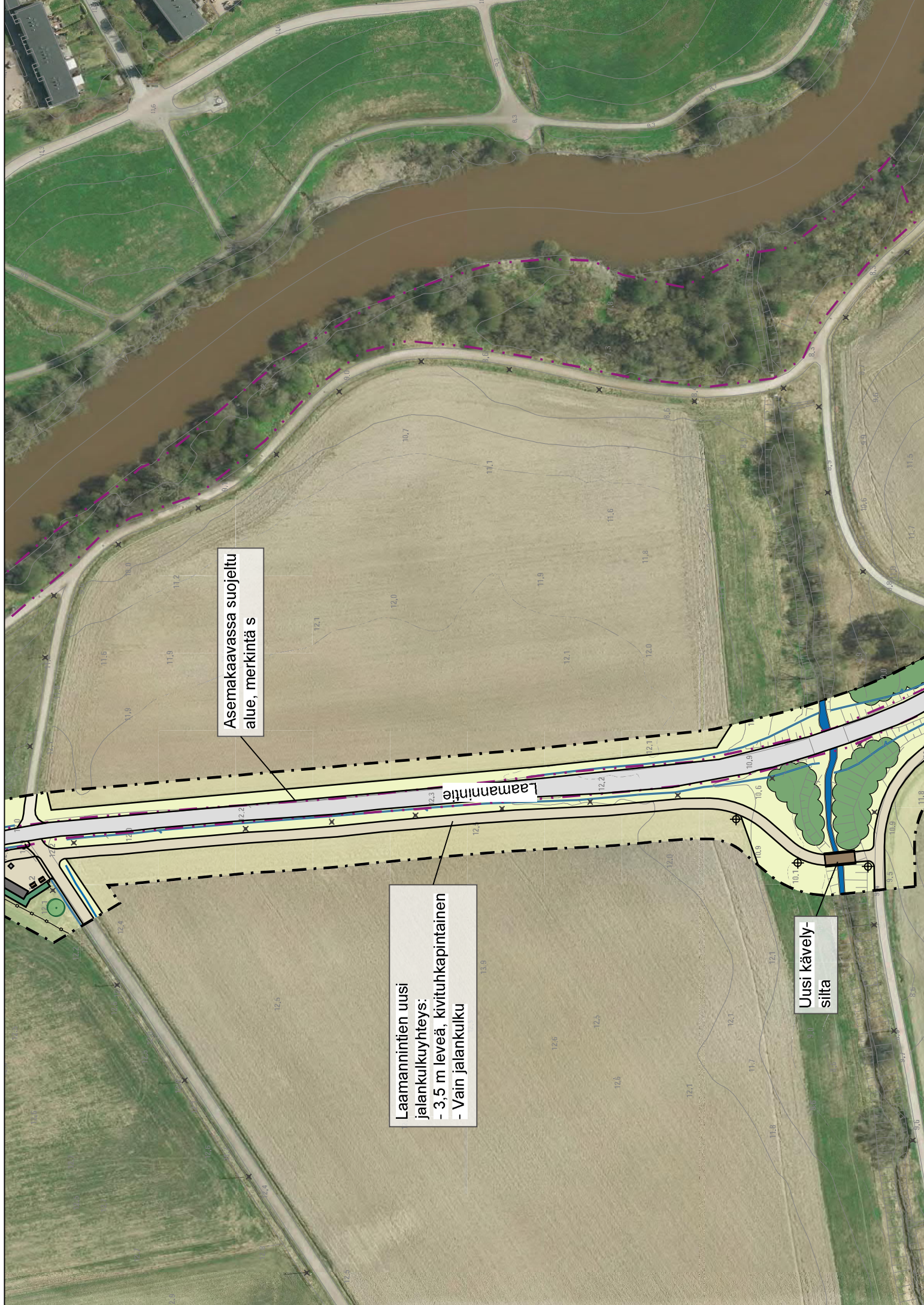
0 10 20 30 40 50 m

SITOWISE

Asemakaavassa suojeltu
alue, merkintä s

Laamannintien uusi
jalankulkuyhteys:
- 3,5 m leveä, kivituhkapintainen
- Vain jalankulku

Uusi kävely-
silta



Oleva metsä



Oleva pelto



Oleva/uusi niitty



Oleva/uusi nurmi



Oleva/uusi pensas



Oleva/istutettava puu



Poistettava puu



Oleva/uusi rakennus



Uusi opastetaulu



Uusi opasteviitta



Uusi pöytä-penkkiryhmä



Uusi pollari



Oleva/uusi aita



Oleva/uusi valaisin



Oleva/uusi kivituhka



Oleva/uusi asfaltti



Oleva/ennallistettava oja



Uusi rumpu



Pyöräpysäköinti



Luonnonsuojelun alueen raja



Muinaisjäännösalueen raja



Asemakaavassa suojellun alueen raja



- Oleva metsä
- Oleva pelto
- Oleva/uusi niitty
- Oleva/uusi nurmi
- Oleva/uusi pensas
- Oleva/istutettava puu
- Poistettava puu
- Oleva/uusi rakennus
- Uusi opastetaulu
- Uusi opasteviitta
- Uusi pöytä-penkkiryhmä
- Uusi pollari
- Oleva/uusi aita
- Oleva/uusi valaisin
- Oleva/uusi kivituhka
- Oleva/uusi asfaltti
- Oleva/ennallistettava oja
- Uusi rumpu
- Pyöräpysäköinti
- Luonnonsuojelun alueen raja
- Muinaisjäännösalueen raja
- Asemakaavassa suojellun alueen raja

PT



Haitialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma

1:1500

LAAMANNINTIEN JALANKULKUYHTEYS,
ETELÄOSA

Sitowise Oy

17/6/2020

SITOWISE

Kuvailulehti

Tekijät	Sitowise Oy: Aino Karilas, Tiina Tuomola, Laura Turunen
Yhdyshenkilö	Sofia Kangas, Kaupunkiympäristön toimiala
Nimeke	Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelma 2021-2030
Sarjan nimeke	Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön julkaisuja
Sarjanumero	2020:22
Julkaisuaika	2021
Sivuja	101
Liitteitä	3 kpl
ISBN	978-952-331-809-0 (verkkojulkaisu)
ISSN	2489-4230 (verkkojulkaisu)
Kieli, koko teos	suomi
Kieli, yhteenveto	suomi

Tiivistelmä:

Hoito- ja kehittämissuunnitelmia laaditaan ympäristöltään arvokkaihin kokonaisuuksiin. Niiden tavoitteena on säilyttää ja ohjata alueen käyttöä, hoitoa ja peruskorjausta. Suunnitelmassa määritellään nykytila-analyysin ja vuorovaikutuksen pohjalta alueen kehittämis- ja kunnostamistarpeet seuraavalle kymmenvuotiskaudelle.

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelman suunnittelualue kattaa Haltialan ja Niskalan tilakeskukset, ja niitä ympäröivän kulttuurimaiseman. Suunnittelualue kuuluu Vantaanjokilaakson viljelymaiseman valtakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen, ja se on suosittu virkistysalue.

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa määritellään alueen kehittämisen kokonaiskuva sekä tarvittavat jatkotoimenpiteet ja hankkeet. Suunnitelman tavoitteena on vastata kasvavaan virkistyskäyttötarpeeseen ja varmistaa alueen arvokkaiden piirteiden ja luontoalueiden elinvoimaisuuden säilyminen. Suunnitelman kehittämisperiaatteilla pyritään vaalimaan alueen ekologisia verkostoja, luontoarvoja, kulttuuriympäristön arvoja ja virkistysarvoja. Suunnitelmassa huomioidaan Haltialan ja Niskalan liittyminen laajempaan virkistysalueiden kokonaisuuteen.

Hoito- ja kehittämissuunnitelma on laadittu vuorovaikutuksessa alueen asukkaiden, käyttäjien ja järjestöjen kanssa. Suunnitelmaluonnosta esiteltiin 15.12.2019, ja se oli internetissä nähtävillä ja kommentoitavissa 9.12.2019-13.1.2020.

Haltialan ja Niskalan hoito- ja kehittämissuunnitelmassa esitetään toteutettavaksi seuraavat hankkeet:

- 1) Haltialan kartanopuisto ja tilakeskuksen pihapiiri, osahanke A ja B
- 2) Niskalan tila, osahanke A ja B
- 3) Kuninkaantammentien ja Laamannintien uusi jalankulkureitti
- 4) Metsäsaarekkeet
- 5) Peltopolun kunnostus
- 6) Kellarimäki
- 7) Vieraslajien torjunta

Avainsanat hoito- ja kehittämissuunnitelma, kulttuurimaisema, virkistys, ympäristö, Haltiala, Niskala, Tuomarinkylä

Helsinki

Kaupunkiympäristön toimiala huolehtii Helsingin kaupunkiympäristön suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta, rakennusvalvonnasta sekä ympäristöön liittyvistä palveluista.